СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз — SVOBODA — Published by the Ukrainian National Association

ЦІНА $1.00 РАЗ НА ТИЖДЕНЬ ONCE A WEEK PRICE $1.00

РІК CX П'ЯТНИЦЯ, 2 ТРАВНЯ 2003 РОКУ ЧИСЛО 18 VOL. CX FRIDAY, MAY 2, 2003 No. 18

Річниця Чорнобиля відзначена в ООН

ООН. – 25 квітня, в штаб-квартирі ООН, було відзначено 17-ту річницю Чорнобильської аварії.

Центральною подією цьогорічних заходів в ООН стало проведення міжнародної конференції з питань охорони здоров'я та довкілля, яка була організована неурядовою організацією „Всесвітня передача інформації" („World Information Transfer") під провідництвом д-р Христини Дурбак, спільно з урядом України.

Відзначення річниці почалися хвилиною мовчання на вшанування пам'яти жертв Чорнобильської трагедії, яку проголосив заступник генерального секретаря ООН з гуманітарних питань, координатор ООН з питань міжнародного співробітництва з проблем Чорнобиля Кензо Ошима. На конференції були присутні представники держав-членів ООН, неурядових організацій США і наукових кіл України. Генеральний директор Наукового центру радіяційної медицини Академії медичних наук України академік Володимир Бебешко виступив з головною доповіддю на теми впливу Чорнобиля, на водні ресурси в Україні, яка відповідала загальній тематиці дводенної конференції „Вода і здоров'я": проблеми і розв'язання".

Як заявив, виступаючи на форумі, Постійний представник України при ООН, Посол Валерій Кучинський, Чорнобиль досі залишається невирішеною проблемою, про яку неможливо забути – так само, як неможливо забути трагедію Гірошіми або події 11 вересня. Сьогодні Чорнобиль потребує не слів, а реальних практичних результатів, досягти яких можливо через наповнену конкретним змістом міжнародну співпрацю, заявив представник України.

(Закінчення на стор. 3)

Зліва: Володимир Бебешко, д-р Христина Дурбак, Кензо Ошима

Повоєнний етап в Іраку

ПАРСИПАНІ, Н. Дж. – За несповна півтора місяця, що минули після початку воєнних дій коаліції в Іраку, щораз виразнішим стає повоєнний етап в Іраку з усіми його успішними та заперечними факторами. Хоча ще немає офіційного проголошення закінчення військових акцій, однак відомими стають поодинокі факти, котрі наближають їхній кінець.

Серед них, мабуть, найбільше характерним є повідомлення Пентагону від 28 квітня про те, що віднайдено і перевезено до США для поховання тіло останнього військовика, який пропав в Іраку. 24-річний Едвард Ангіяно, військовий спеціяліст-механік ,пропав 23 березня, коли їхав в ешелоні військової частини утримання і направ, яку заатаковано на передмісті Насірії. Далі йдуть інші політичні, економічні та культурні почини, що віддзеркалюють нові шляхи цього етапу відбудови Іраку. 30 квітня, в 40-ий день від початку військових дій коаліції, пов'язаних з усуненням Садама Гусейна і його режиму, до Іраку, після відвідин кількох країн в регіоні Перської затоки, приїхав секретар американського Департаменту оборони Доналд Рамсфелд. Крім висловленої ним похвали військовикам за їхнє надзвичайне виконання завдань, він також мав можливість особисто приглянутися до важких завдань військовиків стосовно щоденної безпеки громадян Іраку, наражених на провокаційні демонстрації всіляких фанатиків.

28 квітня Президент Джордж Буш, виступаючи перед іракськими імігрантами в Дірборн, Миш., підкреслив, що він здійснить свою обіцянку впровадження стабільности в Іраку, де іракці різних віросповідань і етнічного походження матимуть голос у творенні нового уряду в країні. Продовжуючи свій виступ, він дав короткий звіт про намагання США відновити постачання води, електрики, полагодити потреби охорони здоров'я, розподіл продовольства та запровадження порядку і спокою на вулицях.

Одночасно він зазначив, що для будування нового Іраку потрібно часу. Президент сказав, що країна одужує не тільки від кількатижневих воєнних дій, але й від десятиліть тоталітарного режиму.

Того ж дня в Багдаді відбулася нарада майже 300 іракських політичних, релігійних та громадських діячів, яку спонзорували США і Велика Британія. У нараді брав участь глава тимчасової американської адміністрації в Іраку Джей Ґарнер, колишній американський генерал у відставці, призначений керувати Іраком. Він відкрив цю одноденну конференцію і відразу сказав делеґатам, що їхнє завдання полягає у створенні демократичного уряду, який би репрезентував усі релігійні, етнічні та політичні групи.

Дж. Ґарнер сказав, що США головно переймаються відбудовою, відновленням порядку і забезпеченням іракців інструментами для

(Закінчення на стор. 4)

Чому досі порожній нафтопровід Одеса - Броди?

Р. Л. Хомяк

КИЇВ. – Ключевою причиною повалення уряду Віктора Ющенка два роки тому могла бути „труба", себто нафтопровід Одеса-Броди, з якою Україна вовтузиться з перших років своєї незалежности.

Ця „труба" має на меті зробити Україну менш залежною від Росії, а це не до вподоби Росії. І Росія вдається до прерізних заходів, щоб цього не сталося.

Такі висновки можна зробити зі статті Віталія Княжанського, редактора економічних справ газети „День", у випуску від 24 квітня. Ні, В. Княжанський не пише, що В. Ющенка зняли за нафтопровід. Тема статті, яка заповнює майже цілу сторінку газети, це втрачені Україною „півмільярда долярів на суху трубу." Справді, з кінця 2001 року, коли закінчилася будова нафтопроводу Одеса-Броди і терміналу „Південний", ця система нафти не перекачує. Отже 500 мільйонів долярів закопані в землю і прибутку не дають.

Вину за це Віталій Княжанський кількакратно накладає на Віктора Ющенка і його уряд, навіть не натякаючи на те, що будова цієї системи почалась років з десять тому, а уряд В. Ющенка був при владі всього півтора року. І все таки, при читанні статті В. Княжанського „між рядками" (а йому 63 роки і він навчився писати „по-совєтськи" ще у 1960-их роках) складається враження, що саме „труба" була остаточною причиною відставки „реформістського уряду", про дії якого ще нині згадує середній українець, який підтримує в різних опитуваннях позицію В. Ющенка.

У своїй статті В. Княжанський цитує російське Інтернет-видання „RusEnergy", яке ще в березні 2001 року панікувало, мовляв, „Україна має намір скоротити експортні доходи Росії на 8 мільярдів доларів на рік", коли закінчить нафтопровід Одеса-Броди і на наступному етапі протягне його до Польщі та Німеччини. „Це дозволить вивести (каспійську нафту) до Німеччини, Франції, Великої Британії й інших країн Північно-Західної Европи, які вважаються вотчиною російських експортерів", переповідає зміст тривожної статті „Rus Energy" Віталій Княжанський. Зверніть увагу, росіяни писали це тоді, коли трубопровід Одеса-Броди і одеський термінал ще були в стадії будови. Але, як нагадує Віталій Княжанський, саме тоді, в березні 2001 року, прем'єр-міністр В. Ющенко заявив, що ще того року уряд плянує перекачати через нафтотермінал „Південний" і нафтопровід Одеса-Броди 12 мільйонів тонн нафти.

Цього не сталося, бо вже в травні 2001 року Верховна Рада і Президент „видворили" В. Ющенка і його уряд з будинку при Грушевського, 12. Через кілька місяців „трубу" добудували, але нафтою досі не заповнили.

У своїй довгій статті В. Княжанський доводить, що виною тут був „ізоляціонізм" В. Ющенка і Любомира Буняка, нині посадника Львова, а тоді головного будівельника нафтотранспортної маґістралі Одеса-Броди. Вони, мовляв, не хотіли входити в міжнародний консорціюм, щоб таким чином не ділитись з міжнародними інвесторами прибутками цієї нафтотранспортної системи. (Але ж консорціюм не створив і уряд Анатолія Кінаха, який прийшов на місце уряду В. Ющенка, хоч у нього було технічно-економічне обґрунтування про-

(Закінчення на стор. 5)

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

США просять дозволити їм провести в Україні слідчі дії

КИЇВ. – Генеральна прокуратура отримала прохання від Департаменту юстиції США допомогти допитати приблизно 100 свідків у справі колишнього прем'єр-міністра Павла Лазаренка, який зараз перебуває під судом у США за звинуваченнями у відмиванні грошей. Про це повідомив 24 квітня начальник управління з розслідування особливо важливих справ Генеральної прокуратури Василь Драган. Американці попросили українську сторону забезпечили взяття під варту П. Лазаренка на території України та його повернення до США після закінчення слідчих дій. 1 травня на судовому засіданні у справі П. Лазаренка у Сан-Франціско суд розглянув питання узгодження списку осіб – громадян України, які підлягають допитові з боку захисту. США надали Україні список, в якому є близько 100 осіб, яких вони хотіли б допитати у справі екс-прем'єр-міністра з боку обвинувачення. Як сказав В. Драган, це клопотання Департаменту юстиції США Генпрокуратура задовольнила і наразі майже всі питання з цього приводу узгоджені. Зокрема, зазначив він, не визначена остаточна кількість осіб, яких бажає допитати США, оскільки наразі ще з'ясовується, хто із потрібних громадян України зможе їхати свідчити до США, а хто дає згоду на допит лише на території України. Він також повідомив, що у списку, наданому американською стороною, є значна кількість колишніх посадовців, серед яких є також особи, що зараз обрані народними депутатами України. Генеральна прокуратура України звинуватила Павла Лазаренка в розкраданні державних коштів в особливо великих розмірах, а також у причетності до організації убивств колишнього голови Національного банку Вадима Гетьмана і донецького підприємця Євгена Щербаня. П. Лазаренко очолював український уряд в 1996-97 роках, і Президент Леонід Кучма називав його призначення на посаду однією з помилок свого першого президентського терміну. П. Лазаренко перебуває під арештом у США з 1999 року.

Віче-реквієм з нагоди Чорнобильської катастрофи

КИЇВ. – Біля меморіяльного комплексу Жертвам Чорнобильської трагедії, який об'єднує пам'ятник загиблим від Чорнобиля і Храм Святителя Феодосія Печерського, 26 квітня відбулося віче-реквієм з нагоди 17-ої річниці Чорнобильської катастрофи, ініційоване київськими організаціями чорнобильців. Голова спілки інвалідів Чорнобиля Святошинського району Києва Сергій Красильніков у своєму виступі, який він зробив з інвалідського візка, сказав, що за 17 років після аварії на Чорнобильській АЕС померли близько 1.5 млн. осіб, які зазнали впливу Чорнобильської катастрофи. Ті, хто залишається серед живих, але втратив здоров'я, потребують більшого захисту і турботи, натомість до них часто ставляться як до „прища на тілі народу, який треба видалити". Теперішня допомога по догляду за інвалідом-чорнобильцем становить 5 грн. 20 коп. на місяць, за дитиною чорнобильців, яка стала інвалідом – менше 4 грн., а компенсація чорнобильцям у разі, якщо вони не користувалися санітарно-курортним лікуванням – 70 грн. на рік. Він повідомив, що меморіяльний комплекс, створений з ініціятиви Спілки інвалідів Чорнобиля, був задуманий саме як символ єдности всіх чорнобильців. По завершенні віча була відслужена Панахида.

На Львівщині контролюватимуть екскурсійне обслуговування

ЛЬВІВ. – На Львівщині плянують встановити контролю за екскурсійним обслуговуванням туристів. Як пояснив керівник Управління курортів та туризму у Львівській області Андрій Клімашевський, такі заходи зумовлені постійними наріканнями на неякісне обслуговування гостей міста Львова й реґіону. Згідно з новим положенням про екскурсійне обслуговування, відтепер всі ґіди, які проводять екскурсії Львовом, повинні мати відповідні посвідки та плян маршрутів, повідомив А. Клімашевський. Окрім цього, екскурсії для груп чужоземних туристів мають право проводити лише львівські екскурсоводи. Передусім це правило стосується польських туристів. „Ми часто стикаємося зі ситуацією, коли польські ґіди викривляють історичні факти", – зауважив А. Клімашевський. Обласна адміністрація має намір звернутися до чужоземних туристичних фірм, зокрема в Польщі, аби ті притримувалися нового положення і укладали угоди з українськими ґідами. „Тим паче, що кваліфікованих екскурсоводів зі знанням чужоземних мов у нас достатньо", – вважає А. Клімашевський. Не менш болючим питанням для міста залишаються вуличні жебраки, які часто просто вимагають грошей, завдаючи чимало клопотів туристам. За дотриманням нових правил екскурсійної діяльности слідкуватиме спеціяльна робоча група, до складу якої увійдуть представники обласної та міської влади, а також правоохоронних органів.

Україна закупить мільйон тонн зерна в Казахстані та Росії

КИЇВ. – Уряд України 28 квітня ухвалив рішення про закупівлю на ринках Казахстану та Росії мільйону тонн продовольчого зерна. Таке рішення має запобігти неконтрольованому зростанню цін на хліб. На засіданні уряду прем'єр-міністер Віктор Янукович заявив про загрозу значних втрат врожаю 2003 року через вимерзання частки озимих культур та запізнення з весняним посівом ярої пшениці через несприятливу погоду. Уряд також вирішив додатково виділити 600 млн. грн. на підтримку сільського господарства. Міністерство агропромислової політики має намір дозволити імпорт збіжжя на пільгових умовах. Напруження на ринку продовольчого зерна в Україні спостерігалося з початку року. Міністер АПК Сергій Рижук, як і раніше, знову спростував, що великий врожай минулого року спричинив масовий експорт зерна за демпінговими цінами. Разом з тим, депутати парляменту говорять про виявлені значні приписки врожаю 2002 місцевою владою та аграріями. Генеральна прокуратура повідомила про порушення кількасот карних справ за фактом незаконних маніпуляцій на ринку зерна.

Великодній сніданок для потребуючих

ЛЬВІВ. – Громадські організації Львівщини та Українська Греко-Католицька Церква в день найбільшого християнського свята - Воскресіння Христового - організували благочинну акцію „Великодній сніданок для потребуючих". У неділю, 27 квітня, на Святоюрській горі за спільним святковим столом зібралися близько трьохсот осіб. Більшість з них - це люди похилого віку, зазвичай матеріяльно малозабезпечені, або ж просто самотні. На трапезу прийшло чимало дітей зі соціяльно незахищених родин, які виживають завдяки жебракуванню. Були й діти, батьки яких виїхали за кордон на заробітки, а їх залишили на опіку родичів, або покинули взагалі. Як повідомив керівник благодійного фонду „Карітас-Львів" Ярослав Лемик, на заклик Греко-Католицької Церкви до участи у цьогорічній благодійній акції зголосилися чимало львівських підприємств, громадських організацій, благодійних фондів та навіть банки. Напередодні пасхальних свят громадські організації та Управління праці і соціяльного захисту населення Львівської области виділили всім потребуючим, непрацездатним та інвалідам грошові допомоги та понад 11 тисяч продуктових наборів.

Володимир Литвин прибув до Лондону

ЛОНДОН. – 29 квітня з офіційним візитою до Великої Британії прибула делеґація України на чолі із головою Верховної Ради Володимиром Литвином. Цього ж дня В. Литвин взяв участь у засіданні круглого столу з представниками наукових кіл Королівського інституту міжнародних справ. Також дав інтерв'ю журналістам радіопрограм української служби Бі-Бі-Сі у Лондоні і зустрівся зі заступником директора всесвітньої служби Бі-Бі-Сі Найджелом Четменом. Делеґація на чолі з В. Литвином поклала квіти до пам'ятника Святому Володимирові і зустрілася з представниками української громади у Великій Британії. 30 квітня, українські парляментарі поклали квіти до Могили невідомого вояка біля Вестмінстерського абатства. Делеґація Верховної Ради взяла участь у засіданні круглого столу з участю членів британської делеґації Міжпарляментського союзу та членів Британсько-української всепартійної групи. Народні депутати України відвідали щотижневі слухання прем'єр-міністра Великої Британії у Палаті громад парляменту. Цього ж дня В. Литвин зустрівся з президентом ЕБРР Жаном Лем'єром і спікером палати громад парляменту Великої Британії М.Мартіном. 1 травня делеґація повернулася до Києва.

Загрозлива ситуація з нелеґалами на Закарпатті

МУКАЧЕВО. – Ситуація з нелеґальними міґрантами на Закарпатті загрожує вийти з-під контролі. Прикордонники закликають якомога швидше підписати між Україною, Росією та Білоруссю міждержавні домовлености, які б допомогли ефективніше стримувати потік міґрантів. Тим часом, на кордоні зі Словаччиною знову було затримано велику групу китайських громадян. За чотири місяці цього року було затримано стільки ж нелеґалів, як за весь минулий рік. Половина з них - китайці. Їх вже більше трьохсот. Прикордонники нарікають, що без відповідного фінансування їм доводиться не лише утримувати міґрантів та ідентифікувати їх, а й перейматися медичним обслуговуванням.

А. Зленко відвідав Чехію

КИЇВ. – Міністер закордонних справ України Анатолій Зленко 24 квітня відбув офіційну візиту до Чехії, де зустрічався з керівництвом країни і представниками української діяспори. Основна тема зустрічей – активізація двосторонніх політичних взаємин, розвиток торговельно-економічного співробітництва після вступу Чехії в Европейський Союз. Особлива увага під час переговорів була приділена практичним крокам, спрямованим на максимальну лібералізацію візового режиму між Україною і Чехією. Також йшлося про створення необхідних умов для забезпечення правового захисту українських громадян, які тимчасово працюють на території Чеської Республіки.

Засуджено польського поліцейського

ХЕЛМ, Польща. – Польський суд оприлюднив 16 квітня рішення у справі смерти громадянина України Сергія Кудрі, який загинув внаслідок пострілу польського поліцейського. Районний суд у місті Хелм засудив на два роки ув'язнення поліцейського Мирослава Ґ. з міста Востісвітнік, який два роки тому застрелив під час контролі громадянина України С. Кудрю. Іншого поліцейського, командувача дорожньої патрулі Анджея Б. суд засудив на рік і 8 місяців ув'язнення з відсуненням на чотири роки. Окрім того, суд позбавив двох поліцейських права на працю в поліції, першого – на п'ять років, другого – на чотири. Суд заявив, що поліцейський Мирослав Ґ. перевищив свої повноваження користування зброєю. Начальника варти визнано винним у порушенні обов'язків під час арешту, застосуванні засобів прямого насильства та відсутности контролі за застосуванням зброї поліцейським, за якого він, як начальник, ніс відповідальність. Під час проголошення рішення суду в залі суду були присутні представники посольства України у Варшаві. Трагедія сталася у січні 2001 року на автошляху Люблін-Хелм.

За повідомленнями інформаційних аґентств

Леонід Кучма підписав закон про свободу слова

КИЇВ. – Президент Леонід Кучма 28 квітня підписав закон, який, як вважають експерти у сфері мас-медіа, може зменшити тиск на журналістів. Авторами цього закону є не лише профільний парляментський комітет, але й журналісти, які зазнавали політичної цензури і адміністративного впливу. Закон встановлює поняття „цензури" і відповідальність за неї, а також і обмежує дії посадових осіб, засновників та керівництва засобів масової інформації, захищаючи журналіста. У новому законі також передбачено штрафи посадовим особам у разі, якщо вони відмовлятимуться надавати журналістові інформацію чи якщо ця інформація виявиться неправдивою. Закон, у назві якого вказується, що він спрямований на забезпечення та безперешкодну реалізацію права людини на свободу слова, лобіювала незалежна медіа-профспілка України, яка виникла саме як протидія цензурі, що, як твердили тоді, запроваджувалася на провідних телеканалах і у друкованих ЗМІ. Зміст закону – це, по суті, противага сумновідомим „темникам", про існування яких за авторством адміністрації Президента говорили журналісти та керівники комітету парляменту з питань свободи слова та інформації. Поява цього закону - моральна перемога журналістів, вважають міжнародні спостерігачі та журналісти.

Законом забороняється створення будь-яких органів державної влади, введення посад, які мають здійснювати контролю за засобами масової інформації, що розповсюджується ними.

Верховна Рада ухвалила закон 3 квітня, після парляментських слухань „Суспільство, засоби масової інформації, влада: свобода слова та цензура в Україні". На думку народного депутата Миколи Томенка, голови комітету ВР з питань свободи слова та інформації, котрий заявив раніше, що цей закон здатний посприяти вільному обговоренні ініціятив Президента у ЗМІ, оскільки захищає ЗМІ від тиску.

Бі-Бі-Сі

Майбутній посол США в Україні

ПАРСИПАНІ, Н. Дж. – Білий Дім 29 квітня повідомив, що Президент Джордж Буш має намір призначити Джона Едварда Гербста на посаду посла США в Україні.

Джон Едвард Гербст

Будучи професійним дипломатом амбасадор Джон Гербст від жовтня 2000 року є послом США в Узбекистані.

До того він обіймав в американських амбасадах посади Генерального консула в Єрусалимі та Першого політичного радника в Москві, Тель-Авіві та Ріяді. У Вашінгтоні він був першим заступником посла з особливих доручень у справах Нових незалежних держав, директором бюра у справах Незалежних держав і співдружности та директором у справах регіону у Близькосхідньому бюрі Державного департаменту. Дж. Гербст є членом Вищої закордонної служби та має рангу радника-посланника.

Дж.Гербст народився 12 серпня 1952 року у Роквіл Центрі, Н.Й. Отримав ступінь бакалавра з дипломатії у Школі дипломатичної служби Джорджтавнського університету у 1974 році та ступінь магістра з права й дипломатії у Флетчерській школі права й дипломатії у 1978 році. Дж.Гербст також навчався у Болонському центрі Школи поглиблених міжнародних студій університету Джона Гопкінса в Італії. Він розпочав дипломатичну службу в 1979 році. Він одружений з Надеждою Крістоф-Гербст і має п'ятеро дітей.

Дж.Гербст вільно володіє російською мовою, має робоче знання арабської мови.

Призначення Дж.Гербста ще має бути затверджене Сенатом.

Карлос Паскуаль, який також є членом Вищої закордонної служби і має рангу радника-посланника, є послом США в Україні від жовтня 2000 року, плянує повернутися цього літа до Вашінгтону і працювати Координатором допомоги США Европі та Евразії.

Фото: Державний Департамент США

Річниця Чорнобиля...

(Закінчення зі стор. 1)

Про необхідність реальної віддачі йшлося у виступі заступника генерального секретаря ООН Кензо Ошими. Він підкреслив, що система ООН націлена на подальшу підтримку постраждалих країн у справі подолання наслідків Чорнобильської катастрофи і що

Алла Кучинська, дружина Постійного представника України при ООН, посла Валерія Кучинського.

Фото: І. Яросевич

комплекс проєктів, передбачених новою стратегією ООН, має стати суттєвим внеском у пом'якшення наслідків аварії.

Також 25 квітня у штаб-квартирі ООН було розповсюджено заяву Генерального секретаря ООН Кофі Анана у зв'язку з річницею Чорнобильської трагедії. Як підкреслив Генеральний секретар, останні сімнадцять років мільйони людей в Україні, Білорусі і Російській Федерації щоденно пам'ятають момент, який назавжди змінив їхнє життя.

„Вибух Чорнобильського атомного реактора, який стався 26 квітня 1986 року, призвів до довготривалих наслідків для їхнього здоров'я і добробуту. Трагічний спадок Чорнобиля залишатиметься з ними, їхніми нащадками і новими поколіннями", – йдеться у заяві.

У зв'язку з цією скорботною річницею, К. Аннан звернувся до міжнародного співтовариства із закликом пам'ятати про жертви Чорнобиля. За словами Генерального секретаря, система ООН у партнерстві з неурядовими організаціями підтверджує свою відданість справі підтримки урядів і народів постраждалих держав на шляху подолання наслідків катастрофи.

Генеральний секретар ООН закликав міжнародних донорів до широкої і реальної допомоги, одностайно демонструючи, що Чорнобиль ніколи не буде забутий.

Хоча під час конференції 25 квітня виступи були присвячені темі Чорнобиля, доповіді, які були відчитані в перший день конференції – 24 квітня, також були важливі для України.

Міжнародні експерти підкреслювали важливість доступу до чистої води для тих країн, які шукають шляхів економічного розвитку і ризикують екологічним забрудненням заради економічного поступу; чутливість наших дітей до біологічного і хемічного забруднення питної води; засоби захисту доставлення води до населення.

І. Я.

Л. Кучма і В. Путін у Криму - „особливо обтяжуватись не будуть"

СИМФЕРОПОЛЬ. – Президент Російської Федерації В. Путін 30 квітня прибув в Автономну Республіку Крим із робочою візитою. Його особисто зустрічав президент України Л. Кучма.

У ході візити 30 квітня - 4 травня заплянувані переговори президентів „віч-на-віч" у резиденції російського президента в Криму. Плянується, що сторони обговорять широкий спектр питань як двостороннього україно-російського співробітництва, так і взаємодії країн у рамках регіональних і міжнародних організацій. Зокрема, особливу увагу президенти приділять подальшому розвиткові торгово-економічних відносин з урахуванням позитивних тенденцій, що спостерігаються останнім часом у двосторонній торгівлі. За даними пресслужби українського президента, у січні-лютому нинішнього року товарообіг між Україною й Росією збільшився на 37 відс. у порівнянні з аналогічним періодом минулого року.

Не виключено, що на зустрічі президентів буде вирішена доля літака Ан-70. У Росії сформувалися дві протилежних позиції щодо майбутнього цього російсько-українського проєкту. Представники російського військового відомства зробили ряд різких заяв про безперспективність подальшої участі РФ у програмі Ан-70.

Президенти двох країн обміняються думками про хід переговорів, що ведуться між Україною, Росією, Казахстаном і Білоруссю про формування єдиного економічного простору.

Перша зустріч президентів відбулася в резиденції російського президента на час його робочого візиту в Місхорі поблизу Ялти, куди два провідники приїхали з летовища в одному авті. Л. Кучма зазначив, що хоче обговорити з В. Путіним ряд питань, однак не має наміру перевантажувати його роботою. У свою чергу В. Путін подякував Л. Кучмі за запрошення і сказав: „Особливо обтяжуватися ми не будемо".

„Українська правда"

АМЕРИКА І СВІТ

США, Велика Британія й НАТО критикують зустріч „четвірки" в Брюселі

БРЮСЕЛЬ, Бельгія. – Сполучені Штати, Велика Британія і НАТО скритикували пляни щодо посиленої оборонної співпраці, оприлюднені чотирма европейськими країнами, що протистояли війні в Іраку. На зустрічі в Брюселі 30 квітня керівники Франції, Німеччини, Бельгії та Люксембургу заявили, що хочуть створити власну головну квартиру багатонаціональних сил та сили швидкого реагування. Секретар американського Державного департаменту Колін Павел відкинув цю ідею, заявивши, що наразі потрібна краща боєздатність у структурах, які вже існують. Міністер оборони Великої Британії Джеф Ган закликав ті чотири країни не порушувати гармонію між НАТО та Европейським Союзом. Речник НАТО висловив занепокоєння альянсу ризиком недоцільного створення структур, що дублюватимуть одна одну. Чотири керівники наполягають, що їхня зустріч не була антиамериканською.

В тель-авівській кав'ярні вчинено напад

ТЕЛЬ-АВІВ, Ізраїль. – Від самогубчого нападу 30 квітня в Ізраїлі четверо осіб, включно зі самим бомбістом, загинули і десятки зазнали поранень в одній з кав'ярень у Тель-Авіві. Поліція каже, що самогубця увійшов на територію приморської кав'ярні, але охоронець не дав йому увійти у саме приміщення. Вибух зніс фасаду будинку, розкидавши уламки по всій вулиці. Це сталося лише кілька годин по тому, як Палестинська законодавча рада ухвалила склад кабінету, запропонований палестинським прем'єр-міністром Махмудом Абасом. Незадовго до того М. Абас пообіцяв взятися до вирішення питання володіння забороненою зброєю, однак войовничі угруповання „Гамаз" та ісламських „Джигад" відкинули його заклики до роззброєння. Ізраїльський урядовий речник сказав, що цей випадок є першим випробуванням нового палестинського уряду, який засвідчив повний провал у його спробах налагодити безпеку.

„Союз" злучився із космічною станцією

МОСКВА. – Російський космічний корабель „Союз", пілотований росіянином Юрієм Маленченком та американцем Едвардом Лю, 28 квітня успішно злучився з міжнародною космічною станцією, яка обертається довкола Землі на висоті приблизно 400 кілометрів. Їхнє головне завдання – замінити теперішній екіпаж з двох американців та одного росіянина, які перебувають на станції від листопада минулого року. Це перший пілотований космічний лет, відтоді як корабель багаторазового використання Коламбія згорів, готуючись до приземлення у лютому. Теперішній лет життєво важливий для утримання космічної станції, оскільки після втрати Колумбії американські кораблі припинили лети. Е. Лю і Ю. Маленченко мають перебувати в орбіті до жовтня. У суботу, 3 квітня, теперішній екіпаж станції має повернутися на Землю. Це буде перше приземлення американців у російському космічному кораблі.

Система безпеки СНД перетвориться на військовий альянс

ДУШАНБЕ, Таджикистан. – У таджицькій столиці 29 квітня завершилася зустріч країн-членів колективної системи безпеки СНД. Росія, одна з учасниць зустрічі, пообіцяла надати більшу військово-технічну допомогу партнерам у системі безпеки. Зокрема ціни на зброю буде встановлено на рівні не експортних, а російських внутрішніх. Це рішення особливо припало до душі казахському президентові Нурсултану Назарбаєву. Окрім того, провідники Росії, Таджикистану, Казахстану, Киргизстану, Білорусі та Вірменії погодилися перетворити Договір про колективну безпеку в повноцінний альянс – у тому числі з механізмом, запозиченим у НАТО. Мова йде про статтю де сказано, що загроза одному членові автоматично вважається загрозою решті країн-членів альянсу.

У Китаї – двісті нових заражень

ПЕКІН. – У той час як керівники урядів азійських країн провадять зустріч у Тайланді для координації боротьби з поширенням атипової пневмонії (SARS), увага зосередилася на намаганнях найбільш враженої країни – Китаю – запобігти переростанню спалаху хвороби в епідемію. 29 квітня у Китаї оголошено про 200 нових зараженнях і додаткових дев'ять померлих. Медичні установи у Пекіні потерпають від надмірного навантаження. В шести лікарнях, в яких доглядають за хворими на атипову пневмонію, зареєстровано 1000 пацієнтів. Повідомляють, що там бракує необхідного медичного спорядження, зокрема масок для обличчя та рукавичок, а працівники виснажені та деморалізовані. Тим часом побоювання хвороби поширюються сільськими околицями Китаю. Повідомляють, що селяни споруджують загороди на автошляхах, щоб не впускати чужинців.

Військові бази США виведуть з Савдійської Арабії

ВАШІНҐТОН. – Секретар Департаменту оборони Дональд Рамсфельд 29 квітня сказав, що американські військові бази будуть виведені з Савдійської Арабії. Єдиним винятком будуть інструктори, які працюють зі савдійськими військовими. Він не сказав, коли це відбудеться, але наголосив, що домовлености досягнено з взаємною згодою двох країн. Д. Рамсфелд зустрічався з савдійськими урядовцями у Ріяді 29 квітня. Американські представники раніше підтвердили, що регіональний штаб військово-повітряних сил США вже перенесений з авіобази „Принц Султан" до сусіднього Катару. Оглядачі з питань Близького Сходу кажуть, що виведення американських військових є значною зміною стратегії великої політичної і військової ваги. Присутність американських вояків у Савдійській Арабії розглядається багатьма савдійцями та радикальними ісламістами, як символ підкорення королівства Вашінґтоном.

Віні Манделу визнано винною в шахрайстві

ПРЕТОРІЯ, Південна Африка. – Південно-африканський суд визнав Вінні Мадикизелу-Манделу, колишню дружину Нелсона Мандели, винною у шахрайстві та крадіжці та засудженo до чотирьох років позбавлення волі. Протягом судового розгляду В. Мандела та її фінансовий радник Еді Мулмен заперечували, що незаконним шляхом отримали банківські позики в розмірі понад 120 тисяч доларів від імені вигаданих співробітників Жіночої ліги Африканського національного конгресу, президентом якої була колишня дружина Нельсона Мандели. Міру покарання буде оголошено пізніше. Максимальний термін ув'язнення за цими звинуваченнями у Південній Африці становить 15 років. В. Мадикизела-Мандела заявила в суді, що не розуміла, які документи підписувала, і що її втягнули в незаконні операції без її відома.

Суперечки щодо майбутніх структур влади

БРЮСЕЛЬ, Бельгія. – Конвенція щодо майбутнього Европи, яка працює над проєктом нової конституції для Европейського союзу, відбула дводенну зустріч у Брюселі 24-25 квітня на тлі запеклих суперечок стосовно можливих майбутніх структур влади. Голова конвенції – колишній французький президент Валері Жискар Д'Естен – хоче замінити почергове головування в ЕС посадою постійного президента, який би репрезентував Евросоюз на міжнародному рівні та головував на зустрічах керівників країн організації. Ідею підтримують великі країни ЕС, але щодо неї мають застереження менші члени, а також виконавчий орган спільноти – Еврокомісія. Аналітики кажуть, що йдеться про боротьбу за вплив у ЕС у майбутньому, після того як організація наступного року збільшиться з 15 до 25 членів.

Вперше прем'єр-міністром Фінляндії стала жінка

ГЕЛЬСІНКІ, Фінляндія. – Прем'єр-міністром Фінляндії вперше стала жінка – провідник Партії центру Анелі Ятенмякі. Відповідне рішення ухвалив 16 квітня парлямент країни. А. Ятенмякі очолить також панівну коаліцію, в яку увійшли три партії, в тому числі Партія центру. 17 квітня президент Фінляндії Тар'я Галонен заприсягнув Анелі Ятенмякі. На думку Т. Галонена, те, що два вищих пости у Фінляндії обіймають жінки, створює дуже добрий образ фінського народу.

За повідомленнями ЗМІ

Повоєнний...

(Закінчення зі стор. 1)

самоврядування: „Але до того, як почати успішну відбудову, потрібно розбудувати безпеку. Ми докладаємо зусиль до розбудови безпеки в цілому Іраку. Нам потрібна ваша співпраця, бо разом ми зможемо цього досягти".

Початок конференції був позначений кількатисячною демонстрацією представників шиїтської більшости Іраку, які протестують проти участи американців у формуванні іракських органів влади. Нещодавно подібна конференція відбулася у місті Насірії, але її не відвідали чимало впливових іракських представників.

Все ж таки, досягнуто домовлености про скликання у травні Національної асамблеї, на якій буде обраний тимчасовий уряд Іраку.

Крім того, за повідомленням американського командування, іракці почали повертати награбоване. Хтось повернув навіть повну скриню рукописів та пергаментів. В Іраку знайдені понад сто музейних експонатів, викрадених грабіжниками у Багдаді після повалення режиму Садама Гусейна. Один чоловік спочатку повернув 46 викрадених музейних експонатів, пізніше приніс ще 8, а потім – вазу, вік якої – сім тисяч років. За попередніми підрахунками, із Національного музею у Багдаді та інших музеїв і бібліотек у всій країні були викрадені тисячі експонатів.

В Іраку затриманий колишній міністер нафтової промисловости Амер Рашид Мухамад аль Зубайді. Як повідомили американські військові, аль Зубайді добровільно здався 28 квітня і був взятий під варту. Міністер нафтової промисловости, який одночасно займався постачанням зброї до Іраку, зазначений під номером 47 у списку 55-ти прибічників Садама Гусейна, які перебувають у розшуку. Дружина Мухамада аль Зубайді – мікробіолог Рихаб Таба – очолювала таємний об'єкт, на якому розроблялася бактеріологічна зброя. Рихаб Таба, більше відома на прізвисько „доктор Мікроб", безслідно зникла.

Також затримано ще трьох осіб зі списку 55 найбільш розшукуваних людей з колишнього іракського уряду. Таким чином, дотепер затримано 11 осіб. Один зі затриманих – колишній головнокомандувач сил протиповітряної оборони Музахім Са'б Гасан аль-Тікріті, який був десятим у списку. Американці також кажуть, що їхнім силам у Багдаді здався голова військової розвідки Іраку, генерал Зухайр Таліб Абд аль-Сатар аль-Наджиб під номером 21. Затримано також міністра торгівлі Мохамеда Махді аль-Саліха, який у списку 48-ий. Спіймали також одного з керівників іракської розвідки, який відповідав за американські операції, Саліма Саїда Халафа аль-Джумайлі. Його імені немає у списку, але американці вважають, що він може знати імена людей, які шпигують на користь Іраку у США.

Департамент оборони США 27 квітня оприлюднив нові дані про втрати американських військ під час військових акцій в Іраку. Загинули 137 військових, поранені – 495. Також військове командування Великої Британії повідомило, що в Іраку загинуло 37 їхніх вояків.

Двоє іракців були убиті у місті Мосулі внаслідок перестрілки з американськими вояками. За даними американського командування, озброєна група обстріляла командний пункт армії США у центрі Мосулу. Американські військові відкрили вогонь у відповідь.

Х.В.-Ф.

Українсько-американська конференція „Громадянське суспільство в Україні”

ВАШІНҐТОН. – 5-7 квітня відбулась Українсько-Американська конференція під назвою „Громадянське суспільство в Україні”, організована Університетом Джорджа Вашінґтона разом з Інститутом Карнегі. Участь у конференції заступника Державного секретаря США Поли Добрянські, професора Збігнєва Бжезінського, першого помічника Державного секретаря Стівена Пайфера, конгресмена Мерсі Кептур з американської сторони, та народних депутатів Бориса Тарасюка, Миколи Томенка, Олександра Турчинова, великої кількості провідників громадських організацій – з української, відкрила можливість змістовної дискусії між сторонами на високому рівні. Про конференцію розповідає Мирослава Гонгадзе, дослідник Університуту Джорджа Вашінґтона, одна з організаторів конференції.

Форум, що відбувся у Вашінґтоні на початку квітня показав, що громадянське суспільство може бути базою та дієвим механізмом для демократичних реформ в Україні. Криза довіри зі сторони Сполучених Штатів до керівництва України за останні два роки значно збила динаміку двосторонніх взаємин.

Уряд Сполучених Штатів, продовжуючи розглядати Україну, як стратегічного партнера, все ж не бажає закривати очі на проблеми корупції, політичних злочинів, цензури та порушення прав людини в Україні. У цій ситуації громадські організації, як експерти суспільства та посередники між громадянами та владою, залишаються чи не єдиним суспільним механізмом, який може сприяти змінам в Україні. І Вашінґтонський форум дав можливість американській стороні ще раз продемонструвати бажання і намір підтримати паростки громадянського суспільства в Україні, а українській – показати, що Америка має в особі демократичних політичних сил, провідників громадських організацій, журналістів в Україні реальних партнерів, що мають волю та готовність до змін.

Розпочинаючи конференцію, відомий польський політичний діяч та редактор „Газети виборчої” Адам Міхнік закликав адміністрацію президента Дж. Буша розмовляти з українськими демократами. Він відмітив, що, на його думку, „досі нема чітко відпрацьованої стратегії в американській політиці щодо України. Президент Буш так глибоко заглядає в очі президенту Путіну, що не має часу задуматись над тим, що існує пятидесятимільйонна держава. Щоправда, президент Путін нічого путнього не скаже президентові Бушу про Україну”, – з сарказмом зазначив Адам Міхнік.

Однією з проблем, яку обговорено на Форумі, було питання американської допомоги Україні. Відомі американські науковці Майкл Макфол та Томас Каротерс зійшлись у позиції, що допомога, яку надає Америка, не завжди використовується ефективно, при відсутності чіткої стратегії часто виконує тільки короткотермінові завдання і не направлена на довготривалу перспективу побудови громадянського суспільства.

В той сам час науковці зійшлись на думці, що українські громадські організації показують ефективну працю, зокрема це можна було спостерігати у виборчому процесі 2002 року, і тому мають перспективу для росту і розвитку. Їх думку підтвердила модератор та доповідач ще однієї панелі на конференції – президент Фундації „Україна-США“ Надія МакКонел. На прикладі власної організації вона показала, наскільки ефективними можуть бути, зокрема, реалізація проєктів розвитку місцевого самоврядування та місцевих громад. Вона переконана, що праця з людьми в Україні в маленьких містах та селищах відкриває їм нові можливості, дає практичні знання та віру, що вони можуть змінити світ навколо себе принаймні у своєму місті чи районі.

Жваву дискусію під час конференції викликала також ситуація зі свободою слова в Україні. З приходом до керівництва комітетом Верховної Ради України члена бльоку „Наша Україна” Миколи Томенка розпочалась активна співпраця між законодавцями та представниками журналістської громади.

Спільна боротьба проти цензури з боку влади, створення незалежної журналістської профспілки, спеціяльні слухання по свободі слова, що відбулись в українському парляменті у грудні 2002 року, довели, що журналісти знаходять у собі сили боротись за свої професійні права. Але, з іншої сторони, величезна кількість фактів морального та фізичного тиску на журналістів дуже підкосила журналістську спільноту. Як зазначив один з доповідачів, голова незалежної профспілки працівників медіа Андрій Шевченко – „ще пів року тому ми думали, що ситуація з медіа в Україні безвихідна, сьогодні ж розуміємо, що ми повністю загнані в глухий кут”.

Однією з ключових стала панель, що порушила питання ролі політичних партій в Україні. Дискусію вела д-р Надія Дюк. Доповідачі, колишній міністер закордонних справ Борис Тарасюк та голова виконавчого комітету бльоку Юлії Тимошенко Олександер Турчинов виступили за посилення ролі політичних партій в українському суспільстві. Народні депутати відмітили, що заяви керівництва України про наміри провести політичні реформи на ділі виглядають як наміри узурпувати владу зі сторони Леоніда Кучми і його найближчого оточення, та намагання будь-якою ціною утриматись при владі. Провідник бльоку Юлії Тимошенко навів приклади переслідувань політичних опонентів в Україні. Обоє доповідачі погодились, що без об'єднання та посилення демократичної опозиції важко буде розраховувати на вихід з політичної кризи та реальні демократичні реформи.

На Вашінґтонському форумі виступила заступник Державного секретаря США з гльобальних питань Пола Добрянські. Вона привітала наміри України інтеґруватись до світової спільноти, але зазначила, що справжні зміни в Україні настануть, якщо оголошені наміри відповідатимуть політичному бажанню перетворювати їх в життя. Вона визначила розбудову громадянського суспільства в Україні, як одне з приорітетних завдань в забезпеченні реформ, наголосила, що „адміністрація президента Буша підтримує розвиток незалежної, демократичної, з ринковою економікою України та готова сприяти перетворенню цієї візії на реальність”.

Завершальною у роботі форуму була спеціяльна сесія учасників конференції у Білому Домі, на якій виступив колишній посол в Україні, а тепер радник заступника Державного секретаря США Стівен Пайфер. Він ще раз підкреслив, що США хочуть бачити Україну, як надійного та прогнозованого партнера і будуть намагатися сприяти змінам в Україні.

Чому порожній...

(Закінчення зі стор. 1)

єкту, виготовлене, до речі, за американські державні гроші, фірмою з якою був пов'язаний наш нинішній віце-президент Ричард Чейні).

Взагалі, ідея нафтопроводу Одеса-Броди є досить проста: він мав стати частиною системи перекачування каспійської нафти (з Азербайджану, Казахстану, Туркменістану) до Европи, але також постачати українські нафтопереробні заводи (рафінерії). Тепер все це їде через Росію, яка контролює ще совєтські клапани і вирішує, скільки нафти і в якому напрямі має пройти. Частина їде до Новоросійська на Чорному морі, а далі танкерами через Босфор. Чотири роки тому запрацював порівняно малий нафтопровід з Баку (Азербайджан) до чорноморського порту Супса (Грузія). На відкритті цієї труби тодішний голова парляменту Грузії Зураб Жванія визнав, що новий шлях для каспійської нафти декому не подобається, і додав, „я маю на увазі Росію, але також Іран. Вони не задоволені і я це розумію“.

Американська сторона вже декілька років пропихає ідею побудови нафтопроводу з Азербайджану до Грузії і далі до Туреччини. Він дорогий, але має стратегічне значення, бо оминає Іран (з яким США в недружніх стосунках) і міг би доставити нафту до Джейхану, в Туреччині, яка є стратегічним партнером США. Діюча гілка Баку-Супса є першою частиною шляху Баку-Джейхан. Яких чотири чи п'ять років тому на конференції у Вашінґтоні про майбутні шляхи каспійської нафти була мова і про те, що частину цієї нафти можна доставити до Південного терміналу в Україні і пустити її в нафтопровід Одеса-Броди.

Недавно, російські нафтові компанії виявили неабияку турботу тим, що українська „труба“ порожня і запропонували т. зв. „реверс“ – пустити частину російської нафти призначеної для західніх замовників в противному напрямі, до Південного терміналу, а далі, танкерами, через Босфор.

На це зареаґували три посли в Україні: американський, німецький і польський. В газеті „День“ від 3 квітня вони подали статтю, яку можна вважати „недипломатичною“. Її можна переказати так: „Що ви, українці робите? Не лізьте в пастку. Реверсування нафтопроводу це тимчасова пропозиція, бо босфорські канали вже тепер перевантажені танкерами. Треба шукати шляхів в обхід Босфору, а це значить, прокласти трубу від Бродів до Польщі за гроші західних споживачів нафти. Але коли запрацює „реверс“ під контролею росіян, такі інвестори не будуть зацікавлені і підуть на інші шляхи. Тому час короткий. Україні треба рухатись, зокрема тому, що Україна вже може пропонувати інвесторам і споживачам „диверсифікований, та екологічно безпечний шлях перевалки“ нафти, себто вже готову трубу Одеса-Броди“.

Збігом обставин, в той день коли появилася стаття Княжанського про „суху трубу“, яка коштувала Україні 500 мільйонів долярів, у Києві з візитою перебував президент Грузії Едуард Шеварнадзе. У нього свої клопоти з Росією і він шукає підтримки в Україні. Серед іншого, він пропонував заповнити український нафтопровід каспійською нафтою, яка доходить до грузинського терміналу у Супсі, бо і Азербайджан і Казахстан готові відвантажити додаткові обсяги нафти для українського нафтопроводу.

А зацікавлення Росії у „сухій“ українській трубі не нове. Ще на початку 1990-их років, коли почінали будувати Південний термінал біля Одеси, там з'явилися російські „зелені“, які доводили, що цей термінал екологічно небезпечний, бо при перекачуванні нафти з танкерів в термінал краплі (так, краплі!) потраплять в Чорне море. При тому російських екологів не турбував подібний термінал в Новоросійську, також на Чорномі морі, але на російському березі.

Нафтопровід Одеса-Броди також був приводом того, що Борис Тарасюк перестав бути міністром закордонних справ України в серпні 2000 року. Російське лобі в Україні закидало йому надто західню орієнтацію, в тому числі, активну підтримку нафтопроводу Одеса-Броди, який тоді будувався.

Росії дуже хочеться енерґетичної залежности України і вона в різний спосіб намагається втримувати його. А українці іноді не помічають, або не хочуть помічати цього. А ті які помічають, „дістають по носі“.

Демократія і податки

Читачі „Свободи" у США, Канаді, ряді інших західних країн закінчили традиційні розрахунки з податків. Як би не ставилися громадяни до цього процесу, але вони вважають його своїм обов'язком, усвідомлюючи, що без податків не буде ні держави, ні пенсій, ні ряду соціяльних допомог. Один з них розповів у листі до редакції, що його приятель має звичку на кожному чекові з комунальних оплат писати подяку і пише її також при сплаті податків, тому що вважає добром для себе й усього суспільства вимогливість держави щодо оподаткування.

Постійний недобір бюджету і соціяльні труднощі в Україні переважно виникають через інше наставлення громадян до оподаткування. Їх можна зрозуміти: впродовж багатьох десятиліть податки у радянській державі були засобом політичної боротьби проти недогідних режимові верств населення – селян, ремісників, приватних підприємців. Найпершим засобом колективізації селян були надмірне оподаткування заможних, численні українські сади були вирубані через податки на дерева, чимало традиційних професій зникли через податки на підприємництво. Однією з форм оподаткування була насильницька передплата позик державі, які ніколи не були повернені. Порушенням прав людини були податки з бездітних.

Проголошення незалежности України дозволило людям зітхнути з полегшенням: нарешті країна досягла демократичного устрою і вже не буде податкового свавілля держави. Але сприйняття такого полегшення не супроводжувалося усвідомленням того, що без податків не буде не тільки незалежної держави, але й соціяльного забезпечення самих громадян. Не сприяє перетворенню податкової системи з фіскальної на таку, що стимулює економічний розвиток, парлямент. Досі Верховна Рада не прийняла Податковий кодекс, поданий на її розгляд ще у 1996 році, а без нього не можна почати податкову реформу. Досі податок на прибуток становив в Україні 30 відсотків, а Верховна Рада пропонує зменшити його до 15 відсотків, що відповідало б европейському рівню. Але з цим не погоджується уряд, якому бракує коштів на утримання управлінського апарату, війська і т. п. Проте надмірний податок на прибутки не стільки поповнює гаманець держави, скільки гальмує розвиток дрібного підприємництва, яке мало б наповнити той гаманець. Підприємці вдаються до різних хитрощів, щоб уникнути оподаткування і вижити. Через закриття великих підприємств, на зміну яким не прийшли малі, зросло безробіття. Люди почали шукати заробітку за кордоном. Закордонне заробітчанство не є позитивним явищем. Насправді воно не тільки збагачує економіку інших держав, але й збіднює спільну касу України, тому що без оподаткування на рідній землі її громадяни позбавляють себе можливости мати пенсії і доступну медицину, користатися розвиненою сферою послуг, мати для дітей сучасні вищі та загальні школи. Без податків страждають охорона правопорядку, комунальне і шляхове будівництво, зростає хабарництво, бо кожен з державних службовців мусить годувати своє сім'ю, а тому й бере хабарі з своїх підопічних.

Назріла важлива необхідність поряд зі зрозумілим загостренням податкової дисципліни виховувати податкову моральність, за якої кожен громадянин вважатиме за особисте безчестя спробу проїхати у автобусі без квитка, дістати фальшиве лікарняне звільнення з праці чи скористатися службовим обладнанням для власної користи. Традиційна нехіть до держави як механізму примусу повинна змінюватися на сприйняття держави як обов'язкового і відповідального фактора демократії. Традиційна нехіть до заможних людей мала б змінитися на розуміння того, що саме від них надходить головна маса податків. Але для цього має бути дотримана провідна умова – оподаткування має базуватися на сучасному законодавстві. Отже, знову слово за Верховною Радою і урядом...

СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз SVOBODA Published by the Ukrainian National Association

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays by the Ukrainian National Association, Inc. at 2200 Route 10, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054

Svoboda: (973) 292-9800; Fax: (973) 644-9510, UNA Fax: (973) 292-0900
E-mail: svoboda@att.net Web-site: www.svoboda-news.com

Postmaster, send address changes to: Svoboda, P. O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054

Periodicals postage paid at Parsippany, NJ 07054 and additional mailing offices.

Передплата на рік $55.00, на півроку - $35.00. Для членів УНСоюзу $45.00 річно, на півроку - $30.00. За кожну зміну адреси - $1.00. Чеки і грошові перекази виставляти на "Svoboda".

Головний редактор – Ірена Яросевич
Редактори: Ольга Кузьмович, Христина Ференцевич, Левко Хмельковський, Петро Часто.

Адміністрація „Свободи"
Адміністратор Володимир Гончарик (973) 292-9800 (дод. 3041)
Керівник відділу оголошень
Марійка Осціславська (973) 292-9800 (дод. 3040)
Передплата - Марійка Пенджола (973) 292-9800 (дод. 3042)

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про несподівану хвилю паломників

Коли ви ходите довгі роки до однієї і цієї самої церкви, то вже впізнаєте обличчя побожних, знаєте, хто приходить постійно, а хто тільки деколи, а вже напевно завважуєте, коли появляються нові постаті та чи вони тільки припадково тут – чи щонеділі.

Так і мені, роками відвідуючи УКЦ св. Юра в Нью-Йорку, були у великій кількості знайомі обличчя. Але в останніх часах це частинно змінилося. Потрошки появилися нові постаті, звичайно молодих людей, яких ми, члени ранішої еміграції, охопили висловом „ті, із четвертої хвилі", тобто – найновіші прибульці з України, яких доля сюди кинула з огляду на спільне для всіх бажання – здобуття кращого життя, якого у рідних сторонах, як нам не прикро, вони не могли найти.

Але їх завжди в неділю і у свята було небагато, аж ось прийшов цьогорічний Великдень і ми всі, довголітні відвідувачі церкви св. Юра були счудовані та заскочені. Усі Великодні відправи відбувалися при такій кількості вірних, що важко було протиснутися до церкви. Свячення великодніх пасок, що відбувалося впродовж цілого дня суботи, викликувало раз-у-раз довгу чергу до каплиці, де звичай щороку відбувається, до Божого Гробу стояла постійна довга черга, а традиційним гагілкам, приглядалися сотні осіб.

Для усіх нас, „старожилів", це було несподіванкою, що викликувала у кожного одне і це саме питання: відкіля зібралося стільки люду, і це в більшості – з молодими обличчями? Це питання, одночасно радісне і тривожне, було на устах усіх довголітніх українських мешканців Нью-Йорку, яких пів сторіччя, а то й більше турбують проблеми української спільноти.

Значить, четверта хвиля вливається цілою силою, і добре, що віднайшла вона місце молитви і зустрічі. Але чому цих усміхнених молодих людей, що ми їх бачили на Великдень, рідко бачимо щонеділі в церкві чи на наших імпрезах, у громадському житті? І чому щораз більше молодих працездатних українців залишає батьківщину, родину? І коли вони повернуться до своїх гнізд – оці перелетні птиці, яких, як знаємо із сумних статистик, призбиралося вже сім мільйонів? І як святкували їхні родини цей Великдень – чи заповнили вони наші церкви в Україні так як їхні близькі в Нью-Йорку, у Чикаго, Клівленді, Філядельфії?

Коли такі сумні думки приніс Великодній день, наступного дня пошта принесла довгий запитник з проханням скоро на нього відповісти. А був це запитник антиеміґраційної організації, де усі питання торкалися думки про сьогоднішню „нову хвилю", що різними способами дісталися до США, і який є погляд на цю сьогоднішню нову хвилю громадян США. Мій запитник опинився скоро в коші на сміття – але як відповіли на нього інші, а передусім давні громадяни цієї країни?

О–КА

Гайді Стефанишин-Пайпер готова до космічного лету

23 травня 2003 року з космічного центру імені Кенеді на Фльориді повинен був відправитися у навколоземну подорож космічний корабель „Індевер". У складі його залоги з шести астронавтів – одна жінка, американка українського походження Гайді Стефанишин-Пайпер. Розмову з нею мав Анатолій Гороховський.

– Як склалася доля вашого лету після катастрофи космічного корабля „Коламбія"?

– Трохи більше року тому я склала всі іспити і одержала звання пілота космічного корабля. На 23 травня цього року був призначений старт „Індевера", яким я повинна була полетіти в космос. Однак через катастрофу „Коламбії" наш лет відкладено, ніхто не знає, коли цей корабель зможе стартувати.

– Ви брали безпосередньо участь в підготуванні „Коламбії" до лету, коли на борту був український космонавт Леонід Каденюк. Що ви думаєте про недавню катастрофу?

– Я ще не маю остаточної думки про причини, які призвели до загибелі „Коламбії". Передбачаю, що корабель не витримав розжарених ґазів, що увірвалися до порожнини його лівого крила при проходженні через щільні верстви атмосфери. Я не можу погодитися з порадами припинити лети цих кораблів в космос.

Президент Дж. Буш після загибелі „Коламбії" сказав, що лети в космос повинні продовжуватися. Вони приносять практичну користь. В медичних установах Америки використовується створена в космосі прогресивна технологія діягностики інсульту. Впродовж тривалого часу в космосі ведуться дослідження щодо створення медикаментів для лікування раку та хвороби Паркінсона.

– Як складається ваше особисте життя?

– Моєму синові 13 років, він вчиться у 8-ій клясі. Коли він був молодшим, то мріяв про космічні подорожі, а тепер його приваблює морська фльота, він хоче стати інженером, тобто успадкувати професію свого батька. Мій чоловік теж працює в НАСА, добре знає свою справу, він – мій вірний і надійний друг. Моя мама живе в Мінесоті, вона – пенсіонерка, а батько – помер.

Я ніколи не була в Україні, але дуже хотілося б відвідати Київ, де тепер живуть український космонавт Леонід Каденюк, його дублер Ярослав Пустовий. Хочу побувати у Львові, про який батько мені багато розповідав. Можливо, усе це здійсниться після лету в космос.

З РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ

Забули про вченого-патріота

Минуло 90 років з дня народження письменника і вченого Григорія Нудьги. Він народився 21 січня 1913 року в селі Артюхівці Роменського району Сумської области. Закінчив філологічний факультет Київського університету. Під час навчання захопився дослідженням фолкльору, етнографії. Є автором кількох монографій, а також книги „Українська пісня в світі". Мені пощастило листуватися з дружиною письменника Анастасією Нудьгою-Галич. Вона розповідала, що ця книга мала 800 сторінок, однак її довго не друкували і побачила вона світ переполовиненою антиукраїнською цензурою.

Тенденційний підхід влади до творів Григорія Антоновича Нудьги пояснюється тим, що він улітку 1944 року потрапив в німецький полон. Після визволення повернувся на батьківщину. Одразу ж по війні його репресували.

Після повернення із неволі вчений оселився у Львові, де проживала дружина, вчителька біології. До речі, Анастасія Олександрівна Галич була наймолодшою сестрою письменниці Марії Галич, активної просвітянки, єдиної дівчинки в літературній групі „Ланка". Вона також по війні жила у Львові, її творчість влада всіляко замовчувала, бо у воєнний час друкувалася в журналі „Засів", що його тоді редагував Віктор Петров.

Григорій Нудьга продовжував працювати в галузі українського наукового літературознавства. Він глибоко знав фолкльор, історію української мови і літератури, філософію, соціологію, історію України, хоч працював у Львівській філії Академії суспільних наук тільки молодшим науковим співробітником.

Не відзначили в Україні його ювілей на державному рівні. Як і забули про столітній ювілей Марії Галич (2001). В жодній газеті навіть згадки не подали.

Григорій Нудьга (1913–1992) є одним із найзаслуженіших українських філологів і заслуговує того, щоб бодай майбутній 100-літній ювілей з дня його народження увінчався повним зібранням творів.

Віталій Мацько,
голова обласної „Просвіти"
м. Хмельницький

Прошу надіслати спогади

До вас звертається український письменник Володимир Дрозд, автор багатьох книг, зокрема епічного роману „Листя землі", перший том якого був відзначений Національною премією ім. Тараса Шевченка та Міжнародною премією родини Антоновичів.

Другий том роману, що так само складається із десятка книг, має вийти цього року за рахунок української держави як соціяльно значимий твір. В обох томах ідеться про трагічну долю українців впродовж XX століття, переважно на українських землях.

Третій том роману „Листя землі", над яким нині працюю, розповідатиме про ту гілку нашого українського роду, яка в результаті політичних переслідувань опинилася на чужині.

Матеріяли, почерпнуті в родинному архіві Фещенків-Чопівських, набуті під час праці над документальними книгами, складуть основу нових художніх книг роману „Листя землі". Але композиція епосу дозволяє значно розширити часові і фактографічні межі художньої розповіді. Прошу вас, дорогі земляки, надіслати мені такі спогади, ці своєрідні „автографи душ" на часовому полотні XX віку.

Зі свого боку обіцяю, що кожне із надісланих мені свідчень буде збережено – архів мій після завершення праці над новими книгами „Листя землі" передається до Відділу рукописів Інституту літератури Академії Наук України.

Спогади, на бажання авторів, можуть бути використані у романі, із збереженням справжніх імен та прізвищ. Хотілося б, аби, як і перші два томи епосу, новий том „Листя землі" став спільною працею, своєрідною народною Книгою днів і доль людських...

Моя адреса: вул. О. Гончара, 52, кв. 32, Київ, 01054 Україна. Тел.: (380) (44) 234-40-93.

Володимир Дрозд,
Київ

Невелика втрата для України

Автор статті „Україна не використала свого шансу" („Свобода", ч. 16, 18 квітня) критикує неґативне наставлення в Україні проти США через війну в Іраку. І справді, більшість народу, преси і державні чинники в Україні вважають, що ця війна є аґресією проти Іраку. Така сама думка переважає майже в цілому світі, за малими винятками (Ізраїль, маріонеткові держави Кувейту і Кватару, урядові кола деяких колишніх сателітів СРСР у Східній Европі). Навіть в Англії, прем'єр якої цілком підтримує Дж. Буша, 65 процентів опитаних висловлювалися проти війни.

Автор статті вважає, що масові демонстрації проти війни у Римі, Лондоні, Нью-Йорку, – це люди, яких він називає „невігласами". Така оцінка свідчить про іґнорування або незнання думки авторитетних міжнародних установ.

Генеральний секретар ООН Кофі Анан заявив 10 березня, що напад США на Ірак буде порушенням статуту ООН. Католицька Церква і більші протестантські деномінації (за винятком Конференції південних баптистів у США) висловилися проти війни. Святіший отець Іван Павло II підтвердив це кількаразово. Офіційна декларація Ватикану 18 березня 2003 року відкинула ультиматум Дж. Буша проти Іраку і підкреслила, що „президент Буш відповість перед Богом".

Отже, Америка опинилася майже тотально ізольованою, спричинюючи загальний осуд і моральну шкоду в першу чергу сама собі. Автор статті має дивний погляд, натякаючи, що поважні міжнародні установи і більшість країн, які не погоджуються з аґресивною поведінкою теперішнього президента США, – це голоси людей, яким бракує мудрости.

Якщо „Україна не використала шансу" прислужитися урядові Дж. Буша, який має конкретні шанси програти наступні вибори через свою крайньо реакційну економічну політику – це невелика втрата для України.

Д-р Борис Даник,
Норт Колдвел, Н. Дж.

Споруджується храм-музей А. Шептицького

Новий храм у Прилбичах

Просимо читачів „Свободи" пожертвувати кошти на будівництво храму-музею Митрополита Андрея Шептицького в його родинному селі Прилбичах, Яворівського району Львівської области.

Зовнішній каркас споруди в стані завершення, що видно з фотографії, яку додаємо, але внутрішні роботи ще попереду. Лише відділення музею тимчасово обладнане для Богослужінь.

В попередні роки були пожертви від окремих осіб з діяспори. Їхні прізвища будуть надруковані в історичному нарисі с. Прилбич, який найближчим часом вийде з друку.

За докладнішою інформацією звертайтеся на адресу: с. Прилбичі, Яворівського району Львівської области, 81062 Ukraine.

о. Богдан Радюк,
с. Прилбичі,
Львівської обл.

Польща повинна перепросити українців

Стаття „Волинь, трагічний 1943 рік", яка з'явилася 4 квітня 2003 року у „Свободі", стверджує, що Польща хоче, аби українці вибачилися перед світом за збитки на українській Волині. Але коли Польща вибачиться перед українським народом за окупацію Західньої України і різні знущання над мирним населенням? Якщо перше поляки перепросять українців за всі збитки, що вони зробили в Україні, то й ми, українці, будемо просити пробачення у поляків.

Юрій Кравчук,
Вільмінгтон, Делавер

На честь земляків

Пеняківська Сільська рада прийняла рішення найменувати одну з вулиць на честь Осипа Панчишина, мешканця Чикаґо (*він часто дописує до „Свободи"* – **Ред.**), який постійно допомагає у відновленні культурних і історичних пам'яток села, поповненні книжкового фонду бібліотеки. Ім'я Осипа Панчишина присвоєно вулиці, де він народився і проживав. Площу, де є символічна могила борців за волю України та скульптура на честь скасування кріпосного права, названо майданом Свободи.

Й. Блюй,
сільський голова,
с. Пеняки, Львівської обл.

СТОРІНКА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

Річні загальні збори Округи Чикаґо

Сидять (зліва): Стефко Куропась, Михайло Куропась, Орест Бараник, Андрій Скиба, Богдан Кокурудз; стоять (зліва): Павло Бандрівський, Мирон Куропась, Осип Ставничий, Евгенія Лущак, Ігор Заяць, Ольга Бережан, Петро Турчин, Мирон Лущак.

ЧИКАҐО. – 5 квітня в Українському культурному центрі відбулися чергові загальні збори Чикаґської округи Українського Народного Союзу. Збори відкрив голова Округи Стефко Куропась. Президію було обрано в складі д-ра Мирона Куропася (голова) та Андрія Скиби.

Протокол із минулорічних зборів відчитав секретар, і його було принято одноголосно, без доповнень чи змін. Звітували касир Богдан Кокурудз, який подав, що стан каси на кінець 2002 року становив 620 долярів. Із більших витрат були даток на Церкву в Казахстані через о. В. Говеру – 100 долярів. Стан каси на день звіту був 1100 долярів. Секретар А. Скиба відчитав листи від різних організацій.

Голова Округи Стефко Куропась у своєму докладному звіті-інформації повідомив, що Округа начисляє ще 15 активних відділів із 1499 активними членами. Прибуло 7 нових членів, забезпечених на 216 тисяч. Округа виконала свою квоту тільки на 7.37 відсотка. Квота, призначена для Округи, була нереальною на теперішній стан, тому потрібне рішення Екзекутиви УНСоюзу, щоб квоту установлювала сама Округа, що дасть реальніше число. Він звернув увагу, що Союзівка і надалі є дефіцитною і потрібні радикальні зміни, щоб привести її до кращого, бо уряд вимагатиме її продажу, щоб не обтяжувати видатками фінансовий стан УНСоюзу. Екзекутива вже зробила та робить дальші заходи, щоб цей стан покращити. Із більших змін – це затруднення нового та фахового управителя та інших ключових працівників. Цей рік, можливо, вирішить, наскільки можна буде поправити цей стан на краще. Він закликав делеґатів та секретарів відділів активніше приступити до приєднання нових членів, що допоможе у покращенні фінансового стану Союзу.

Звіт Контрольної комісії ствердив вірність фінансових записів та видатків. На її внесок уділено абсолюторію уступаючій управі, яку принято одноголосно. На пропозицію Т. Турчина вирішено залишити попередню управу в цілості, що і затверджено одноголосно.

Коротка дискусія про висоту квоти приєднання нових членів закінчилася прийняттям пропозиції, що реальна сума до виконання є 15 нових членів у 2003 році. На зборах порушено також справу резолюцій на Конвенції, в яких, між іншим, була поставлена вимога до Головного Уряду розглянути можливості повернення УНСоюзу до активної громадської Централі Українського Конґресового Комітету, щоб мати вплив на більшість громади та цим зліквідувати непотрібний поділ. Найбільш переконливим арґументом було це, що, УНСоюз заініціював вихід із Централі УККА на 13-ій Конвенції і тепер його обов'язком є заініціювати повернення. Інших думок не було, і на пропозицію секретаря 379-го Відділу М. Лущака, підтверджену головним радним М. Куропасем, вирішено одноголосно, що Округа Чикаґо стає членом Відділу Українського Конґресового Комітету штату Іліной та закликає Централю полагодити справу членства УККА на рівні Головного Уряду.

Мирон Лущак,

Надія Світлична: штрихи до портрету

16 січня 2003 року „Літературна Україна" помістила нарис про відому громадську діячку української спільноти у США, колишнього політв'язня Надію Світличну з Ірвінґтону, Н. Дж. Передруковуємо нарис, з дозволу редакції, з деякими скороченнями.

Надія Світлична

Найчастіше про Надію Світличну згадують, коли говорять про старшого брата – Івана Світличного. Доля ще більше зріднила їх життєвими випробуваннями, поєднавши однією метою – боротьбою за людську й національну гідність – якраз у жорстокі часи їх зневажання. І хоча сама Надія Світлична написала чимало літературних, літературознавчих та публіцистичних творів, досі не видано жодної її книги. Як для Шевченківського лавреата – випадок унікальний за всю історію високої відзнаки. Причина ж не тільки в природженій скромності Надії Світличної, а насамперед у тому, що в Україні не вироблено морально-етичних норм ушанування найдостойніших, особливо тих, хто для себе ніколи нічого не просить.

Село Половинкине Старобільського району на Луганщині. Тут народилися брат і сестра Світличні: Іван – 20 вересня 1929 року, Надія – 8 листопада 1936-го. Закінчивши середню школу міста Старобільська, Надія Світлична в 1953 році, тобто через рік після закінчення університету братом Іваном, вступає на українське відділення філологічного факультету Харківського державного університету, де її називали „маленькою сестричкою великого брата".

Після закінчення – педагогічна праця впродовж чотирьох років у місті Антрациті (учитель, директор середньої школи робітничої молоді). Потім праця бібліотекарем у сусідньому селі Байдівці та в Половинкиному.

Із січня 1964 року Надія Світлична в Києві, в знайомій багатьом однокімнатній квартирі, де мешкали брат Іван та його дружина Леоніда. Шукаючи сьогодні витоки шістдесятництва як особливої ідейно-естетичної течії в мистецтві, насамперед у літературі, дослідники називають першим ім'я Івана Світличного – ґенератора духовних цінностей шістдесятництва: іґнорування фальшивих ідеологем соціялістичного реалізму, відродження національних традицій, спроба органічного входження в світовий літературний контекст і властивий приклад вияву особистої свободи митця за будь-яких обставин та зовнішніх чинників тоталітарного суспільства.

У шістдесяті роки XX століття Іван Світличний став учителем для багатьох і, передусім для найрідніших людей – дружини та сестри.

Надія Світлична знайомиться з багатьма молодими митцями, прилучається до самвидавного процесу, передруковує твори письменників-шістдесятників, пропагує вірші Василя Симоненка, стає активною учасницею своєрідних акцій протесту проти тоталітарної деспотії. Письменниця і правозахисник Ірина Калинець згадувала, як на суд над Вячеславом Чорноволом до Львова з Києва прибули Іван Світличний, Надія Світлична, Алла Горська, Ліна Костенко, Михайлина Коцюбинська, Роман Корогодський:

„Суддя наказав: нічого не записувати. А Надя – пише, інші теж. Кадебісти кидаються до них, видирають ручки, папір, затягують у якийсь кабінет Світличну. Я угледіла – і туди ж, вслід за мною – Ліна Костенко. „Що тут сталося?", – питає. „Та от вхопили людину і сюди", – кажу я. А кадебісти збентежено: „Нічого, нічого не сталося". – „Ну, то ходім!" – впевнено звертаюсь до Наді. І вивели її назад до зали".

Треба сказати, що цей епізод досить красномовно відтворює участь Надії Світличної та її друзів у судових процесах 60-их років, але з часом репресивні заходи ставали дедалі жорстокішими, тому судові процеси над правдолюбцями в 70-их роках уже були, по суті, закритими, тобто до місця суду не допускалися рідні та друзі.

У січні 1972 року відбулися масові арешти вільнодумців: серед них Іван Світличний, Євген Сверстюк, Василь Стус.

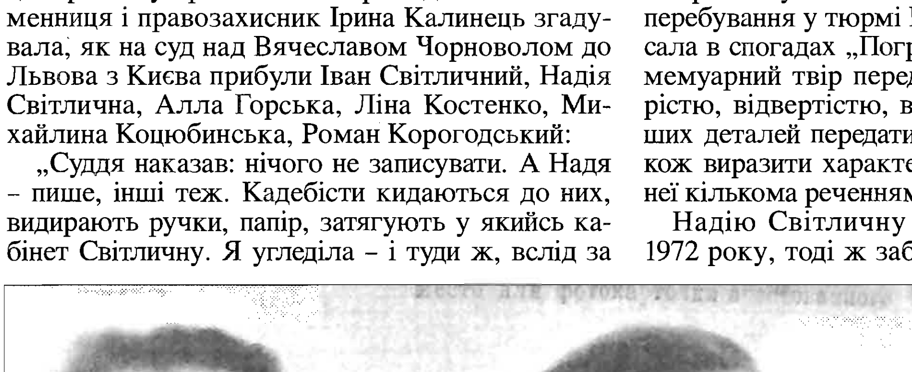
Через десять років у спогадах „Погром з продовженням" Надія Світлична пише: „Але... 12 січня 1972 року я зовсім не почувалася щасливою. То вже пізніше в концтаборі, зважуючи різні можливі варіянти своєї долі, я схилялася до твердої думки, що мені таки пощастило, що я пізнала ще й цю – без косметики, відверту сторону нашої прекрасної дійсности та пізнала справжню ціну волі".

На подібні роздуми здатна по-справжньому мужня людина, яка найбільше в житті цінує честь і гідність, та, водночас, ніколи не декларує їх голосними словами, а наполегливо робить свою справу. Про це в нарисі Євгена Сверстюка „Іван Світличний. Трудівник" читаємо: „Родина Світличних була на рідкість єдиною. Коли Іван говорив: „Льоля – моя половина", то це було правдиво і в біблійному, і в побутовому значенні. А з приїздом із Старобільська Іванової сестри Надійки сім'я ще більше заясніла й запрацювала з енерґією робочої бджоли".

А сама Надія Світлична в листі на адресу партійного з'їзду 1 квітня 1966 року писала: „Мій брат був і залишається для мене ідеалом людини, захопленої ідеєю всього прекрасного і справедливого. Ніяка поширювана брехня, ніякі тайні обвинувачення і судилища не зможуть переконати мене в тому".

Повертаючись до епізоду на суді над Вячеславом Чорноволом, зауважимо, що навіть присутність біля будинку, де відбувався суд, завжди фіксувалася органами КДБ, а до того ж Надія Світлична в листуванні з багатьма засудженими, а потім на допитах, з притаманним їй гумором, відповідала, що книжки Панасові Заливасі надсилала, щоб підвищувати його професійний рівень, а Іванові Гелю, щоб він їх читав...

Про обшук 12 січня 1972 року, допити, арешт, перебування у тюрмі КДБ та суд Світлична написала в спогадах „Погром із продовженням". Цей мемуарний твір передусім захоплює своєю щирістю, відвертістю, вмінням автора до найменших деталей передати той чи інший епізод, а також виразити характер людини чи ставлення до неї кількома реченнями, місткими за змістом.

1972 р. Світлина Н. Світличної зі справи КҐБ.

Надію Світличну заарештували 18 травня 1972 року, тоді ж забрали до дитячого будинку її дворічного сина Ярему, якого виховувала сама. Тільки завдяки наполяганням Леоніди Світличної хлопчика віддали бабусі в Половинкине, а офіційне опікунство оформили на сестру Марію та її чоловіка.

Зрозуміло, що в тюремній камері біль за сином не полишив її ніколи, але людська гідність була понад усе. Потім було читання 15-томної кримінальної справи. Особливо вразили Надію Світличну свідчення двоюрідної сестри, вчительки Т. Курінної, яка, безапеляційно стверджувала: „В тому, що Надія Світлична стала на шлях антирадянської діяльности, винен її брат Світличний Іван Олексійович, і тільки він". Але більшість свідків говорили зовсім інакше, а Михайлина Коцюбинська закінчила дуже позитивну характеристику словами: „І я її дуже люблю".

„За рік слідства я вже нібито й звикла до кадебістської термінології, а все ж було якось моторошно читати, як „з метою підриву і послаблення радянської влади" Світлична виготовила чотири примірники машинопису Євгена Сверстюка „Котляревський сміється" і розповсюдила їх шляхом передачі авторові. Все це кваліфікувалося за ст. 62, ч. 1 Кримінального кодексу УРСР як „антирадянська діяльність". Таким було враження від прочитання звинувачувального висновку. Навіть у похмурому, грізному й безсердечному судовому засіданні були по-своєму світлі хвилини, тому найяскравіший спогад залишився від двох свідків – Євгена Сверстюка та Івана Світличного, які немовби випромінювали добро.

Підсудна визнала себе частково винною, пояснивши, що, маючи вищу освіту, мусила б докладніше вивчити юридичні закони, які регламентують життя в суспільстві. Надія Світлична відверто заявила, що наївно й сліпо вірила в проголошену Конституцією свободу слова, недооцінивши Кримінальний кодекс, за що тепер мусить гірко розплачуватися. У вироку з цього пояснення залишили тільки голу фразу: „Підсудна визнала себе частково винною".

„Вирок звучав безапеляційно і тупо. Врахувавши всі пом'якшуючі обставини, суд проголосив такий вирок, як і вимагав прокурор, – чотири роки таборів суворого режиму.

Так закінчився найтяжчий період мого ув'язнення – період сумнівів, вагань, компромісів. А далі за всі приниження, фізичні труднощі, – усе, що називають словом неволі, я мала добру компенсацію – можливість бути собою, щастя спілкуватися з гордими, внутрішньо вільними людьми – радянськими політв'язнями", – до такого своєрідного висновку приходить Надія Світлична.

У концтаборі в селі Барашево Тельгушевського району Мордовії були разом з нею Ірина Калинець, Орися Сеник, Стефанія Шабатура. Щоденна норма – 60 пар рукавиць. Але все ж таки ці роки були по-своєму місткими. Не тільки туга за рідними, а й самовдосконалення, навіть творчість (вишивки, переклади, листи) і постійна боротьба за людську гідність, а серед акцій протесту – голодівки. Ірина Калинець згадувала, як 10 грудня 1973 року в день Декларації прав людини тримала голодівку, за що дістала покарання: позбавлення побачення з рідними й утримання в карцері. Другий карцерний термін – 15 діб – у 1974 році сиділа разом з Надією Світличною.

Останніх півтора місяця ув'язнення Надія Світлична перебувала в Луганській в'язниці в'язниці КДБ – так, мабуть, її хотіли привчити залишитись мешкати на Луганщині. Однак разом із сином Яремою вона приїздить до Києва й

(Закінчення на стор. 15)

ЖИТТЯ ГРОМАДИ

10-ліття проєкту „Приятелі дітей"

ТОРОНТО. – Проєкт „Приятелі дітей" при Канадському Фонді Дітям Чорнобиля 10 травня 2003 року відзначає 10-ліття своєї діяльности. За цей час добровольці проєкту досягли значних успіхів в своїй праці. Проєкт вказав на християнські вартости людського життя – на Божу заповідь любови і допомоги ближньому в потребі. При всій цій важливій виховній гуманітарній діяльности наше життя є тісно пов'язане з долею української спільноти Канади. Усі здобутки – це наслідок продуктивних і доброзичливих сил нашого суспільства. Родини, виховники Церкви, школи та молодіжних організацій творять активну верству добровольців „Поміч Україні", виконуючи резолюцію Конґресу Українців Канади.

Молоді професіонали лишають свою працю і їздять в Україну по інтернатах, сирітських будинках, на табори, де проводять семінати з виховниками чи розподіляють контейнери гуманітарної допомоги. Вони жертвують часом свого родинного та професійного життя, бажаючи допомогти Україні – країні їх предків. Добровольці вважають, що найважливішим етапом їх праці є закріплення знань шляхом вивчення нашої спадщини, української мови, віри, національної свідомости, обрядів, звичаїв, традицій та життєвої мудрости. Знаючи, що роля виховників у сирітських будинках є дуже важливою, вони організовують семінари для виховників. Існування курсів корисної виховної праці започаткували Р. Вжесневська, Т. Мельник і Л. Гвоздулич з Торонто.

Табори – це велика виховна ідея, яку „Приятелі дітей" проводять протягом семи років у Ворохті, в Карпатах. Діяльність таборів – це великий вклад у виховання і покращання життя сирітської дітвори України. У 2002 році було 500 учасників табору. Немає сумніву, що табори допомагають формувати світогляд, любов до Бога, Батьківщини, до життя і природи. Віримо, що діти-сироти знайдуть в собі сили збудувати гарне життя.

2003 рік було проголошено роком Української родини. Світ іде до вдосконалення, ми радіємо, що вже маємо добровольців і в Україні. Це діти з перших років праці проєкту „Приятелів дітей" у сирітських будинках. Для канадців – це найкраща подяка за вклад добровільної праці. Приклад – великий учитель.

Добровольці працюють у проєкті гуманітарної допомоги дітям-сиротам. Тому добровольці „Приятелів дітей", як члени української громади Північної Америки, розуміють потреби сьогодення України і стараються подбати, щоб наші українські діти-сироти в поході до світла і сонця не залишились позаду, а виростали свідомими національної зрілости, здатности до боротьби за краще майбутнє українського народу.

У відзначенні 10-літньої праці в проєкті „Приятелі дітей" при Канадському Фонді Діти Чорнобиля хочемо щиро подякувати кожній людині, яка складала пожертву на ту шляхетну справу. Завдяки розумінню наших церков, жіночих організацій, підприємців, канадських фірм, українських засобів масової інформації – преси і телебачення ми маємо змогу здійснювати гуманітарну та культурно-освітню програми, даруючи дітям віру в світле майбутнє, у відбудову людської гідности.

Приємно подякувати тим людям, які багато років підтримують наші пляни і дають можливість здійснювати гуманітарну дію для дітей-сиріт України. Висловлюємо вдячність за матеріяльну опіку над потребуючою сиротою для здійснення нашої праці.

Це милосердя дає можливість пригорнути і рятувати життя дітей-сиріт по різних областях України. Спонзорами гуманітарної дії є фонд „Допомога Україні" бл. п. Я. і М. Шафранюків, родина Є. Мельника, „Фундація родини Темертей", Alberta Ukrainian Commemorative Society, канадський уряд та українські фінансові інституції.

Добровольці проєкту „Приятелі дітей" сердечно дякують за допомогу, турботу та увагу до знедолених дітей-сиріт. А діти дякують за все – за вашу щедрість і доброту.

Руслана Вжесневська,
координатор проєкту

Kobzar Society
P.O. Box 37 • Lehighton Pennsylvania • 18235 USA

ПЛИНУТЬ ПОДЯКИ З УКРАЇНИ ЗА КОМП'ЮТЕРИ

Подав Орест Й. Ганас, президент товариства „Кобзар"

Лігайтон, Па. – Добродійно-благодійне товариство „Кобзар", якого ціль є доставляти комп'ютери для навчання молоді України, за минулих два роки доставило коло 300 комп'ютерів для безкоштовного вжитку до багатьох культурно-освітніх установ по цілій Україні. Ця гуманітарна акція була уможливлена завдяки щедрих спонзорів (осіб та організацій) із США та Канади і за підтримкою Ротарі клюбів в США і в Україні. До товариства „Кобзар" приходять щирі подяки від вдячних одержувачів цієї цінної допомоги. Чи то дитяча клінічна лікарня, чи музей, чи сільська середня школа, чи богословська академія, чи бібліотека – всі радіють що є люди в Америці та Канаді, які так щедро спонсорують комп'ютери для українських дітей, щоб вони вивчали модерну технологію, яка допоможе їм захистити краще майбутнє в надії стабільної, демократичної, від нікого незалежної української держави.

Ось уривки з декількох таких листів-подяк:

• **ЧЕРНІВЦІ**, – від д-ра Р.Г. Андрійчука, головного лікаря обласної дитячої клінічної лікарні: „Від колективу лікарні хочу щиро подякувати добродійно-благодійному товариству „Кобзар" за щедрий дарунок комп'ютера. Складаємо глибоку подяку нашому дорогому другові п. Богдану Слабому. За Вашу увагу до наших проблем та за Ваше щире відношення до нас, за Ваші відкриті добрі душі і серця, просимо Господа Бога благословіння всім Вам – нашим американським друзям і у Вашому лиці усьому американському народу". (Спонсором цього дарунку є Богдан Слабий).

• **ЯЛТА**, – від д-р Світлани Кочерги, куратора музею Лесі Українки: „Шлю Вам палке вітання і щиру подяку за комп'ютер з перлини південного берега Криму Ялти. Ось уже майже півроку ми з Вами родичі, оскільки користуємось надісланим Вами комп'ютером. Завдяки цьому дарунку у нас утворився студентський інтернетний гурток „Апостол", куди ввійшли студенти Кримського державного гуманітарного інституту, які займаються дослідженням історії української літератури". (Спонсором цього дарунку) є Ротарі Дистрикт 7410 з Пенсильванії).

• **СЕЛО КОСАЧІВКА, ЧЕРНІГІВСЬКОЇ ОБЛАСТИ**, – від Даниленко Валентини Пилипівної, директора середньої школи: "Вчителі та учні Косачівської ЗОШ І-ІІІ ступеня дуже вдячні Вам за надісланий комп'ютер. Сподіємося на продовження нашого співробітництва в ім'я майбутнього нашої рідної України". (Спонсором цього дарунку є Петро Буняк).

• **ЛЬВІВ**, – від о. д-ра Бориса Гудзяка, ректора Львівської Богословської Академії: „Хочу висловити Вам від себе особисто і від студентів Львівської Богословської Академії подяку за комп'ютер. Наша академія радіє, що може долучити до мережі ще більшу кількість студентів. Запевняю Вас, що комп'ютер буде використаний студентами для кращого ознайомлення з комп'ютерною технологією, Інтернетом і використання його студентами буде безкоштовним". (Спонсорами цього дарунку є д-р Богдан і Роксоляна Харкевичі).

• **КИЇВ**, – від П. І. Рогової, директора Державної науково-педагогічної бібліотеки України при Академії Педагогічних Наук України: „Від імені колективу (120 людей) Державної науково-педагогічної бібліотеки України сердечно дякуємо Вам за надану велику допомогу бібліотеці у забезпеченні її комп'ютерною технікою. Працівники відділів наукового комплектування та опрацювання документів передають Вам щирі вітання і дякують Вам за те, що нарешті вони зможуть випробувати свої здібности комп'ютерної техніки". (Спонсором цього дарунку є д-р Стефан Олійник).

Добродійно-благодійне товариство „Кобзар" має сотні прозьб з України від культурно-освітніх та наукових інституцій, щоб післати їм так дуже потрібні комп'ютери. Товариство „Кобзар" має на складі сотні добрих мало-уживаних модерних комп'ютерів (Pentium), які є професійно підправлені та перевірені. **Ці комп'ютери пропонуємо безкоштовно для спонсорів для пересилки в Україну.** За дотацію $200 за комп'ютер ми приготовимо, запакуємо і доставимо комп'ютери до будь-якої культурно-освітньої інституції названої спонсором де-небудь в Україні. Спонсорів відзначаємо грамотою, яка поміщується в кімнаті, де є комп'ютери.

Товариство „Кобзар" є недоходовою корпорацією в США, а в Україні має привілей імпортувати комп'ютери без оплати мита чи податків.

Поставте своє ім'я на слідуючу листу посилки, яка тепер готується.

Додаткові інформації можна набути в Kobzar Society, LTD., P.O. Box 37, Lehighton, PA 18235, USA. Tel.: 1-610-377-3383. website: www.kobzarsociety.org

LIST #4 of sponsors (USA) and educational Institutions in Ukraine to which computers will be delivered. The Petium computers are in good operating condition, each comprising a processor, monitor, keybord, mouse and cables. The computes are provided free of charge as a humanitarian aid by Kobzar Society LTD, USA, February 14, 2003.

DESIGNATED INSTITUTION	LOCATION	SPONSOR(S)	Q
SECONDARY SCHOOL	SELO JEZUPIL IVANO-FRANKIVSK OBLAST	BORYS KARASH IN MEMORY OF ELEONOR KARASHEVYCZ	6
SECONDARY SCHOOL NUMBER. 20	POLTAVA VUL. PROLETARSKA 25	YURIJ AND OLYA TATARKO	8
SECONDARY SCHOOL NUMBER 29	POLTAVA VUL. ALMAZNA 1	YURIJ AND OLYA TATARKO	7
"PROSVITA" SOCIETY	POLTAVA PROV. PIONERSKY 4	YURIJ AND OLYA TATARKO	1
SECONDARY SHCOOL	SELO KAMINNA, VUL. MAZEPY 4, RAYON NADVIRNA, IVANO-FRANKIVSK OBLAST	VASYL OLIJNYK IN IMEM.ORY OF STEFAINIA TEMCHYNA-OLIJNYK	1
ZHYTOMYR EPARCHIAL SEMINARY	ZHYTOMYR, VUL KYIVSKA 14	ANATOL WALUCH & ST. ANDREW UKR. ORTHODOX .SOC.	1
CRIMEAN INSTITUTE OF POST-GRADUATE PEDAGOGICAL STUDIES	AR CRIMEA, SIMFEROPIL, VUL. LENINA 15	FORMER STUDENTS OF UKR. GIMNAZIUM IN BAYREUTH	1
SEVASTOPIL INSTITUTE OF POST-GRADUATE PEDAGOCICAL STUDIES	AR CRIMEA SEVASTOPIL, VUL. KORNILOVA 1	FORMER STUDENTS OF UKR. GIMNAZIUM IN BAYREUTH	1
LUHANSK INSTITUTE OF POST-GRADUATE PEDAGOGICAL STUDIES	LUHANSK, VUL. SLOVIANSKA 1A	FORMER STUDENTS OF UKR. GIMNAZIUM IN BAYREUTH	1
HUMANITARIAN FUND "LITOPYS UPA IMENY V. MAKARA"	LVIV PLOSHCHA MICKEWYCZA 6/7	LITOPYS UPA CANADA	4
INSTITUTE OF ARCHEOGRAPHY IM. M. HRUSHEVSKOHO	KYIV VUL. TRIOKHSVIATYTELSKA 4	LITOPYS UPA CANADA	5
INSTITUTE OF ARCHEOGRAPHY IM. M. HRUSHEVSKOHO	LVIV, VUL. VYNNYCHENKA 24	LITOPYS UPA CANADA	2
SECONDARY SCHOOL	SELO PECHENIZHYN, VUL. SHEVCHENKA 1 IVANO-FRANKIVSK OBLAST	DR. MODEST AND MARIA RIPECKYJ	2
SECONDARY SCHOOL	SELO KLIUCHIV VELYKYJ, IVANO-FRANKIVSK OBLAST	ATANAS AND ANNA STEFURAK, IN MEM.OF PARENTS I. & M. STEFURAK AND M. & M. LAVRIV	1

This list #4 has been approved by the Ukrainian Government for duty-free and tax-free import into Ukraine. To date, Kobzar Society, with support of Rotary Clubs in USA and Ukraine, delivered many computers to educational institutions throughout Ukraine, which were designated by the sponsors. The Kobzar Society is a tax-exempt corporation in USA, and is exempt from paying import duty fees or taxes in Ukraine.

THE NEXT LIST IS NOW BEING COMPILED. TAX-DEDUCTIBLE DONATION ($200 PER COMPUTER) embodies many benefits for both, the sponsor and the children of Ukraine. To participate, simply send a check (with name of Institution) to: **„Kobzar Society LTD" P.O. Box 37, Lehighton, PA 18235. Tel.: 1-610-377-3383. Visit our Web Site at: www.kobzarsociety.org.**

Святкові імпрези громади

Народний хор під керівництвом Лесі Ґураль.

Фото: О. Ковар

ТОМС РІВЕР, Н. Дж. – Українська громада, яка згуртована довкола Української католицької церкви св. Стефана, має Українсько-американський клюб та відділи УККА, жіноче Товариство Святої Вервиці, організовує чоловіче Товариство Святого Імени, 26 січня відзначила Панахидою 85-ліття загибелі в обороні молодої Української держави 300 студентів-юнаків в бою під Крутами.

Священик о. Молодович виголосив слово пам'яті. З прапорами вийшли Василь Чех, Михайло Гайдук, Іван Вацлавський та Василь Палюга. Гупаловська і Стоцько тримали свічки.

Наступною подією було відзначення 23 березня 189-ої річниці народження та 142-ої річниці смерти Тараса Шевченка. Шевченкові роковини громада святкувала під патронатом Українсько-американського клюбу. Сцену прикрасив О. Ковар.

Свято відкрив привітом Ігор Дворян. Вступне слово виголосив також Іван Дзера. Вірші деклямували Богдан Бортник, Джесі Коцюба, Емілія Ковар, Роксана Стецура, Андрій Пелікан, Ніна Льорія, Анна Дзера, Рузя Сінчак. Народний хор під керівництвом Лесі Гураль виконав ряд пісень на слова Т. Шевченка, національний гимн США і України.

Іван Ільків

Генеральна рада Пластового Загону „Червона Калина"

ІСТ ГАНОВЕР, Н. Дж. – 29 березня в готелі „Ramada Inn" відбулася 22-га Генеральна рада славного Загону „Червона Калина", одного з найстарших пластових з'єднань – 5-го сеньйорського і 23-го старшо-пластунського куренів. Присутніх на раді було майже 40 членів. Цю раду можна б назвати історичною, бо в ній перший раз брали участь братчики Загону з України.

Точно в годині 10-ій ранку на простору залю ввійшов отаман Загону, братчик Ігор Декайло, тримаючи в руці булаву – знак отаманської влади, відтак ввійшла Старшина Загону. Присутні братчики в пластових одностроях привітали отамана піснею „Слава, слава отамане...". „Здорові були, панове товариство", відповів отаман і відкрив 22-ту Генеральну раду Загону пластовим гимном. Хвилинною мовчанкою вшановано пам'ять братчиків, які відійшли на Вічну Ватру під час останньої каденції.

Кладучи булаву на вишивану подушку на окремо прибраному столику, отаман передав дальше ведення Генеральної Ради вибраній нею президії в складі – братчика Івана Лучечка – предсідник, братчиків Юрія Миськова і Роман Пиндуса – секретарі.

Після звітів отамана Ігоря Декайла, підскарбія Загону Володимира Сафіяна та кошового коша Загону в Україні Олега Климчука, заслухано звіти курінних 5-го Куреня УПС – бр. Богдана Михайлова, і 23-го Куреня УСП бр. Юрія Негребецького. Про табори та діяльність старших пластунів „ЧК" в Україні звітував їхній провідник бр. Ігор Кітела, а про вечорниці „ЧК" – голова Ділового комітету бр. Ігор Сохан. Про розбудову оселі „Калиновий Хутір" в Славську звітував бр. Юрій Миськів. Останній звітував братчик Володимир Стойко – за Контрольну комісію. Після дискусії над звітами голова Контрольної комісії запропонував уділити Старшині Загону абсолюторію з признанням. Присутні оплесками схвалили цю пропозицію.

Голова номінаційної комісії братчик Іван Лучечко запропонував присутнім на раді такий склад нової Старшини Загону:

пл. сен. Ігор Декайло – отаман Загону; пл. сен. Петро Матіяшек – заступник голови (суддя); пл. сен. Володимир Сафіян – підскарбій; пл. сен. Богдан Кузишин – Генеральний канцлер; пл. сен. Юрій Яримович – печатник; пл. сен. Миролюб Лозинський – архівар.

Курінні куренів УПС і УСП та кошовий Загону в Україні автоматично входять до старшини Загону. Також переобрано Діловий комітет вечорниць „ЧК", який знову очолили бр. Ігор Сохан і братчик Ярко Ставничий, як його заступник.

Про Пласт в Україні коротко розповів бр. Петро Матіяшек, член КПРади в Україні.

Далі було визначено плян праці Загону на наступну каденцію, відтак 22-гу Генеральну раду закрито відспіванням гимну „Ой, у лузі червона калина". Після закриття всі братчики перейшли до їдальні на спільну вечеру, де ще довго продовжували дружні розмови.

Богдан Кузишин

Генеральна рада Загону „Червона Калина"

КИЄВО МОГИЛЯНСЬКА ФУНДАЦІЯ АМЕРИКИ

P.O. Box 46009, Chicago, IL 60646-0009, USA, Tel 773-685-1828, Fax 773-794-1654,
www.kmfoundation.com

KYЇV MOHYLA FOUNDATION OF AMERICA

Ігор Вислоцький, президент Києво-Могилянської Фундації Америки.

Нам приємно повідомити, що 2 грудня 2002 року було успішно відкрито програму співпраці між Національним університетом "Києво-Могилянська Академія" і Центром управління технологіями та іноваціями (СТІМ) при Північно - західньому Університеті (Northwestern University). Він є одним з найкращих університетів Північної Америки, а згідно з журналом *The Economist* його Бізнес-школу, Kellogg School of Management, в 2002 році було названо найкращою Бізнес-школою в світі. Методики, запропоновані Університетом, дуже потрібні, і ми з великим ентузіязмом підтримуємо цю співпрацю в Україні, щоб спільними зусиллями вирішувати найскладніші питання української економіки. Ми безмежно вдячні всім, хто своїми внесками підтримує Університет та Фундацію в такій важливій справі як розбудова майбутнього України. Ми маємо надію і на Вашу подальшу підтримку та зацікавлення в справах які здійснює Фундація.

В'ячеслав Брюховецький, президент НаУКМА.

Ми розпочали новий етап багаторічної програми і перейшли до конкретних справ. Завдяки цьому співробітництву ми сконцентруємося не на імпорті нових технологій, котрі дають тільки тимчасову перевагу в конкурентній боротьбі, але на імпорті та спільній розробці найсучасніших методів управління, котрі є ключовими для довгострокової конкурентноспроможності. В цій програмі ми працюємо з одним із найкращих університетів США.

Павло Шеремета, декан Київ Могила Бізнес-Школи

Павло Шеремета декан Київ Могила Бізнес - школи.

Kellogg є дуже солідною школою в складі якої працює 100-150 штатних викладачів найвищої кваліфікації. Для нас це співробітництво надає доступ до найновіших управлінських технологій та до викладачів найкращої зараз у світі бізнес-школи. Ця співпраця є взаємовигідна.

Я бачу чотири кола, яких збагатить ця співпраця.

Перше - це українські та американські компанії, котрі працюють в Україні. Вони мають вибудувати стратегію, щоб бути конкурентноспроможними на світовому ринку товарів та послуг.

Друге коло - це студенти Києво-Могилянської Академії і Бізнес-школи. У процесі співпраці вони відкриють для себе шлях до ідей, до найкращих викладачів світу, до найновіших українських технологій.

Третє коло - це викладачі, відчизняні та зарубіжні, які разом співпрацюватимуть в Україні і в США.

Четверте коло - організація як Києво-Могилянської Академії, так і Бізнес-школи. Нам також необхідно управляти університетом та Бізнес-школою, використовуючи стратегічно нові технології та іновації. Ми власне, в чомусь така сама бізнес організація, як інші. Нам також потрібні іновації. І цей процес не можна пускати на самоплив, треба його контролювати. І технології, які має Північно - західний Університет можуть вплинути на цей процес.

Професор Майкл Раднор, Northwestern University

Робота нашого центра, СТІМ, - це є поєднання, яке складається з науково-дослідницької діяльності, проведення семінарів, організації конференцій та співпраці з найрізноманітнішими установами. Ми намагаємося працювати по всьому світу, наприклад з Цюрікським університетом, запроваджуючи технології, спрямовані на глобальний прогрес. Сьогодні ми розпочали нашу працю з Києво - Могилянською Академією і Київ Могила Бізнес - школою. В найближчому майбутньому ми розпочнемо подібний проєкт в Бразилії; нещодавно розпочали переговори з Сінгапурським національним університетом. Що ж стосується КМА і КМБС, то їх співробітництво з консорціюмом допоможе їм "війти в світову мережу".

СТІМ вже багато років працює в тісній співпраці з найвідомішими в світі корпораціями та компаніями. Запорукою успіху в конкурентній боротьбі є іновації і нагальною необхідністю стало створення світової мережі, де найкращі ідеї можна було б обробляти та аналізувати. В цьому випадку кожний з учасників мережі зможе отримати доступ до "колективного розуму".

В сучасних умовах тільки компанії, які постійно запроваджують іновації і нові технології є здатними конкурувати в постійно змінній і складній обстановці світового ринку. Управління компаніями, які працюють в країнах де відбуваються активні зміни і реструктуризація економіки вимагає стратегічного плянування і менеджмента, що є також пов'язане з запровадженням нових технологій та іновацій. Це є зовсім нові галузі з новими моделями, котрі виникають під час реструктуризації промисловості. Ми давно працюємо в Східній Европі і маємо велике бажання працювати в Україні. Спільна діяльність з консорціумом допоможе КМБС "війти до мережі" найкращих університетів світу.

Ми маємо бажання працювати в Україні. Подібно до Польщі, Україна має багато висококваліфікованих фахівців, ресурсів, прекрасну землю. Але існує багато політичних, економічних, структурних проблем на макрорівні. Україна не зможе досягти успіху просто копіюючи інших, шляхом експорту дешевих сталі чи зерна, конкуруючи з найбіднішими країнами світу. Що можна зробити? Необхідні зміни, іновації, нові технології з використанням кваліфікованої робочої сили і підвищенням якості продукції.

Ми не зацікавлені в тому, щоб навчати в Україні маркетингу чи финансам. Якщо є зацікавлення в управлінні іноваціями, менеджментом технологій і покращенню промислово-економічних відносин, то в цій галузі ми є незамінними. Наша стратегія передусім спрацьовує в економічному плянуванні майбутнього компаній, які хочуть рухатися вперед. Але ми не намагаємося виконувати цю роботу за них. Вони мають зробити це самі, з урахуванням політичного контексту та української законодавчої ситуації.

Ми звернулися до фонду "Евразія" з пропозицією проведення аналітичного дослідження про Україну. Це нам допомогло більш точно взнати, які проблеми є найбільш актуальними і що необхідно для їхнього вирішення. Ми зрозуміли, що співробітництво з великими державними університетами буде дуже складним. Що стосується вибору між КМБС та іншими школами, то його фактично не існувало. Звичайно, в перспективі було б бажання співпрацювати з багатьма школами: юридичного, технічного та інших напрямків. В першу чергу то є університети Харкова та, можливо, південних регіонів країни. Одна з проблем, котру ми побачили є така, що школи не співпрацюють між собою. І наша мета - сприяти розвитку такої співпраці. Наше стратегічне завдання - вибрати партнера, з яким ми можемо працювати. Тому, ми вирішили розпочати партнерські відносини з НаУКМА, де є президент-новатор і молоді люди, які працюють з величезним ентузіязмом і зможуть адаптувати наші методики тут в Україні.

Інформація про членство

1. ***Приятелі* НаУКМА** **$40.00 внесок**
   - Внесок додається щорічно, що дозволить в майбутньому зарахувати Вас до вищої категорії членів Фундації
   - Листування, надання місць на заходах які є організовані НаУКМА і КМФ
   - Емблема *Приятеля* НаУКМА
2. ***Спонсори* НаУКМА** **$ 500.00**
   - Внесок додається, що дозволить в майбутньому зарахувати Вас до вищої категорії членів Фундації
   - Значок відзнаки як члена *Спонсора* НаУКМА
   - Брошура НаУКМА, особливі запрошення
3. ***Добродії* НаУКМА** **$1000.00**
   - Внесок додається, що дозволить в майбутньому зарахувати Вас до вищої категорії членів Фундації
   - Значок як члена *Добродія* НаУКМА
   - Енциклопедія "Києво-Могилянська Академія в іменах",
   - Особисту зустріч з президентом або деканом НаУКМА
4. ***Меценати***

Пожиттєве Членство надається за:
- Внесок **$10,000**, або
- Життєве страхування (life insurance) на суму **$25,000**, з визначенням КМФ отримувачем страхових виплат, або
- Підтверджений заповіт (testamentary bequest) ім'я КМФ на суму **$50,000** чи більше, або
- Видатним членам Фундації, за заслуги перед Фундацією і НаУКМА
- Видатним, заслуженим державі

Всі Пожиттєві Меценати отримують:
- Пожиттєве членство
- Значок-відзнаку як *Меценат* НаУКМА, Особливі дарунки
- Особливі запрошення до НаУКМА
- Прийом / тур-екскурсія з НаУКМА
- Церемоніяльний ключ до НаУКМА

Ваше ім'я як члена ***Мецената*** буде надруковане в пресі та різних друкованих виданнях НаУКМА

Заява про вступ до КМФ

Будь ласка виповнити латинкою.

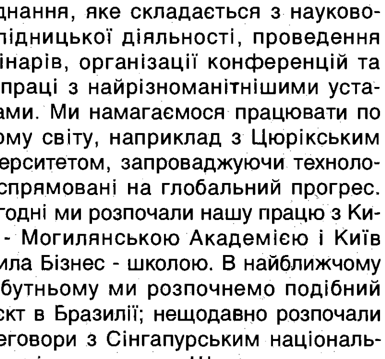
(Mr., Mrs., Ms., Dr.) ____________________
Ім'я ____________________
Прізвище ____________________
Організація ____________________
Номер і вулиця, місто, штат, код
____
Країна ____________________
Домашній телефон ____________________
Факс ____________________
Електронна адреса ____________________
Членство за Вашим вибором

Приятель НаУКМА $40.00 ________
Спонсор НаУКМА$500.00 ________
Добродій НаУКМА $1000.00 ________
Меценат ____________________
Підпис ____________________
Дата ____________________

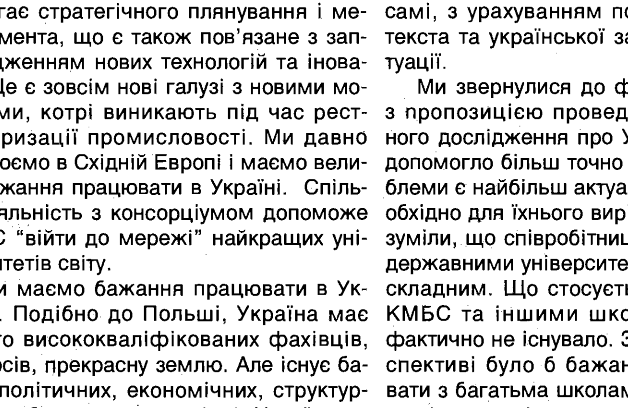
(місяць / день / рік)

Надсилайте Ваш чек разом з виповненою заявою за адресою:

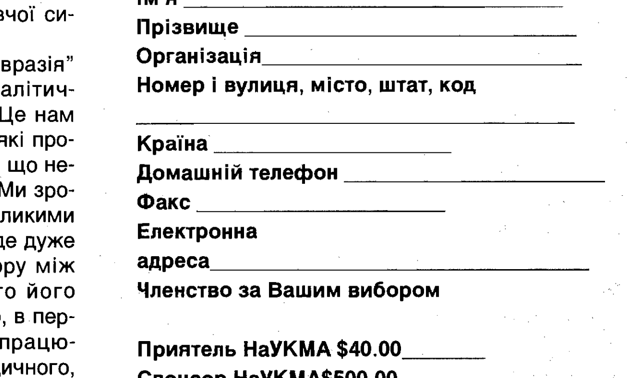
В АМЕРИЦІ:	**В КАНАДІ:**
Kyiv Mohyla Foundation	**CUF - NaUKMA Fund**
P.O. Box 46009	**Canada Ukraine**
Chicago, IL 60646- 0009	**Foundation**
USA	**456 Main Street**
	Winnipeg, MB R3B 1B6 Canada

Ігор Вислоцький, президент Києво Могилянської Фундації Америки; Віктор Ющенко, колишній Прем'єр Міністр України,голова Парламентського Блоку Наша Україна

Студенти, проходять іспити

В'ячеслав Брюховецький, президент НаУКМА, Карлос Паскуаль, Посол США в Україні

Вісті Фундації імені Івана Багряного

Травень 2003 р., ч. 33

Де зберігаються видання та архіви Фундації ім. Ів. Багряного та середовища УРДП-УДРП і його братніх організацій

(Закінчення. Початок у випуску Фундації ч. 32).

Річники видань вищезгаданих середовищ – „Українські вісті", „Український Прометей", „Ми ще повернемось!" та багато інших видань були вислані до Конґресової бібліотеки США у Вашінґтоні, до українського музею в Чикаґо, до архіву УВАН в Нью-Йорку, до Ілинойського університету в Урбана-Шампейн, в українську секцію, до Іміґраційного історично-дослідчого центру при Мінесотському університеті, до Українського культурного і освітнього центру у Вініпезі, до бібліотеки ім. Симона Петлюри в Парижі, до Фундації УВУ в Нью-Йорку для вислання в Україну та іншим. В Україну вислано безпосередньо нами багато вище згаданих видань та книжок виданих нами чи діяспорою – в Києво-Могилянську академію, до Острозької академії, до Державного архіву-музею в Києві, до музею ім. Тараса Шевченка в Києві та Каневі, до музею діяспори у Львові, до бібліотек в Полтаві, Одесі, Запоріжжі, Миколаєві, Харкові, Охтирці, Сумах та інших містах України.

Секретаріят ЦК УРДП та Фундація імені Ів. Багряного уклали умову 1990 року з УВАН в Нью-Йорку, щоб передати на збереження архіви та листування Івана Багряного, яке частинно впорядкувала його дружина Галина, що стосується діяльности секретаріяту УРДП від 1945 року та крайових комітетів УРДП Англії, Австралії, Німеччини, Франції, Канади та США.

Перші 140 папок архівів та листування відвіз я з дружиною 1990 року автом в Нью-Йорк до УВАН, які були складені в три залізні шафи, які придбала Фундація ім. І. Багряного. В умові згадано, що ці архіви можуть бути передані в архіви Києва, але наразі вони й досі в Нью-Йорку. Туди вислано на додаток ще кілька десятків скринь архівів.

Іван Багряний – письменник, публіцист, маляр та громадсько-політичний діяч вів широку кореспонденцію з своїми друзями по перу та партії. В двадцяти папках зберігається цікаве листування з відомими українській громаді особами, посортоване нами. Листування Івана Багряного з примітками та короткими даними про осіб, яким були спрямовані листи, вийшли 2002 року в видавництві „Смолоскип" в Києві, в двох книгах.

Серед переданих матеріялів до УВАН – є архіви Івана Дубинця, Петра Шинкаря, Петра Бербця, Петра Домченка, Сергія Євсевського, Валентина Новицького, Олексія Коновала та інших з років їх діяльности в партії. В папках діяльности секретаріяту УРДП–УДРП зберігається листування членів секретаріяту та Центрального комітету: Миколи Дзябенка, Анатолія Лисого, Михайла Воскобійника, Василя Гришка, Миколи Степаненка, Михайла Смика, Олексія Коновала, Мар'яна Дального, Андрія Глиніна, Василя Ромашка, Петра Волиняка, Івана Пишкала, Євгена Федоренка, Анатолія Гудзовського, Андрія Бондаренка, Сергія Маренка, Леоніда Чудовського, Юрія Нагорного, Василя Григоренка, Федора Гаєнка, Федора Гайового, Антона Гурського, Григорія Мороза, Якова Гвоздецького, Петра Майсюри, Олександра Скопа, Василя Пономаренка, Миколи Підлісного та багато інших.

Збережені протоколи, обіжники, бюлетені, звернення та листи перших чотирьох з'їздів УРДП, що відбувалися в Новім Ульмі. В окремих папках приміщені всі матеріяли, що стосуються підготування та проведення наступних з'їздів. Перебіг деяких з'їздів, доповіді та виступи Івана Багряного, Василя Гришка, Михайла Воскобійника, Петра Волиняка та інших осіб записані на рольках звукозапису й долучені до архівів.

В 1992 році Галина Багряна надіслала нам додатково листування, фотографії, рукописи та ілюстрації Івана Багряного до його власних книг. З-поміж цих матеріялів – рукописи та машинописи з авторськими поправками творів „Золотий бумеранг", „Розгром", „Телефон", „Тигролови", „Буйний вітер", а також схеми й деякі розділи запланованих, але не закінчених творів „Спартак", „Поєдинок", „Новелі для себе", „Тайфун", „Люба" та нотатки, різні інформації про Одесу та розміщення кораблів на Чорному морі, листування для написання нового твору „Панцерник „Потьомкін".

Іван Багряний, як маляр, ілюстрував свої власні твори: казки „Про Павлика-мандрівника" та „Телефон", книгу „Антон Біда – герой труда" та ін. Він намалював обкладинки до книжок „Юність Василя Шеремети" Уласа Самчука, „Щастя" – збірки новель і оповідань Павла Маляра (Миргородського), „Сміх і горе" Олеся Шпильки (Скопа)", „Старший боярин" Тодося Осьмачки та ін.

В 1992 році на конференції в Урбана-Шампейн був Сергій Гальченко, вчений, хоронитель фондів Інституту літератури ім. Тараса Шевченка Академії Наук України, якому я особисто передав чернетки окремих розділів „Тигроловів", „Буйний вітер" та інших книжок, а також його ілюстрації встановлені в окремий альбом, разом 56 ілюстрацій.

Під час Першого Всесвітнього форуму українців в Києві я не міг зустрітися з С. Гальченком, щоб передати йому ще й інші речі Багряного, то щоб не везти їх назад в США, я передав їх до Центрального державного архіву-музею літератури й мистецтва України, а це рукописи майже всіх творів Багряного та нотатки, цитати та замітки до розпочатих, чи плянованих нових творів та ще ніде не друковані вірші, пародії, карикатури та інше.

В шосту річницю смерти Григорія Китастого на його могилі не було пам'ятника. Громадський комітет та капеля бандуристів в Дітройті розпочали збірку грошей, але не могли ту справу довести до кінця. Середовище УРДП, так як він був його членом, взялося закінчити встановлення пам'ятника на його могилі. Мистці Іван Яців та Олег Мороз зробили по сім різних проєктів пам'ятника, величний проєкт створив Микола Голодик з Нью-Йорку пам'ятник – постать Григорія Китастого з бандурою подав Дан Стат з Арізони. Не всі проєкти пам'ятника підходили на могилу в Бавнд-Бруці на кладовищі, одні через великі кошти, інші через величину. Багато з них могли б бути прикрасою в українських містах чи парках в пошані до композитора, що творив своїй нації патріотичні пісні та музику. На його могилі поставлено пам'ятник мистця Івана Яціва, а всю кореспонденцію, проєкти пам'ятників та листу жертводавців передано до Архіву-музею в Києві. А на решту грошей, що зібрано більше як потрібно, видано збірник пісень Григорія Кистастого до слів поетів діяспори та України під назвою „Вставай, народе!".

В останніх роках відійшли від нас активні працівники УРДП-УДРП Михайло Воскобійник та колишній голова Центрального комітету ОДУМ-у Олексій Пошиваник. Передані архіви їх рідною переслано більшість до Історично-еміґраційного центру в Мінеаполісі – Галині Миронюк, разом з архівами газети „Українські вісті", архівами ЦК ОДУМ-у, філії ОДУМ-у Чикаґо, листування Товариства Рух в Чикаґо, Школи українознавства при парафії св. Володимира в Чикаґо та різні програмки, летючки, квитки, жетони, сторінки ОДУМ-у при „Свободі" та „Українських вістях", вирізки з газет та річники журналу ОДУМ-у „Молода Україна". Під час листування Івана Багряного виявилось, що багато архівів, дружини померлих чоловіків чи їх діти повикидали після смерти їхніх батьків. Також ми зібрали й видали друком доповіді, статті, памфлети, рефлексії, есеї написані Іваном Багряним під його прізвищем, псевдами чи взагалі без підпису як редакційні, що були друковані в газетах та журналах його середовища. Книга вийшла друком в 1996 році у видавництві „Смолоскип" в Києві під назвою „Публіцистика" й має 860 сторінок.

В 1997 році в тому ж видавництві вийшла велика книга „Українська Революційно-Демократична партія (УРДП-УДРП) Збірник матеріялів і документів", яка має 850 сторінок великого формату і містить історію, дописи, фотографії за півстолітню діяльність УРДП-УДРП, ДОБРУС-у СУЖЕРО, Леґіону ім. Симона Петлюри та ОДУМ-у, який ще й далі веде корисну працю з дітьми й молоддю.

Збережені матеріяли в архівах є до диспозиції дослідників та науковців.

Дописи і листи до сторінки Фундації імені І. Багряного просимо слати на адресу:
Bahriany Foundation,
811 S. Roosevelt Ave.,
Arlington Heights,
IL 60005 USA
Сторінку редагує
Олексій Коновал

Дякуємо!

В квітні прислали пожертви Фундації такі особи: 1,000 дол. – **Галина і Олексій Воскобійники,** 500 дол. – **Антоніна Шийка** в пам'ять чоловіка Василя, по 25 дол. – **Іван Білик, Валентина Преско, Віталій Шумаков** та **Михайло Семенець,** 20 дол. – **Федора Єфименко,** 10 дол. – **Надія Стефанська** в пам'ять Марії Гейзлер. Фундація щиро дякує всім жертводавцям й прохає й далі допомагати Фундації своїми пожертвами, які звільнені від федерального податку.

В Фундації можна придбати всі книжки, видані Фундацією, а саме: „Публіцистика" та „Листування" Ів. Багряного, „Страта голодом" – Семена Старова, „Карби часу" та „Український голокост" (англійською мовою) Василя Гришка та ін.

Рівнож управа Фундації дякує своїм членам, що прислали членські внески за минулий та цей рік. Річна вкладка – 25 долярів США.

Автор гимну України

Пісню до слів Павла Чубинського „Ще не вмерла Україна" затвердила як український гимн Українська Центральна Рада 1917 року в Києві, а 1919 року – уряд Західної Української Народньої Республіки. В серпні 1991 року Верховна Рада України постановила, що українським гимном буде „Ще не вмерла Україна".

Уряд царської Росії забороняв українську мову і літературу, а Україну уважав провінцією Росії, називаючи її Малоросією, тому було заборонено видавати будь-що українською мовою в Російській імперії. Як відповідь на це, збирач скарбів української культури, етнограф, фолкльорист і статистик Павло Чубинський, родом з Бориспіля на Полтавщині (тепер на Київщині), написав вірш „Ще не вмерла Україна". Цей вірш він написав під впливом гимнів двох інших держав – Польщі та Сербії. Є перекази, що в його помешканні було зібрання української громади, на якім були студенти з Сербії, котрі заспівали свій гимн-пісню, яка йому дуже сподобалася і схвилювала його. Він написав вірш „Ще не вмерла Україна", який того ж дня прочитав своїм гостям.

Павло Чубинський народився 27 січня 1839 року. Середню освіту здобув в Києві, а юридичний факультет закінчив в Петербурзі. За велику працю етнографа був відзначений золотою медалею Петербурзької академії наук і Міжнародної етнографічної комісії в Парижі. Кажуть, що власне за вірш „Ще не вмерла Україна" він був виселений з України й перебував на засланні в Архангельській губернії, де й помер.

Недалеко від дороги Київ–Бориспіль була садиба поета. На початку тридцятих років комуністична влада наказала розібрати його будинок. З дощок і колод будинку побудували в сусідньому селі зерносховище. Той будинок стоїть і тепер. Місце, де стояв дім Павла Чубинського, заросло бур'яном, й деякий час там плянувалось побудувати готель для туристів.

В Україні робилися заходи, щоб відбудувати будинок Павла Чубинського на місці, де він стояв, і відкрити в ньому музей поета, етнографа й українського патріота.

Д-р Л. Волянський доповідав про нові діягностичні технології

Д-р Л. Волянський з батьком д-ром О. Волянським, що прибув на доповідь із Кергонксону.

НЬЮ-ЙОРК. – Заходами Товариства „Самопоміч" і Лікарського товариства тут відбулася в суботу, 5 квітня, остання в цьому сезоні доповідь на медичні теми, призначена для нашої публіки й організована, як усі попередні, д-ом І. Маґуном, членом Управи Лікарського товариства.

Тим разом зацікавлені слухачі могли дізнатися про доволі нову техніку у радіології, відому під назвою „Ем-Ар-Ай" (MRI), яка дозволяє набагато точніше діягнозувати хворі частини людського тіла.

Доповідач д-р Лев Волянський – саме спеціяліст у цій новій техніці радіології, професор у медичній школі Нью-Джерзі, має вже великий досвід та практику у цій своїй професії, а в Україні відомий із семінарів із ділянки радіології. Влітку 2002 року він провів з великим успіхом семінар для радіологів України у Львові, в якому взяло участь 285 радіологів із усіх областей країни.

Разом з тим, д-р Л. Волянський уміє пояснити тонкощі своєї професії не-фаховим людям – потенційним пацієнтам. Вони почули у його доповіді про переваги вживання нового технічного способу діягнозування різних хвороб, які донедавна не можна було розпізнати безпомильно при помочі звичайного рентґенівського апарата. Комп'ютерна топографія показує куди точніше різні форми недуг чи змін у костях та в інших частинах людського тіла.

Як завжди після таких доповідей, присутні зверталися зі запитаннями, на які доповідач терпеливо давав вияснення.

Д-ра Л. Волянського представив організатор доповідей з ділянки медицини д-р Ігор Маґун, повідомляючи, що чергова доповідь відбудеться вже аж восени. Від Товариства „Самопоміч" вітала прелеґента та гостей голова Товариства „Самопоміч" Наталія Дума.

О. К.

Лесю Яцкевич привітали з 90-літтям

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. – В ґалерії Українського Освітньо-культурного центру відбулося відзначення 90-ліття довголітньої членки 43-го Відділу СУА Лесі Яцкевич. Зустріч підготувала імпрезова референтка Людмила Чайківська.

Вечір відкрила голова Відділу Анна Максимович, привітавши всіх присутніх, зокрема ювілятку з дочкою Мотреєю та зятем Андрієм. Ведуча програмою Людмила Чайківська коротко розповіла, як д-р Стефанія Пушкар створювала 43-ій Відділ СУА, сходини якого відбувались в домі Яцкевичів. Там зачитувались цікаві реферати, відбувались зустрічі з видатними особами української громади.

Про життєвий шлях Лесі Яцкевич розповіла відома громадська діячка, активна членка Українського Золотого Хреста Володимира Кавка.

Пані Леся народилася в патріотичній родині Чайківських у Львові, після народної школи закінчила учительську семінарію українського товариства „Рідна школа", була активною в Пласті. Вийшла заміж за інженера Лева Яцкевича, який пізніше став засновником спортового товариства „Тризуб" та довголітнім його головою в Філядельфії.

Постійні переїзди в неспокійні передвоєнні і воєнні роки (Львів – Чехословаччина – Відень), праця в переселенських таборах, а потім приїзд до Америки вимагали витривалости. Але завжди пані Леся залишалась активною громадянкою, чудовою матір'ю, знавцем народного мистецтва, цікавою розповідачкою, першим критиком статтей свого чоловіка Лева Яцкевича, який вів у „Свободі" рубрику „Українські знання", самовідданою членкою СУА в УОКЦ в Філядельфії, якому ще досі щедро жертвує на різні цілі. Також є активною в церковній громаді.

Диктор українського радіо в Філядельфії Іванна Ковалів привітала шановну паню Лесю з ювілеєм, і запевнила її від імені нових еміґрантів, що ідея і праця старшого покоління буде продовжена. Вона з чуттям прочитала вірші Лева Яцкевича „Місто моїх мрій" і „Провесна" та вірш Зої Когут „Жінкам".

Марта Тарнавська розпочала свої спогади про ювілятку з визначення, хто є хто в родині Чайківських. „З перспективи пережитого мої два роки перебування (школяркою) в домі Яцкевичів були переломові. ...Вони були вирішальними для формування моєї особистости, мого характеру і світогляду", – пригадує Марта Тарнавська, письменниця, бібліограф, автор кількох збірок. Вона з теплотою розповідала про свою тітку Лесю, яка була не тільки молодшою сестрою її матері Ірени, але не раз заступала матір. Як відзначила М. Тарнавська, „в гостинному домі тітоньки Лесі часто були визначні гості, українські люди різних світоглядів, різних релігійних конфесій. ...

В домі відбувались запальні дискусії на політичні та культурні теми – українською мовою, в чужому польському оточенні (в місті Радомі). Вуйко Лев Яцкевич був теж поетом. Під його впливом я сама почала писати вірші в 10-літньому віці". Згадала М. Тарнавська про листи Лесі Яцкевич: „Деякі з них – це просто епістолярні шедеври". Марта Тарнавська засвідчила, що її тітонька Леся – єдина, яка може розповісти ще, хто були, як називалися і що робили її прапрадіди.

З музичним вітанням виступив квартет „Голубка" в складі Галини Ступінь, Галини Боднар, Надії Петрик та Марії Камінської (керівник). Вони проспівали українські пісні „Над Прутом у лузі", „Чом, чом, земле моя" та „Якби я мала крила орлині". Людмила Чайківська пояснила присутнім, чому на кожному столі були ведмедики в киптариках. Бо ці киптарики власноручно вишивала пані Леся. Спеціяльно для цього Анна Максимович написала і зачитала вірш „Оксамитовий ведмедик", отже, „...назавжди витатимуть в іграшці дотик рук і любов прабабусі" Лесі. І всі ці іграшки пані Леся подарувала нашому УОКЦ на Великодній базар.

На столику стояв ювілейний торт з пекарні Ліди Кий. Не простий собі торт, а вдекорований спеціяльною фотографією молодої Лесі. Ювілятка вкроїла перший кусочок торту, а всі присутні заспівали їй „Многая літа".

На закінчення Леся Яцкевич – струнка, життєрадісна, елеґантна подякувала всім учасникам програми в її честь і підкреслила, що така численна присутність людей на ювілеї є найбільшим для неї подарунком.

Галина Дзівак

Надія Світлична...

(Закінчення зі стор. 9)

й тривалий час поневіряється без прописки і праці, але, незважаючи на погрози, знайомиться з членами Української громадської групи сприяння виконанню Гельсінських угод. Один з меморандумів цієї правозахисної організації називався „Про долю Надії Світличної", де йшлося про незаконне переслідування, нехтування правами людини в УРСР.

Життя ставало все нестерпнішим і 8 жовтня 1978 року разом з дітьми Надія Світлична виїхала до США. З початку 80-их розпочинається її літературна творчість та активна громадська діяльність як члена Закордонного представництва УГС.

Уже в 1979 році на сторінках журналу „Сучасність" друкується стаття „Темідіянти" про суд над правозахисниками – членами Української групи сприяння виконанню Гельсінських угод – Мирославом Мариновичем та Миколою Матусевичем, де Надія Світлична була допитана як свідок. Автор звинувачує не тільки суд, який розігрує заздалегідь написаний спектакль, а й усю репресивну систему, що жорстоко карала людину тільки за висловлювання думки.

Надія Світлична використовує й інші можливі засоби для боротьби за права людини і 21 квітня 1990 року виступає перед Гельсінською комісією при Конґресі США зі свідченням „Політика русифікації на Україні" Її аргументи виважені й переконливі, багато уваги приділяється коментуванню систематичних даних щодо освіти, коли вже нікого не дивує такий зовнішній парадокс: материнську мову українські діти вивчають за підручниками під назвою „Українська мова", а російську – за підручником „Родная речь"... Разом з цим Надія Світлична наголошує, що найменші спроби національно-визвольної боротьби, навіть якщо вони задумані як легальні форми національного самозахисту, в очах партійно-державної влади кваліфікуються як зрада Батьківщини.

Відчувається прагнення автора не тільки захистити національну культуру від знищення, а й наголосити на її самодостатньому ступені розвитку, що й сьогодні не втрачає своєї актуальности: „Українці в Україні – не „етнічна група", як тут на Заході сприймають, а велика, давно зформована нація з багатою історією, самобутньою культурою, великими традиціями і перспективними можливостями всебічного розвитку в умовах демократії і свободи".

Прагненням викрити облудність радянських законів, які тільки декларують громадянські свободи, та уболіванням за долю своїх однодумців-політв'язнів позначений виступ Надії Світличної "Закон і українські політв'язні" на конференції в юридичній школі Гарвардського університету. Особливо переконливими є приклади каральної практики в Україні, що їх зазнала сама Надія Світлична та Юрій Бадзьо, Левко Лук'яненко, Володимир Горбовий, Ярослав Лесів, Василь Овсієнко, Юрій Литвин, Юрій Шухевич, Микола Руденко.

Тяжко переживала Надія Світлична за долю вдруге ув'язненого Олексія Тихого, переслідування недавнього політв'язня Йосипа Терелі та заарештованого в засланні Зоряна Попадюка. З особливою експресивною напругою, глибоким відчуттям авторської позиції сприймається все написане Надією Світличною, особливо про її сучасників, борців за честь і гідність народу: Василя Стуса, Івана Світличного, Олексу Тихого, Миколу Руденка...

За жанровим спрямуванням тут переважають характерні ознаки мемуаристики, адже автор розповідає про недавні реальні події, учасником та очевидцем яких довелося бути.

Особливе місце в її творчості посідають спогади-нотатки. Це насамперед, автобіографічний „Погром з продовженням", де відтворено зловісні події – арешти в січні 1972 року й суд, який відбувся в квітні 1973 року.

Не може не хвилювати її спогад-некролог „Над могилою Василя Стуса", який закінчується словами: „Є трагедія народу, і Василь Стус – символ цієї трагедії".

Нерідко публікації Надія Світличної мали публіцистичне спрямування, цим самим вона прагнула привернути увагу світової громадськості до порушення прав людини в УРСР. Особливо це стосується статтей, заяв, інших офіційних матеріялів, адже, очолюючи Закордонне представництво Української Гельсінської групи (інша назва „Людські права в XX столітті"), Надія Світлична впродовж 1980–1985 рр. впорядковувала й видавала щомісячний інформаційний бюлетень „Вісник репресій в Україні" та різні документи Української Гельсінської групи, оприлюднила сотні інформаційних повідомлень від ЗП УГГ, підготувала безліч радіопрограм на літературно-мистецькі теми на радіостанції „Свобода".

Надія Світлична також була упорядником книг Ярослава Лесіва, Василя Стуса, Миколи Руденка, Миколи Горбаля, Гелія Снегірьова. Разом з Леонідою Світличною впорядкували книгу „Доброокий. Спогади про Івана Світличного" (Київ,, „Час", 1998 р.).

1994 року Іван і Надія Світличні відзначені Національною премією України ім. Тараса Шевченка.

...Із середини 90-их вона приїздить в Луганщину не тільки як гість, а щоразу не забуває поцікавитися нагальними потребами і допомогти. Наприклад, завдяки їй студенти факультету української філології змогли здійснити фольклорну експедицію до села Олексіївки, де наприкінці XIX ст. значну фолкльористичну діяльність проводив Борис Грінченко. Вона підтримувала потрібний для викладачів та студентів журнал „Віра", який, до речі, тривалий час редагувала. А в 1998 році бібліотекам Луганська, Старобільська, Сєвєродонецька подарувала книгу „Доброокий".

Тепер Надія Світлична мешкає далеко, однак їй болить те, що в Старобільську досі немає жодної школи з українською мовою навчання, а в Половинкиному хтось по-варварському знищив пам'ятну дошку Іванові Світличному, і в місцевій школі (на вулиці Леніна) не проводять занять з літератури рідного краю, де б вивчали творчість славетного земляка, хоча така тема у підручнику-хрестоматії для 11 класу підготовлена.

Олексій Неживий,
м. Луганськ

Українських повстанців розстріляли за доносом Александра Солженіцина

ПАРСИПАНІ, Н. Дж. – Журналісти Томаш Ржезач з Чехії та Франк Арнау з Німеччини оприлюднили видобутий з архіву КҐБ таємний документ про повстання українських в'язнів сталінського табору в Екібастузі, Казахстан, що мало статися у січні 1952 року. Автори публікації з приводу цієї знахідки на підставі графологічного дослідження з'ясували, що знахідка є доносом завербованого МВД в'язня Александра Солженіцина, нинішнього лавреата Нобелівської премії. Подаємо текст доносу у перекладі з російської мови за публікацією Сергія Ковтуненка в газеті „Нью-Джерсі" від 4 квітня 2003 р.:

„Цілком таємно. Донесення с/о (секретного освідомлювача – Ред.) від 20/01-52 р. У свій час мені вдалося зблизитися за вашим завданням з Іваном Мегелем. Сьогодні вранці Іван Мегель зустрів мене біля швацької майстерні і напівзагадково сказав: „Ну, усе, скоро сповняться пророцтва гимну, хто був нічим, той стане всім!". З подальшої розмови з Мегелем з'ясувалося, що 22 січня з/к Малкуш, Коверченко і Романович збираються підняти повстання. Для цього вони вже зібрали надійну групу, в основному, зі своїх – бандерівців, приховали ножі, металеві трубки, дошки. Мегель розповів, що сподвижники Романовича і Малкуша з 2, 4 і 10 бараків мають поділитися на 4 групи і почати одночасно. Перша група визволятиме „своїх". Далі передаю дослівно: „Вона ж займеться й 'стукачами'. Усіх знаємо! Їх 'кум' для омани теж в штрафник заштовхав. Одна група бере штрафник і карцер, а друга у цей час душить служби і червонопогонників. Ось так!".Потім Мегель розповів, що 3 і 4 групи повинні бльокувати прохідну і браму, вимкнути запасний електродвигун в зоні. Раніше я вже повідомляв, що колишній полковник польської армії Кензирський і військовий летун Тищенко спромоглися дістати географічну мапу Казахстану, розклад пасажирських поїздів і збирають гроші. Тепер я остаточно переконаний у тому, що вони раніше знали про підготування повстання і, мабуть, хочуть використати його для втечі. Це припущення підтверджують слова Мегеля: „А полячок розумніший за усіх хоче бути, але побачимо!". Ще раз нагадую стосовно мого прохання забезпечити мене від розправи кримінальників, які останнім часом докучають з підозрілими розпитуваннями. Вєтров. 20.1.52".

На доносі є службові написи: „Доповіджено в ҐУЛаґ МВД СРСР. Посилити наряди охорони автоматниками. Стожаров". „Вірно: нач. відділу режиму і оперроботи Стожаров".

22 січня 1952 року була розстріляна група в'язнів, про яких йшлося у донесенні таємного аґента.

Л. Хм.

Борець за рідну мову

До 160-річчя смерти о. Маркіяна Шашкевича

Сьогодні, з висоти української державности, труди Маркіяна Шашкевича бачаться справді титанічними. У надзвичайно складних умовах він став першим в західній Україні народним поетом, прозаїком, публіцистом і перекладачем, одним із авторів першої в Галичині книги українською мовою „Русалки Дністрової", автором першої „Читанки" для дітей рідною мовою. Він вперше в українській літературі взявся розробити опришківську тему, першим почав писати сонети. Від нього бере початок популяризації „Кобзаря" в західній Україні.

Дитинство Маркіяна Шашкевича пройшло в Підліссі Княжому і Білому Камені серед мальовничих лісів та гір, оспіваних згодом в його поезіях. Після закінчення німецької початкової школи в Золочеві і Бережанської гімназії М. Шашкевич у 1829 році вступив до Львівської духовної семінарії. Проте наступного року за незначну провину його було виключено. Три роки довелось Маркіянові наполегливо домагатись поновлення в семінарії і тяжкою працею заробляти на прожиття. У 1833 році під керівництвом М. Шашкевича в семінарії вийшла перша рукописна збірка українською мовою „Син Русі", а в 1834 році „Руська трійця" підготувала до друку збірку "Зоря", яка мала відкритись портретом гетьмана Богдана Хмельницького і нарисом про нього Маркіяна Шашкевича. Збірка не побачила світ, а Маркіян Шашкевич опинився під поліційним наглядом.

Відстоюючи українську мову, виступаючи проти впровадження до українського письма польського алфавіту, М. Шашкевич видає в Перемишлі брошуру „Азбука і алфавіт". М. Шашкевич склав перший в Галичі підручник для дітей українською мовою „Читанка для діточок". На жаль, їй не судилося побачити світ за життя автора, лише в 1850 році її видав Я. Головацький. І нарешті настав незабутній для Шашкевича і його побратимів І. Вагилевича і Я. Головацького, для всієї української культури, 1837 рік. Їм вдалося у Будапешті видрукувати українською мовою першу книжку „Русалки Дністрової" тиражем близько тисячі примірників. 800 з них у Львові були конфісковані і згнили в підвалах, а „Руська трійця" зазнала переслідувань.

Після виходу в світ „Русалки Дністрової" влада слідкувала за кожним кроком священика. Сім'я жила в нужді. Він втратив зір та слух від страшної хвороби і передчасно помер 7 червня 1843 року. Так трагічно обірвалося життя співця єднання народів. Однак слово Маркіянове живе в серцях людей. Кожного року на початку серпня до Підлісся з різних областей прибувають українці, щоб віддати шану М. Шашкевичеві, вклонитися 25-метровому хрестові, що з високої гори, здається, оглядає всю Україну. Був час, коли високе начальство розпорядилося пам'ятник тракторами звалити. Та Бог не дозволив цього, повтікали механізатори. А невдовзі впало духовне рабство. І пам'ятник стоятиме вічно, нагадуючи людям про славного сина народу.

Осип Панчишин
Чикаґо

Канадські українці в переписі населення 2001 року

Підсумки перепису населення в Канаді, які нещодавно оприлюднено, свідчать, що українці й далі становлять поважну групу людей в цій країні, хоч знання рідної мови зменшується. Загальне число українців трохи зросло з часу переписів населення у 1991 і 1996 роках, але в Канаді живе менше осіб виключно українського походження. Нова імігpація з України, що розгорнулася в 1990-их роках, не мала значного впливу на демографію українців у Канаді.

Статистичні дані звертають увагу на національне походження, мову й імігpацію. Дані про релігійну належність ще не оприлюднено. До підсумків перепису населення треба підходити обережно, бо за останніх двадцять років сталися зміни в питаннях про національність у запитниках. Виникнення категорії „канадець" як національності унеможливлює порівняння з попередніми статистичними даними: база даних змінилася. Отже, дані про походження вказують тільки на загальні тенденції, а не дають точної аналізи.

Національне походження

У 2001 році в Канаді проживало 1, 071, 060 українців із загальної кількості 29, 639, 035 мешканців. Із того числа 326, 200 осіб були виключно українського походження, а 744, 860 мали предків різних національностей. Категорія „канадець" здобула найбільше відповідей – разом 11, 682, 680. Загалом українці були дев'ятою за величиною групою в Канаді, ще трохи більшою від китайської. Їхня чисельність найбільша в Західній Канаді: у Британській Колюмбії (10-те місце), Альберті (7-ме), Саскачевані (6-те) й Манітобі (5-те), а дещо менше – в Центральній Канаді (12-те в Онтаріо та 22-те в Квебеку). В Атлантичній Канаді й територіях їхнє число незначне.

Загалом число українців у Канаді зросло на 1.6 відсотка з часу перепису населення у 1991 році, (коли їх було 1, 054, 300). Це значно менше загального приросту населення Канади, що становить 9,8 відсотка за останнє десятиліття, але більше, ніж у 1996 році, коли число українських канадців зменшилось до 1, 026, 470. Пропорційно це означає, що відсоток українців у Канаді впав із 3.91 у 1991 році до 3.61 відс. в 2001 року. Число українських канадців виключно українського походження значно зменшилось із 410, 400, (406, 645 за іншим способом обчислення) в 1991 році до 326, 200, – у 2001 році. Найбільший спад спостережено в 1991-1996-их роках, коли таких було 331, 680. Це можна якоюсь мірою пояснити неминучими демографічними змінами, пов'язаними з відходом старших (міжвоєнних і повоєнних) поколінь, серед яких однорідне походження було загальним явищем. Другим чинником, що міг вплинути на ці дані – поява, починаючи з 1996 року, категорії „канадець", як ознаки національного походження.

Пропорція українців за провінціями чи реґіонами не зазнала значних змін від 1991 року. Це припинило, хоча, може, й тимчасово, внутрішню міграцію українців у Канаді. З одного боку, постійний зріст числа українців у Британській Колюмбії (де, починаючи з 1931 року, проживало 1.1 відс. канадських українців. Це число поступово зросло до 16.9 відсотка у 1991 році і незначно зменшилось – до 16.7 відс. у 2001 році); та значне зменшення відсотку українських канадців, що живуть у степах (з 85,7 відс. у 1931 році до 53.4 відс. у 1991 році, з малою зміною на 52.8 від. у 2001 році). Відсоток українців у Онтаріо зріс небагато з 26.1 відс. у 1991 р. до 27.2 відс. у 2001 році.

Едмонтон, Вінніпеґ і Торонто – в кожному з цих міст живе понад 100 тисяч українців – залишаються головними міськими центрами українців у Канаді, але Ванкувер (76, 525) та Калґарі (65, 040) також мають поважне українське населення.

Мова

У 2001 році всього 148, 090 канадців уважали українську мову своєю рідною. Це менше, ніж 187, 015 таких у 1991 році, і ще менше, ніж 285, 115 у 1981 році. Тут українці мало чим відрізняються від загальноканадської тенденції, бо те саме сталося з володінням рідною мовою серед таких „влаштованих" етнічних громад, як італійці, німці, поляки та голяндці. Це віддзеркалює смертність старшого покоління, яке користувалося рідною мовою, а також зменшення числа імігрантів з Европи. Куди більший відсоток „алофонів" (ті, яких рідна мова не належить до державних мов Канади) походить з країв, звідки до недавнього часу було мало імігрантів (наприклад, східня й південносхідня Азія, підконтинент тощо). Ось тааґальська (т. зв. філіпінська) мова витіснила українську з другого місця провідних неофіційних мов у Вінніпезі (німецька мова залишилась на першому місці).

Коли розглянути володіння українською мовою в Канаді за віком, то лише трохи менше половини (73, 930) тих, що володіють українською мовою, мають 65 або більше років. Це підказує, що втрата мови в майбутньому майже неминуча. Можна спостерегти малий зріст знання української мови серед населення молодшого й середнього віку, правдоподібно – внаслідок відновленої еміґрації з України.

Вживання української мови як домашньої зросло по всій Канаді з 31, 990 осіб у 1991 році до 49, 985 у 1996-му і, врешті, до 67, 665 осіб у 2001 році. Це, до деякої міри, наслідок поновленої іміґрації з України. Та ще важливішим чинником може бути вільніша інтерпретація поняття „домашня мова", окресленого у 1996 році як „мова, якою дана особа найбільше користується вдома на час перепису населення". У 2001 році – „мова, якою найчастіше або звичайно розмовляє дана особа під час перепису населення". В Онтаріо було найбільше число (29, 300) осіб, що користувалися українською мовою вдома. 19, 855 з них проживало в Торонто. З відсоткового погляду, Онтаріо і Квебек – одинокі провінції, де більш як 10 відс. українсько-канадського населення вживають українську мову вдома. Серед тих, що заявили, що вживають українську мову вдома, 14, 325 уживають її виключно, 14, 515 – здебільша, 5,385 – порівно та 33, 440 – реґулярно.

Іміґрація

Між 1991 і 2001 роками 23, 435 осіб еміґрували з України до Канади. Більшість з них (15, 875) поселилися в Онтаріо, зокрема в Торонто (13 835). Це становить поважний зріст числа українських іміґрантів у тому десятилітті, але їх загальне число відносно скромне. Ці дані не беруть до уваги національність цих іміґрантів; крім того, не взято до уваги українських іміґрантів з третіх країн. Крім того, 1,380 осіб з України записано як непостійних мешканців Канади.

Важливість новоприбулих можна збагнути, порівнюючи їхнє число з попередніми іміґрантами з України. Ті, що прибули в 1991-2001 роках, становлять 45.5 відс. усіх іміґрантів (51, 610) з України. Ті, що прибули до 1961 року, становлять дальших 41.1 відс., а решта – 13.5 відс. - прибули між 1961 і 1991 роками, коли мало хто міг еміґрувати з України.

Вплив найновішої іміґрації з України нелегко встановити. Із загального погляду демографії новоприбулі не мали великого впливу, та з погляду української мови вони збільшили число мовників молодшого й середнього віку .

Андрій Макух,
КІУС

УКРАЇНА І СВІТ

Вступ України до НАТО розглядатиметься як необхідність

ВАШІНҐТОН. – 3 квітня Комітет в закордонних питаннях Сенату США провів слухання, присвячене другому етапу розширення НАТО і включення до нього Латвії, Литви, Естонії, Болгарії, Румунії, Словаччини та Словенії. Голова комітету сенатор Ричард Г. Луґар (Респ. – Індіяна), головував на слуханні. Члени комітету заслухали свідчення Януша Бугайського, директора Східньо-Европейського проєкту при Центрі стратегічних та міжнародних досліджень; Джефрі Саймона, старшого наукового співпрацівника Інституту національних стратегічних досліджень Національного університету оборони та Ф. Стівена Ларабі, представника Корпорації РАНД.

Я. Бугайський, говорячи про Болгарію і Румунію, визначив п'ять критеріїв, за якими потрібно оцінювати кожного заявника до НАТО – внутрішня стабільність; демократична система урядування; двостороння політична співпраця; реґіональна безпека та підтримка антитерористичних акцій. Я. Бугайський заявив: „Ми увійшли до нової, бурхливої ери трансатлантичних взаємин, яка може серйозно змінити стратегічну мапу Европи. Хоча НАТО, напевно, і не зникне, воно може набути все більше характеристик ОБСЕ або міні-ООН. З другого боку, крім поглиблення двосторонніх зв'язків з союзниками-однодумцями, Вашінґтон може шукати відновлення структури НАТО, яка більше відповідатиме його інтересам".

Джефрі Саймон, який представляв інтереси Словаччини та Словенії, зазначив, що „військовий вплив Сполучених Штатів зміниться не тільки шляхом послаблення присутности в Німеччині, але також шляхом збільшення присутности на Півдні та Південному Сході".

Приводячи докази на користь приєднання держав Балтії, представник корпорації РАНД С. Ларабі зазначив, що членство цих держав в НАТО збігається з інтересами США та значно покращить загальну безпеку в Европі. Темп зростання рівня життя в країнах Балтії є чи не найвищим в Европі. Вони не успадкували збройних сил, а мали будувати їх самостійно. Це було складне завдання, але країни впоралися з ним і можуть співпрацювати з силами НАТО.

На слуханні відзначено, що поширення НАТО відкриває новий комплекс питань щодо того, хто приєднається до альянсу пізніше. Голова Комітету та експерти погодилися, що кінцево виникне потреба допустити до вступу Україну. Дж. Саймон заявив, що прийняття України до НАТО стане необхідним, бо лише таким чином можна пов'язати увесь реґіон від балтійських держав на півночі до Польщі, Словаччини та Словенії на заході і Болгарії та Румунії – на півдні. Я. Бугайський також погодився, що врешті решт Україну буде прийнято до НАТО разом з Молдовою.

На слуханні панувала думка, що розширення НАТО є необхідним, невідворотним та вмотивованим новим розвитком взаємин між США та Німеччиною. США розвиватимуть нові зв'язки з державами, які підтримують антитерористичну політику. Нові держави-члени НАТО продемонстрували свою посвяту партнерським взаєминам та співпраці, а також допомогли США отримати міжнародну підтримку у боротьбі проти тероризму.

УНІС

Гуманітарна допомога дитячій лікарні

КИЇВ. – Посольство США надало Київській дитячій туберкульозній лікарні гуманітарну допомогу майже на 50 тис. дол. у вигляді меблів, обладнання та витратних матеріялів. Вантаж складається з надлишкового військового медичного майна, до якого входять ліжка, матраци, кухонні плити, водонагрівач та медичні витратні матеріяли. Це вже четвертий за рахунком вантаж, що прибув до України в рамках програми гуманітарної допомоги, яка здійснюється Департаментом оборони США. Попередні вантажі надавалися Одеському опіковому центрові та дитячому будинкові „Ластівка". Крім зазначеного, Департамент оборони передав медичне обладнання на суму понад 70 тис. дол. після катастрофи на донецькій шахті імені Засядька у серпні 2001 року. Департамент оборони США також забезпечив фінансування ремонту санаторії „Ластівка" та часткову реконструкцію Одеського опікового центру.

Розпочато експертизу екології Яворівського полігону

ЛЬВІВ. – Спеціяльна державна комісія розпочала екологічну експертизу Яворівського полігону. Фахівці повинні визначити, чи існує загроза населенню. До складу державної комісії увійшли представники міністерства оборони України та міністерства екології. „В проведенні екологічної експертизи полігону зацікавлені як військові, так і цивільні екологи", – сказав директор „Еколого-географічного фонду" Юрій Зінько. Такі обстеження повинні проводити незалежні науковці-екологи, тоді і результати будуть більш достовірними.

УНІАН

Зоряні вітрила дитячої студії „Троєшки"

Коли у 2000 році українська шхуна „Батьківщина" вирушала з Києва до США на всесвітнє свято вітрильників, на судно прийшли учні київської дитячої студії малювання „Троєшки" і передали до Америки 24 своїх малюнки. Дітей навчає Володимир Титуленко, а малюнки зробили Ірина Забарна, Леся Порадюк, Інна Іващенко, Тарас Касьянець, Інна Грабовська, Яна Бзенко, Тамара Бурлака, Ірина Пашкевич і Мирослава Дегтяр. У 2001 році видавці штату Конектикат і Рівного спільно видали книжечку „Зоряні вітрила" з малюнками юних киян і віршами члена залоги „Батьківщини" Петра Ващика, які подані українською та англійською мовами. Вступне слово написав волинський письменник Володимир Франчук.

Подаємо окремо малюнки, світлини дітей і вірші з книжки „Зоряні вітрила".

„Архангел Михайло"
Тарас Касьянець, 8 років

Я умію вже читати,
І писати вмію я,
Зараз вчуся малювати,
Ось картина вам моя.
Я її в далекі Штати
Малював для малюків,
Щоби Бога прославляти
І дружити залюбки.
Я уже у першім класі,
І малюю перший раз,
Нумо, разом світ прикрасим...
– Хлопчик з Києва – Тарас.

„Дідусь та бабуся".
Мирослава Дегтяр, 10 років

Я радію і горджуся,
Бог усе мені дає,
В мене лагідна бабуся,
І дідусь у мене є.
Влітку дідо косить балку,
Ми кладемо у стіжок,
Коли йдемо на рибалку –
З нами Мурчик і Дружок.
Бережемо ми старезьких,
Вони люблять онучат,
Не дарма щорік лелеки,
Їм приносять лелечат.

„Діва Марія"
Яна Бзенко, 11 років

Діво Пречиста, Маріє,
Живеш Ти у сяйві століть,
Молитва моя не міліє.
Я чую тебе кожну мить.
В далекім від нас Вифлеємі,
Ти світові світло дала,
Цей промінь у серці моєму,
Хоч я ще, нівроку, мала.
Твоя благодать надихає,
Звільняє від пут і оков
Малюю, а серце співає:
Ти – Віра, Надія, Любов!

Молюся Богові тихенько

Хай всюди пісня наша лине,
Про день новий і княжу Русь,
Хай світ пізнає Україну,
Якою змалечку горджусь.
Молюся Богові тихенько,
З любов'ю в серці і вустах.
Нехай розквітне наша Ненька,
Як те знамено в небесах.

„Чорнобиль.
Життя продовжується".
Інна Іващенко, 9 років

Стоїть над Чорнобилем смуток,
Зійшли полинами шляхи,
Виболюєм тяжку спокуту
За людські нелюдські гріхи.
Та літечко знову на чатах,
Зозулі літа роздають,
Зростають нові лелечата,
У нову готуються путь.

„Дивовижна квітка".
Ганнуся Браташ, 10 років

Квітку малюю із чарами літа,
Колір веселок і мрій покладу,
Щоб засіяла вогнем Аеліти
В кожнім віконечку,
в кожнім саду.
Квітку малюю із ласкою мами,
З сяйвом метелика,
співом бджоли,
Запахом жита,
з рожевими снами,
Всі щоб щасливими з нею були.

„Моє село".
Леся Порадюк, 11 років

Блакитне небо, жовті квіти,
Стежина в'ється в світ далекий,
В красі дібров зростають діти,
Клекочуть в радості лелеки.
В світлиці сонце промениться,
У небі – пісня солов'їна,
Ось я, маленька учениця,
Довкіл – матуся Україна.
Мені так любо в вишиванці,
Віночок грає на вітрах,
– Вітаю вас, американці!
Олеся з берегів Дніпра.

„Дніпро".
Малюнок на обкладинці книжки
Ольги Заєць, 9 років

Пливуть віки в Дніпрових кручах,
В блакиті сонце золоте,
Тут все від пращурів співзвучне,
Благословенне і святе.
Іду на сповідь до Софії,
Вклоняюсь в ноги Кобзарю,
Благослови, Дажбоже, Київ,
Його немеркнучу зорю.

НОВИНИ ЛІТЕРАТУРИ І МИСТЕЦТВА

Три дні знайомства з прекрасним

ЕДМОНТОН. – Три дні у мистецькому салоні Софії Скрипник проходила виставка художніх творів українського мистця Віктора Цапка, який вже декілька років проживає в Торонто. Виставка ця до деякої міри ювілейна – 85-та з черги. Про життєвий і творчий шлях художника Віктора Цапка розповів присутнім професор Чернівецького університету Анатолій Круглашов, який є гостем Альбертського університету. Відразу й не скажеш, в якому стилі написані твори, представлені на цій виставці. Тому майже біля кожного полотна виникла своєрідна полеміка.

Український народ з давніх давен знає легенду про козака Мамая. Скільки книжок про нього написано, скільки пісень складено. Нещодавно створено й художній фільм про цього народного героя.

З двома козаками Мамаями ми „зустрілися" і на персональній виставці Віктора Цапка в Едмонтоні. Але жоден з них не схожий на тих козаків, яких я бачив раніше. Перший названий „Змієборець", сів на коня, в руках у нього спис, спрямований на гада (на зло). І другий Мамай у творі Цапка не схожий на всіх отих стандартних Мамаїв, яких доводилося бачити на полотнах інших малярів.

В чому суть творчости Віктора Цапка? Перш за все в тому, що він поєднує символізм з реалізмом.

Що таке реалізм, ми знаємо. Це спрямування в літературі та мистецтві, метою якого є правдиве зображення дійсности в її типових рисах. А символізм – це напрямок в европейському мистецтві кінця XIX –початку XX ст. зосереджений на символах. В образотворчому мистецтві у цьому напрямку працювали П. Гоген, М. К. Чюрленіс, М. Врубель. А тепер, якщо (грубо кажучи) поєднати перше з другим, то матимемо те, що творить Віктор Цапко. Творить гарно, вміло, доступно.

В різних творах Віктора Цапка в різній мірі присутні здавалося б ці різні течії в мистецтві, але присутні природно, органічно.

Особливо приваблюють своїм задумом і виконанням твори В. Цапка „Журавлиний край", „Адамове яблуко", „Дівчина з глечиком", „Чекання" тощо. Приїхав в Едмонтон Віктор Цапко разом з своєю дружиною Наталією, теж малярем, з відомого в світі Бамфу, де вони розмальовують місцевий театр.

Ю. Красноштан

Віктор Цапко, Софія Скрипник, Ніна Цапко

Гості з України

ЧИКАҐО. – 101-ий відділ СУА в Чикаґо 21 березня провів виставку – продаж мистецьких творів, картин, писанок та ювелірних виробів в Українському культурному осередку. На відкритті виставки виступила голова Відділу Оленка Шкробут. Віра Самиця представила світ своїх писанок, а Лариса Кецала – біжутерію. Була можливість познайомитися з молодими митцями з України – Андрієм Томашівським і Яремою Новорожкіним, які представили свої картини.

На виставці була присутня Віра Кулеба-Баринова, професор Національної академії образотворчого мистецтва та архітектури, Заслужений діяч мистецтв України, яка привітала мистців і гостей виставки.

У підготуванні і проведенні виставки-продажу взяли найактивнішу участь Оленка Шкробут, Оленка Матвіїшин, Оксана Крушельницька, Марія Ганкевич.

Марія Щерб'юк

Українська поезія у польському клюбі

Марек Сулек.
„Жива скульптура“

НЬЮ-ЙОРК. – Тут у польському клюбі „Европа” відбувся в суботу, 12 квітня, поетичний вечір Василя Махна з приводу появи нової збірки його віршів п. н. „Вендровци” у польському перекладі. В. Махно, що перебуває постійно тепер в Нью-Йорку, був відомий ще в Україні не тільки з ориґінальних поезій, але також з його перекладів на українську відомих польських поетів.

Його вірші друкувалися у численних польських часописах, а переклади творів таких відомих польських поетів, як Збіґнєв Герберт, Януш Шубер, Чеслав Мілош появлялися в українській періодиці. В. Махно, як бачимо, не тільки добрий поет, але знаменитий перекладач, що у нас не є частим явищем.

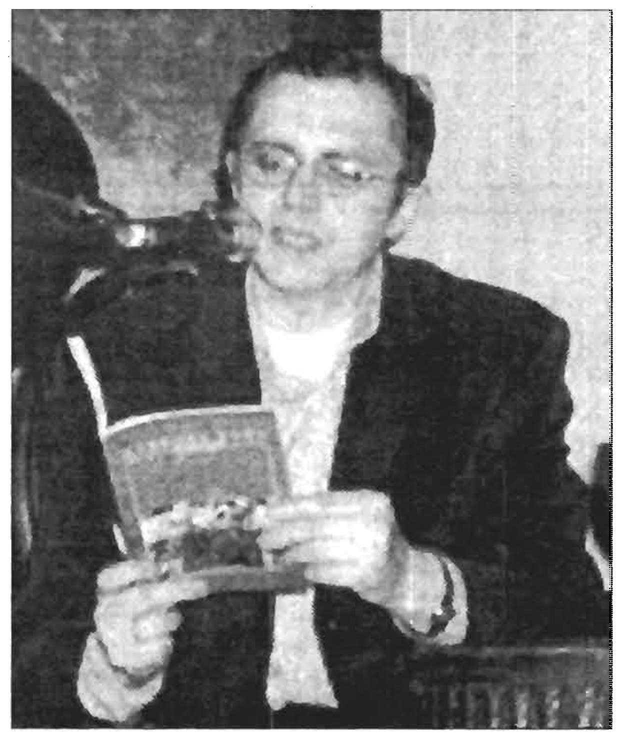
Поетичний вечір в польському Клюбі „Европа” не був, отже, несподіванкою. Власник клюбу А. Жак вже не один раз засвідчував зацікавлення українським мистецьким життям, і в цьому клюбі відбулися вечори експериментального театру ім. Леся Курбаса зі Львова і співачки Мар'яни Садовської.

Приміщення клюбу в суботу, 12 квітня, було вщерть виповнене, на жаль, українських слухачів було обмаль, хоча організатором поряд із клюбом, була Асоціяція українців Америки. Поезії читали автор В. Махно – українською мовою, і польський актор Ґжеґож Герумінський, а численна публіка вітала їх теплими оплесками. Читання відбулося в настроєвому оточенні клюбу на тлі екрану, де польський різьбар М. Сулик демонстрував свій талант.

Все це разом викликувало особливий настрій, в якому можна було лише пожаліти, що українська публіка не скористалася з такої цікавої нагоди.

У польському часописі „Нови Дзєннік” появилася стаття на тему творчості В. Махна з приводу саме того вечора, із перекладами на польську мову, пера Вальдемара П'ясецького, в якій автор порівнює В. Махна до польського поета Збіґнєва Герберта. Тому не можна дивуватися, що В. Махно має особливе наставлення до цього польського поета, і ще в 1996 році видав збірку своїх перекладів саме зі З. Герберта.

Слухаючи тепле сприняття польською публікою В. Махна у клюбі „Европа” хочеться вірити, що тепер і українська громада Нью-Йорку викаже зацікавлення цим молодим талановитим поетом та його творчістю.

Василь Махно
Фото: Василь Лопух

О. Кузьмович

Диптих про поезію

I

питають:
– навіщо поезія –
так ніби я погонич їхнього вітру
чи пастух їхньої води

приносять сухі стебла
байдужості
обмуровують ними свої ветхі
човни
і спілкуються наче глухонімі

навіщо поезія
хіба я можу переповісти таїну
яка і мені інколи відкривається
світлими пасмами золотої води

навіщо дерево
навіщо птах
навіщо золота шкаралуща слова
розкидана як дитячі забавки

питають
мовчу
мовчать
залишаю се запитання
записане паличкою тополі
на піску
можливо вода не змиє його

але біголова хвиля
забирає його у первісну
глибину моря

2

кілька запитань полишаються без відповіді:
– білий папір – чи легше писати на піску
на камені в повітрі. Бути поетом
книги повітря поетом книги піску
поетом книги пагорба. Легше бути
білими шатами – закресленою літерою –
важливо бути зерном піску –
зіницею риби – пам'яттю рослини –
тягучою кров'ю кактуса

важливо іти мандрівцем з палицею
летіти метеликом світла – їжаком темряви –
амфітеатром морського дна – глухим звуком –
важливо йти додому – увійти в дім – мати дім
звикнути до предметів до запахів до себе –
яких відповідей шукаєш – які знаєш – якими
розсічуть мечами – на якій війні –
чиїм солдатом якого війська в які часи
чи поетом – але важливо йти і важливо бачити

ти починаєш дивитися внутрішнім зором
писати: про уповільнення мислення – зриме
відчуття
вершників у білих шатах – книги еллінські
римські повітряні – хистку кладку віри –
світлу лінію шляху – мерехливі барви
земних лук і галявин – земні плоди – із вірів
хіба нікому прикласти до вуха мушлю – і слухати
звивисті потоки морських вітрів – і твою
самотню пісню

Василь Махно

Вийшов двотомник творів М. Понеділка

КИЇВ. – Видавництво ім. О. Теліги у Києві перевидало двотомник творів Миколи Понеділка. До нього увійшли твори зі збірок „Вітаміни”, „Соборний борщ”, „Говорить лише поле”, „Смішні сльозинки”, „Зорепад”, „Рятуйте мою душу” і „Диво в решеті”.

Двотомник має назву „Казка недосказана моя” і в ньому щедро використано малюнки відомих наших художників, що завжди прикрашували своїми картинами твори нашого гумориста та письменника Е. Козака, Г. Мазепи і Б. Крюкова. В обох томах знаходяться фотопортрети М. Понеділка із різних періодів його життя.

Заініціювала це видання Дослідна фундація ім. О. Ольжича в США, яка бажала ознайомити з творчістю цього нашого гумориста та письменника широке коло читачів в Україні, а першу чергу – теперішню молодь.

Передмову до двотомника написала Ольга Кузьмович.

Двотомник можна замовляти за ціну 25 дол., звертаючись на адресу: Wolter Litynsky 1229 Spring Ave, Wynantskill, NY 12198.

Як повідомляють ініціятори цього видання, частину накладу буде розіслано до шкіл в східні та південні області України, а для шкіл в західніх та центральних областях можна замовляти на подану для замовлень адресу. Подана вище ціна включає також пересилку.

Діна Ріда знають в Україні

Р. Л. Хомяк

КИЇВ. – Чи ви знаєте, хто такий Дін Рід? Я також не знав. Але запитайте пересічного українця, якому під 50 – і на його або її обличчі з'явиться приємна усмішка, а за нею спогади з-перед 30 років. Тоді Дін Рід (Dean Reed) для молодих українців символізував Америку. Він був популярним співаком, кіноактором і „їхнім" американцем, тобто в добі тоталітаризму „дозволеним американцем".

І що цікаво – про Діна Ріда знає голівудська суперзірка Том Генкс, хоч 30 років тому навряд чи знав. У Штатах Ріда не святкували, бо він поселився у Східньому Берліні, виступав в різних країнах світу, в тому числі і в Україні, і засуджував політику США. Тепер Т. Генкс плянує зняти фільм про Діна Ріда, як 20 років тому Ворен Бейті зняв фільм „Редс" про іншого Ріда Джона, автора книжки про ленінський переворот в Росії і новий совєтський лад.

Про українські зв'язки Діна Ріда мені розповів київський журналіст Іван Іваницький. Прочитавши в газеті „Сєгодня" про те, що Голівуд, плянує знімати фільм, зателефонував мені і не міг повірити що я, американець, нічого не знав про кумира молодих українців 1970-их років. „Та ж Рід американець, а ви про нього не чули!", – з подивом продовжував Іваницький, коли ми зустрілись щоб обговорити цю важливу новину (мається на увазі фільм Генкса).

Подія важлива, бо йдеться про те, щоб у голівудському фільмі про Діна Ріда були українські елементи. А таких чимало. У 1970-их роках Дін приїздив в Україну і не тільки тут виступав, але й був гостем уряду УРСР. Микола Сілюченко, голова Спілки фотохудожників України, показував мені знімки, як Дін Рід в товаристві співака Миколи Кондратюка, нинішного ректора київської консерваторії (вона тепер академія) готує рибальську юшку на березі водосховища „Київське море", і як вони співають дуетом на урядовому катері (фотограф Сілюченко пригадує, що катер називався „Пропаґандист"!)

А Київське море – спадщина Микити Хрущова. Це водосховище побудоване за його рішенням, для гідроелектростанції української столиці. Під час її будови затопили декілька сіл, в тому числі і частину дуже старого села Козаровичі, якого історія тягнеться до четвертого століття перед народженням Христа. Тепер цю хрущовську спадщину називають другим Чорнобилем. Гребля, яка створила Київське море, не надто надійна і її постійно вивчають, роздумують над тим, чи „моря" не варто б повільно спустити, щоб, не дай Боже, гребля не тріснула і не залляла Київ.

Те, що „свого" американця Діна Ріда можновладці повезли відпочивати саме до села Козаровичі – невипадкове. Партійна знать їздила туди на оздоровлення. Там був і піонерський табір, і показовий колгосп, а старожили пам'ятають, коли у сільському клюбі села Козаровичі гостювали французькі кінозірки Ів Монтан і Сімона Сіньоре (тоді Монтан був активним комуністом, а згодом розчарувався „країною рад" і активно виступав проти неї.) Мій колега Іван Іваницький написав книжку про історію села Козаровичі, свого рідного, яке знаходиться яких 20 миль на північ від Києва, і навіть віднайшов інформацію про те, що свого часу туди приїздив польський поет Адам Міцкевич.

Довідавшись, що американці плянують створити фільм про Діна Ріда, Іваницький, само собою, побачив можливість позитивної реклями для України. Адже, згідно з пресовими повідомленнями, актор Том Генкс вже побував у Берліні, де спілкувався з колишнім лідером Східньої Німеччини Еґоном Кренцом, який був близьким другом співака Ріда. То для ще кращого пізнання персонажа, вважає Іваницький, Генкс мав би поспілкуватись з українцями, які знали Ріда.

А що сталось з Діном Рідом? Він помер. Ще 1986 року. За загадкових обставин. Його найшли з перерізаним горлом в його ж автомобілі, біля берлінського озера. Східньонімецька влада визнала це самогубством, але серед версій убивства є й така, що в цій справі були задіяні люди з секретної служби „Штазі". Може, Дін Рід поводився як американець і став невигідний комуністичній владі, яка дала йому притулок.

І все таки 17 років після своєї смерти Дін Рід „живе" в Інтернеті. Його шанувальники утримують веб-сайт під адресою www.deanreed.de, в якій є інформації про співака і про компактний диск його пісень під назвою „American Rebel". А українці згадують, що Дін зробив модними тут сорочки „гольфи" (це наші "turtlenecks") які він любив одягати. Тоді це була неосяжна екзотика. Нині в „гольфах" можна побачити зокрема таких лідерів СДПУ(о), як перший об'єднаний соціял-демократ країни Віктор Медведчук і голова фракції цієї партії у Верховній Раді Леонід Кравчук.

ЗУАДК звертається з проханням допомогти Ігореві

До канцелярії Злученого Українського Американського Допомогового Комітету (ЗУАДК) надійшло прохання від батька і матері Ігоря Човгана, 1981 року народження, який зараз перебуває у місті Івано-Франківську на штучній нирці. Стан його критичний, потребує негайної трансплантації нирки. Вони пишуть: *„Ми, жителі села Ригівки, Галицького району, на Івано-Франківщині, працюємо у колгоспі. При обслідуванні у Київському інституті хірургії та трансплантації АМН України виявилося, що донором може бути мати. Витрати на пересадження нирки становить 60,2 тисячі гривень (12,000 дол. США). Ми і наша родина шукаємо спонзорів для проведення операції, оскільки наше фінансове становище не дозволяє оплатити згадану операцію".*

Екзекутива ЗУАДК-у звертається до нашої щедрої громади з проханням допомоги врятувати життя молодого хлопця. Ваші пожертви просимо висилати на адресу: UUARC – Ihor Chovhan Fund, 1206 Cottman Ave, Philadelphia, PA 19086. Всі пожертви є звільнені з податків.

ЗУАДК

Наталія Хома з приятелями – в УІА

НЬЮ-ЙОРК. – Останній концерт сезону музики в Інституті Америки, що відбувся 12 квітня, влаштувала відома музичній публіці челістка Наталія Хома. Вона є професором музичної школи в стейтовому університеті Мишигену та директором української фундації „Діти й музика", яка допомагає талановитим учням вивчати музичні дисципліни. В останніх роках М. Хома дає свої концерти під заголовком „Наталія Хома з приятелями". Самозрозуміло, що у тих концертах вона пропонує програму вечора, добирає виконавців та сама грає в кожному творі. І завжди знаходить солідні твори, серед яких можна почути й цікаву музику українських авторів.

В першій частині концерту виконано твори, присвячені світлій пам'яті мистців. Сонату ч. 1 для чельо й фортепіяно Іван Карабиць написав в пам'ять свого учителя композиції, професора Бориса Лятошинського, що пішов з життя в 1968 році. Соната написана в модерному дусі, де багато несподіваного матеріялу проходить діялогом між інструментами. Партію фортепіяну виконував Володимир Винницький.

Другим твором було „Елегійне тріо" Сергія Рахманінова, яке він присвятив передчасно померлому Петрові Чайковському. Партію скрипки виконував Юрій Харенко, разом з Хомою й Винницьким він щиро передав весь жаль музики. Незважаючи на багатство ліричних мелодій й шовкових гармоній, Друге тріо слабше його попередника. Тільки блискуче виконання зробило той довжелезний твір сприємливим.

У 3-му Фортепіяновому квартеті Брамса піяністом був Жером Ровз, що з перших акордів, як і Винницький у першій частині, поставив у фокус камерність, яка в розвитку довела музику до високих регістрів напруги й багатства. Це в свою чергу знаменито підхопив скрипак Юрій Харенко. Альтист Данієль Палмер, дуже чутливий музика, слідував за ним крок в крок, синхронізуючи кожну фразу.

Наталія Хома включилася до гри з притаманним їй одушевленням та увагою до решти співвиконавців. Вона вміє видобути чудовий тон з челя, а її сольо на початку повільної частини виповнило залю оксамитовим звуком. Виконання в продовж цілого вечора було позначене камерно-музичним партнерством.

Захоплена публіка довгими оплесками нагородила челістку Хому та її приятелів, дякуючи їм за неперисічне виконання останнього концерту в сезоні.

Богдан Марків

Книжки, надіслані до бібліотеки „Свободи"

Олександер Федорук. „Микола Бутович, життя і творчість". М. Бутович – один з когорти видатних українських мистців, чия творча доля розвивалася поза межами рідної Батьківщини. Скрізь він був знаний і шанований як художник, що прокладає нові стильові шляхи у мистецтві. Твори М. Бутовича зберігаються у багатьох музеях та приватних колекціях Европи і Америки. Видавництво М.П. Коця, Київ – Нью-Йорк, 2002 рік.

Ігор Марчук, Олег Тищенко. „Гурби: квітень 1944-го". Історична розвідка, пов'язана з найбільшим боєм відділів УПА з Внутрішніми військами НКВС СРСР на Волині, що спирається на архівні матеріяли, містить документи тієї доби, складені як радянськими карально репресивними органами, так і українськими повстанцями. У ній подані також спогади безпосередніх учасників бою та результати кількох науково пошукових експедицій, що віддали шану звитязі і жертвенности українських повстанців та місцевих жителів на Гурбах. Міжнародний поліграфічний центр „Перспектива", Рівне, 2002 року.

Левко Лук'яненко. „Маршал Жуков і українці у Другій світовій війні" (відповідь генералові Іщенкові). Видання четверте. Брошура має 40 сторінок і призначається всім, кого цікавить наша історія XX сторіччя і зокрема періоду Другої світової війни та війни національно-визвольної. Видавництво ЦТ „Просвіта", Севастополь, 2001року.

Катерина Житникова. „Остарбайтери". Спогади, статті. Документальна книга про українських невільників XX ст., їхню рабську працю на нацистську Німеччину і комуністичний СРСР. Видавництво Севастопольського товариства „Просвіта" ім. Т. Шевченка. Севастополь, 2002 рік.

Ніч серед полудня

Св. п. д-р Дмитро Стасів

„Ніч серед полудня" – це спомини репресованого лікаря св. п. д-ра Дмитра Стасіва з Миколаєва над Дністром. Народився він 14 квітня 1900 року у селі Гуменець на Львівщині, у селянській родині. Після закінчення гімназії у Львові почав медичні студії в Українському Тайному університеті у Львові, які закінчив дипломом лікаря в Чеському університеті, у місті Брно, в 1927 році. Відбув примусову польську військову службу в Кракові та зностріфікував свій лікарський диплом у Варшавському університеті. 1930 року відкрив і провадив приватну лікарську практику в Миколаєві над Дністром. Належав до Українського Лікарського Товариства у Львові, публікував свої наукові статті у „Львівському віснику". Крім цього, їздив з медичними рефератами по селах, закладав протиалкогольні товариства „Відродження" і був головою осередку „Просвіти" в Миколаєві та дуже активним у громадському житті. Того ж 1930 року він одружився з Мирославою Шехович, з якою виховали троє дітей – Любомира, Яромира і Оксану. За першої совєтської влади (з 1939 р.) заснував і обладнав першу лікарню в Миколаєві, де примістив свій власний рентгенівський апарат.

З поверненням більшовиків д-р Д. Стасів був у 1945 році арештований і ув'язнений у Дрогобичі, де його засудили на 10 років за „ізмєну родіни", хоч потім за допомогою адвокатів зменшили присуд до 5 років за „співпрацю з німцями". Три і пів року працював лікарем у переселенчій в'язниці у Львові, а півтора року працював лікарем-хірургом у концтаборі над Камою в Північній Росії.

17 жовтня 1947 року енкаведисти забрали його дружину з трьома малими дітьми, та його сестру Ольгу з двома братанками, які тоді ходили до школи у Львові. Всіх їх вивезли в далеку Азію, в Кемеровську область, в Анджеро-Судженськ, загнали їх у землянку, де вони мусіли тяжко працювати у шахтах вугілля.

Після відбуття 5-річного ув'язнення і заслання д-р Д. Стасів був звільнений і поїхав в Сибір до дружини і дітей. Лише при кінці 1950-их років, повернувся він з родиною до Миколаєва. Потім працював лікарем у селі Підбуж, де в 1959 року написав свої незабутні і зворушливі спомини „Ніч серед полудня". Щойно в 1962 році д-р Д. Стасів був реабілітований. Д-р Дмитро Стасів помер 15 грудня 1971 року і похований у родинному гробівці у рідному селі Гуманець.

З нагоди 100-річчя його народин вдячна Миколаївська громада і родина відзначила його пам'ять святочним вечером-спомином. На цю імпрезу прибуло багато вдячних громадян, лікарів Миколаєва та лікарів-гостей зі Львова, як д-р Богдан Надраґа, голова УЛТ д-р Б. Соловій і д-р Рогніда Сендецька та інші. Д-р Богдан Надраґа поділився своїми споминами про д-ра Д. Стасіва, а лікар-поетеса Рогніда Сендецька подарувала присутнім своє віршоване слово про д-ра Д. Стасіва. Чудово вписався у сценарій вечора виступ хорової капели, яка заспівала кілька гарних пісень. Особливе захоплення у присутніх викликали виступи професійних музикантів Миколаївської школи мистецтв. Ведучий вечора і керівник Народного дому Микола Адамчук розповів про життєвий шлях покійного д-ра Д. Стасіва. Медик Мар'ян Маркевич оповів про високі моральні якости і патріотизм д-ра Д. Стасіва та його всебічну корисну діяльність для громади.

На кінець своїми спогадами про батька поділилася його дочка Оксана Стасів-Добровольська, а правнучка Соломійка виголосила вірш про Україну, та разом з бабунею Оксаною заграла на фортепіяні.

Коли вечір-спогадів йшов до завершення, на сцену вийшла родина д-ра Д. Стасіва: донька Оксана, внучки Оленка й Олеся та правнуки Соломійка і Дмитрик. Вони піднесли до портрета свого славного предка живі квіти, а Оксана щиро подякувала всім виконавцям та гостям, що прийшли на цей святочний вечір в пам'ять д-ра Д. Стасіва.

Д-р Павло Пундій

СПОРТ

Загальні збори УСО „Тризуб"

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ. – 16 березня на „Тризубівці" відбулися 53 звичайні загальні збори УСО „Тризуб". Збори відкрив голова осередку Євген Луців, а о. Ярослав Курпіль провів молитву. Присутні однохвилинною мовчанкою вшанували пам'ять членів осередку, які в минулій каденції відійшли у вічність. Президію зборів очолив Методій Борецький.

Звітували референти Адріян Гаврилів (фінансовий звіт і стан членства, який приготувала Лариса Дідаш), Ярослав Козак – загальний звіт про „Тризубівку", Іван Німчук – фінансовий стан спортової ланки, Тарас Козак – звіт спортової ланки і Євген Луців – загальний звіт УСО „Тризуб".

Олег Цюк, який звітував за Контрольну комісію, ствердив, що книговедення, яке виконував А. Гаврилів було взірцевим і професійним, а Михайло Джичко взірцево виконує свою роботу в барі. Після короткої дискусії на рекомендацію Контрольної комісії збори одноголосно уділили звільнення уступаючій управі.

На внесок Номінаційної комісії Орест Лесюк запропонував список кандидатів до нової управи, яку збори одноголосно схвалили. Головою обраний Євген Луців. Члени ради директорів: Ігор Конрад, Данило Ниш, Михайло Дзечко, Стефан Кундеревич, Ярослав Козак, Ігор Кушнір, Аніта Чайковська, В. Гомік, З. Сьокало, Ляриса Дідаш, Методій Борецький, Микола Рудницький, Павло Прінько і Ігор Чижович. Капеляном УСО „Тризуб" є о. Ярослав Курпіль. Обрані голови комітетів, члени Товариського суду, архіваріюс.

УСО „Тризуб" має тепер 516 членів (322 активних і 194 асоційованих). Загально-оперативні приходи становили 61,107 дол., а витрати (включно з будівельним фондом) – 95,401 доляр. Недобір – 34,294 дол. Приходи спортової ланки – 57,276 дол., а витрати – 48,480 дол. Прибуток з винайму приміщень – 10,500 дол.

Ланка копаного м'яча тепер має 18 дружин (230 спортовців). Активними є ланки тенісу і голфу. Перша дружина і хлопці до 15 років виграли чемпіонат „Inter County Soccer League", а хлопці до 8 років і до 13 років стали чемпіонами „United Junior Soccer League". Я. Козак в своєму звіті ствердив, що багато імпрез на „Тризубівці" були успішними завдяки допомозі Григорія і Марія Долинських, Марії Гарматій, Олі Бохни, Барбари Зінь, Марії Плахти, Теодора і Марії Олійників, Івана і Катерини Музик, Миколи і Ірени Бучковських, Харити Литвин, Зенона Чорнобіля, Зенона і Оксани Яримовичів, Володимира Сімківа, Степана Абрами, Евгена Швака, Остапа Левицького, Любомира Лучанка і Романа Цигана.

Нововибраний голова накреслив плян праці на 2003 рік: організувати турніри, здобути більше кваліфікованих гравців першої дружини копаного м'яча, яка притягала б більше глядачів на змагання, збільшити членство УСО „Тризуб", і організувати фестиваль „Червона Рута–США" з участю спортовців США, Канади і України.

Методій Борецький

Гокей

На чемпіонаті світу з гокею збірна України у стартовій грі групи „А" 28 квітня програла нинішньому чемпіонові світу – команді Словаччини – з рахунком 9:3. 29 збірна України програла команді Німеччини з рахунком 3:1.

Першими рахунок відкрили саме українські гокеїсти, що підбадьорило українців. Поступаючись після першого періоду 1:0, команда Німеччини, яка і в першій 20-хвилинці просто та чітко грала в обороні, при першій же помилці українців зрівняла рахунок саме після надання їй чисельної переваги.

Що стосується інших двох голів у ворота Симчука, то один був забитий, коли німецькі гокеїсти залишилися у меншості, а інший – після помилки захисту збірної України.

Турнірне становище:

1. Словаччина – 4 точки (2 гри)
2. Німеччина – 4 (2)
3. Україна – 0 (2)
4. Японія – 0 (2).

Важка атлетика

В останній день чемпіонату Европи з важкої атлетики у грецькій Лутраці другу медалю для української збірної 21 квітня виборов у вазі до 105 кг Ігор Разорьонов, який переміг у сумі багатоборства, взявши вагу 425 кг. У командному заліку серед чоловіків перемогла збірна Росії, українська команда фінішувала на шостому місці – 370 точок. У жінок збірна України на четвертій сходинці – 435 точок.

Бокс

У Стамбулі 29 квітня закінчився міжнародний турнір з боксу „Ahmet Comert", на якому серед 400 боксерів із 40 країн світу була збірна України. Перемоги в боях здобули івано-франківець Сервін Сулейманов (до 54 кг), який у фіналі переміг Гакана Доулая з Туреччини, та Вячеслав Узелков з Вінниці (до 91 кг), який переміг азербайджанця Вусала Аманова. Срібну нагороду має Кайсер Сейдаметов (вага до 60 кг), який поступився Сельджуку Айджіну (Туреччина), треті місця посіли Віталій Волков (до 48 кг) та Олег Машкін (до 75 кг).

Тріятлон

На змаганнях за Чашу світу з тріятлону у Сент-Пітерсбургу, США, українець Володимир Полікарпенко виборов срібну медалю у змаганні чоловіків. Переможцем став англієць Дон.

ПОДОРОЖІ

Давні святині княжого Володимира

Місто Володимир – одне з найдавніших міст нашої землі. Його початки походять з IX ст., коли цей град над річкою Луг носив ім'я Ладомир.

Ще до всеукраїнського хрещення знаходимо сліди перших монастирів і храмів на Волині: печерні монастирі – в Данилові, Почаєві, Зимному біля Володимира. Печерний монастир св. Троїці, що зберігся в штучні й печері на Святій горі в Зимному, має історію, початки якої сягають в добу св. Кирила і Методія. Про це свідчить не тільки церква монастиря, а й цілий ряд тогочасних монаших поховань, знайдених тут в другій половині XVI ст.

Пізніше, вже в X ст., ченці Печерного Свято-Троїцького монастиря винесли ротондний храм з самого монастиря і побудували при вході такий же мурований, збережений, з певними добудовами, до нашого часу, щоб чисельні прочани мали вільний доступ до монастирського храму, на відміну від Печерного, який був для ченців домовим. Печерний монастир св. Тройці після всеукраїнського хрищення князь Володимир з печер переніс на Святу гору і вибудував там обитель в честь Успіння Божої Матері, свідченням чого є збережений княжий терем, де, за переказами, зупинявся Володимир Великий.

Храм св. Троїці біля входу до Печерного монастиря є важливою пам'яткою українського православ'я у Володимирі. Цей храм нагадує ластівчине гніздо, що прилипилось до Святої гори. Церква-ротонда з товстими стінами більше схожа на оборонну вежу, ніж на монастирський храм.

До давніх ротондних храмів Волині належить ще одна велика українська церква св. Василя поруч замку. За переказами, збудована князем Володимиром і його воїнами за один день, тому й названа в народі „Обиденною". З переказів, кожен воїн князя положив по цеглині і виріс храм, який своєю красою дивує нашого сучасника.

Сліди ще одного ротондного храму біля Володимира в урочищі „Стара катедра" знайдено під час археологічних розкопок київських вчених Володимира Антоновича і Адріяна Прахова 1886 року. Фундамент його складений з брил міцної скам'янілої крейди, а мулярська кладка зовсім вивітрилась, так що брили вільно відділялись.

Пізніше, в XIII ст., на цьому місці князь Володимир Василькович збудував храм.

До нових за архітектурним стилем, не ротондних, а візантійсько-українського змісту, належить катедральний собор Успіння Пресвятої Богородиці, названий „отчим", бо будував його князь Володимир Великий – новий отець міста і віри Христової разом зі своїм єпископом Степаном.

Володимир. Собор Різдва Христового (УПЦ КП).

Пізніше князь Мстислав Ізяславович, у 1150–1160 рр., заново вибудував цю святиню, оточену валами, рештки яких збереглись до наших днів. Підземелля цього собору були впродовж віків усипальницею волинських князів, єпископів, спочили тут будівничі храмів князі Мстислав Ізяславович та Володимир Василькович.

В 1592 році князь Олександер Чорторийський відбудував святиню і єпископський замочок, тим самим продовжив їй життя на кілька віків.

У Володимирі X–XVIII ст. число храмів і монастирів перевищувало два десятки. Більшість їх стали жертвою часу, вікових ворогів українського православ'я, людської байдужости, але в історії це княже місто залишається жити як місто українських православних храмів і монастирів.

Володимир Рожко,
історик-архівіст,
м. Луцьк

ЗМІНА АДРЕСИ

❑ „Свобода" ❑ „The Ukrainian Weekly"

СТАРА АДРЕСА:

Число Відділу (якщо член УНС) ....

Ім'я і прізвище ....

Адреса ....

....

НОВА АДРЕСА:

Ім'я і прізвище ....

Адреса ....

....

**Зголошення присилати до:
Svoboda/The Ukrainian Weekly
P.O.Box 280, Parsippany, NJ 07054**

На зміну адреси проситься долучити $1.00
ПЕРЕВЕДЕННЯ ЗМІНИ АДРЕСИ ТРИВАЄ 1-2 ТИЖНІ

Світлій пам'яті Лідії Погребінської-Візерканюк

Ліда Погребінська в ролі старої матері у п'єсі „Боярина" Лесі Українки.

23 березня цього року спокійно і тихо відійшла від нас на вічний відпочинок Ліда Погребінська-Візерканюк (дівоче прізвище – Мельничук).

Народилась вона у Кременці на Волині. Коли була ще маленькою, батьки переїхали до Києва. Виростала і вчилась уже в Києві. Її батько Микола Мельничук був адвокатом, а мама, Віра Черанівська, вчителювала в українській школі Києва. Ще студенткою Ліда виявила здібності до малярства. Любила малювати квіти, натюрморти, краєвиди, – особливо море... Продовжувала вона малювати і в Америці, коли проживала в Нориставні біля Філядельфії та влітку на Peaks Island Main, у тихому селі, де вона провела майже сорок літніх місяців. Там запах сосни та польових квітів нагадував їй про добре минуле. Це насолоджувало її душу і спонукало до творчости. Її картини подобались, і Петро Мегик помістив репродукції з її творів у „Книзі творчости українських мистців поза Батьківщиною", яка вийшла у Філядельфії в 1981 році.

Інша ділянка її творчої діяльности – це театр. В п'ятдесятих роках Ліда Погребінська замешкала в Нью-Йорку та грала у театрі-студії під керівництвом Олімпії Добровольської та Йосипа Гірняка. Цей творчий час був для неї дуже цікавим. Театральна група, режисером якої була Олімпія Добровольська, проросла і розквітла як мак із цементу „Давнтавну", віддзеркалюючи якоюсь мірою театральну культуру України. Запам'ятались мені й досі дві ролі моєї мами: роля Килини у „Лісовій пісні" Лесі Українки та роля старої матері у п'єсі „Бояриня" за режисурою Володимира Лисняка. Моя мама грала ролю старої матері, хоча на цей час була дуже молодою і красивою. Ці образи, які відтворила моя мама, запам'ятались мені, тому що вийшли у неї сильними, незабутніми, як і кожне справжнє мистецтво.

В житті Ліда Погребінська була самостійною та вольовою жінкою. Моя мама вибрала тяжку дорогу від Києва до Нью-Йорку, з маленькою дитиною на руках. Цього вона добилась власною силою і розумом, за що я їй повік вдячна. Вона любила товариство, а товариші любили мою маму. В товаристві була веселою і дотепною. Любила танцювати, співати, грати на фортепіяні. Американський матеріялізм не вплинув на неї. Спогади з бідної України відбились на її характері і вона залишилась скромною та невимогливою. Шкода, що ця творча людина не мала можливости розвинути свій талант в її улюбленому Києві, а змушена була виїхати на чужину. Час ніби обривав її талант, життя, а з тим і творчий потенціял.

Цей короткий нарис про маму я присвячую у сороковий день її відходу від нас, щоб нагадати близьким людям про Ліду Погребінську.

Донька Наталка

Пам'яті Еви Піддубчишин

Відома подвижниця ідей Патріярха Йосифа, політично-громадська діячка мґр. Ева Піддубчишин померла 22 березня 2003 р., на 91 році життя.

Ева Піддубчишин прожила довгі роки разом з д-р Марією Клячко, яка померла 20 лютого 2003 р.. Останній час свого життя Ева хворіла на невиліковну хворобу „альцгаймер", а Марія її доглядала.

Ева народилась 18 березня 1913 р., у Джерзі Сиіті, Н. Дж. Батьки Еви дали її глибоке родинне й релігійне виховання, яке промощувало її правильний життєвий шлях. У 1936 р. закінчила учительський коледж, деякий час працювала учителькою, а згодом продовжила свої студії в Колюмбійському університеті, де стала маґістром з політичних наук.

Ева працювала як учителька, журналіст, науковий дослідник, редактор і громадський діяч. У роках 1935–1938 була головою Ліґи Української Католицької Молоді в США. За її головування ліґа у 1937 р. стала повним членом Міжнародної організації „Пакс Романа". Вона займалась підготовкою 18 Конґресу „Пакс Романа", була членом Комітету східного обряду для цього ж Конґресу, що відбувся у серпні-вересні 1939 р. у Вашінґтоні. В Конґресі брали участь делеґати західних земель України, серед них – проф. Микола Чубатий і д-р Богдан Лончина.

Ева брала активну участь в українсько-громадському житті, була дві каденції секретарем Українського Конгресового Комітету Америки, (у 1946 і 1949 рр.), працювала як журналіст і редактор видань „Українська молодь", „Джунійор Америка", англійської секції української католицької газети „Шлях", „Ukrainian Catholik Weekly" й інших.

Окремою ділянкою праці Еви були її особисті видання і співавторства – публікації з релігійно-церковної і патріярхальної проблематики.

Ева виконала неоцінену працю, знаходячи шляхи до англійської преси, де з'являлись її статті з української релігійно-церковної тематики, зокрема на тему патріярхату УКЦеркви. У цих статтях особливо підкреслювались пляни Ватикану. Вона була великою українською патріоткою. Разом з Марією Клячко ще за радянських часів підтримувала контакти з визначними українцями з-за „залізної завіси". Їх спільне помешкання було місцем, де зустрічались провідні українці. Ева і Марія служили цінними інформаціями для Патріярха Йосифа про катакомбну Церкву в Україні, а також Папи Івана Павла II. Вони були прийняті Папою на приватній авдієнції 1987 р.

Ева жила для Української Церкви, громади й українського народу. Занесім наші молитви за спокій душі покійної. Хай пам'ять про неї йде з роду в рід.

Тлінні останки Еви супроводжували на цвинтар Св. Духа проф. Микола Садницький з дружиною Діяною, сином Миколою, Ґльорія й автор цих рядків. Поховали Еву біля її батьків і подруги Марії.

Микола Галів

З волі Всевишнього відійшов у вічність 23 квітня 2003 р. наш невіджалуваний ДРУГ, ТАТО і ДЗЯДЗЬО

бл. п.

РОМАН (ВЕЛЬО) ПАВЛЮК

нар. 16 жовтня 1929 р. у Львові, Україна.

Похорон відбувся в суботу, 26 квітня 2003 р. Тіло Покійного спочило на цвинтарі в Ґлен Спей, Н.Й.

Залишені у смутку:

дружина – ВІРА
син – АДРІЯН з нареченою МІШЕЛ
доньки – ІЗЯ КУРОВИЦЬКА з мужем СЛАВКОМ і дітьми ЮРЧИКОМ і ДІЯННОЮ
– ТІТА ІВАСІВКА з мужем РОМАНОМ і синами ПЕТРУСЕМ і МАРЧИКОМ
– РОМА СВАРТС з мужем МИХАЙЛОМ

Вічна Йому пам'ять!

За мову і зміст посмертних оголошень і подяк редакція не відповідає

Ділимося сумною вісткою, що 4 квітня 2003 р. на 96-му році життя, відійшов у вічність наш дорогий і незабутній

бл. п.

проф. д-р ЕДВАРД ЖАРСЬКИЙ

нар. 21 жовтня 1906 р. у Жовкві, західня Україна.

Довголітній діяч у наукових, педагогічних і спортових організаціях; завжди приятель української молоді. Автор численних підручників і статтей, зокрема для шкільництва. Член основник Шкільної Ради при УККА і її перший голова. Співробітник англомовної Енциклопедії України.

Похоронні відправи відбулися 7 квітня 2003 р. в Маямі Біч, Фльорида. Приватний похорон на католицькому цвинтарі Ґейт оф Гевен, Готорн, Нью-Йорк.

В глибокому смутку:

ДАРІЯ ЖАРСЬКА – дружина
ХРИСТИНА і АНДРІЙ ШОХ – донька з чоловіком
ОЛЕНКА ШОХ – внучка
АЛЕКСАНДРА і ТИМ ҐАНС – внучка з чоловіком
ОЛЬГА ДЗЯДІВ – сестра
МАРІЯ ЖАРСЬКА – братова
АННА БРІКАЧЕК, МАРІЯ ВАЙЛДМАН, ЛЮБА ЖАРСЬКА, ОРИСЯ ЗІНИЧ, ВІРА ДІЯКОНЯК з родинами – племінниці
ближча і дальша родина в Америці, Україні та Югославії.

Вічна Йому пам'ять!

Замість квітів родина буде вдячна за датки на:

Наукове Товариство ім. Шевченка: Shevchenko Scientific Society, Inc., 63 Fourth Avenue, New York, NY 10003
Шкільну Раду при УККА: Ukrainian Educational Council, 203 Second Ave., New York, NY 10003.
Український Музей: The Ukrainian Museum, 203 Second Ave., New York, NY 10003.

Ділимося сумною вісткою з родиною, приятелями і знайомими, що в середу, 23 квітня 2003 р. по довгій і важкій недузі, заосмотрений св. Тайнами, упокоївся в Бозі на сімдесят другому році життя у Філядельфії наш найдорожчий
МУЖ, БАТЬКО, ДІДО, СТРИЙ і ВУЙКО

бл. п.

інж. ЮЛІЯН ГОЛОВЧАК

нар. 30 листопада 1931 р. у селі Лужок Горішний, Старосамбірського повіту. Покійний був ветераном Американської Армії і визначним діячем Патріярхального Руху Української Католицької Церкви.

ПОХОРОННІ БОГОСЛУЖЕННЯ були відправлені в п'ятницю, 2 травня в українській католицькій церкві Царя Христа у Філядельфії. Тлінні останки Покійного похоронено на українському католицькому цвинтарі у Факс Чейсі, Па.

Залишені у глибокому смутку:

дружина – ОЛЕНА
дочки – ХРИСТИНА з мужем ДАВИДОМ
– РОКСОЛЯНА
– ОЛЕКСАНДРА з мужем ДЖЕЙМСОМ
син – АНДРІЙ з дружиною ТЕРЕСОЮ
онуки – ДЖАНЕТ
– ХРИСТИНА
– МАРКО
– МИКОЛА
– МЕЛАНІЯ
брат – МИКОЛА з дружиною ЕВДОКІЄЮ і родиною
братова – АННА зі сином РОМАНОМ
швагер – ІГОР ПАК з дружиною ЛЮБОЮ і родиною
швагерка – ВІРА ПАК
племінниці й племінники та ближча і дальша родина в США, Канаді й Україні.

Вічна Йому пам'ять!

Замість квітів на могилу Покійного просимо бажаючих складати свої пожертви на Патріярший Фонд. The St. Sophia Religious Association of Ukrainian Catholics, Inc. 7911 Whitewood Rd., Philadelphia, PA 19117.

В невимовному смутку повідомляємо родину, приятелів і знайомих, що 7 квітня 2003 р. по довгій і тяжкій недузі упокоїлася в Бозі наша улюблена МАМА, БАБЦЯ і СЕСТРА

бл. п.

МАРТА АНДРЮК

нар. 1935 р. у Винниках біля Львова.

Покійна вдова по полк. ВАСИЛЕВІ АНДРЮКОВІ. Була оперовою співачкою, довголітнім членом Ради директорів Фонду допомоги дітям Чорнобиля і щедрою меценаткою на громадські і харитативні установи.

В ПОХОРОННОМУ ЗАВЕДЕННІ Demaine Funeral Chapel в п'ятницю, 11 квітня 2003 року відбулися відвідини від 6-ої до 8-ої год. веч.

ПОХОРОННА Служба Божа відбулася в суботу, 12 квітня 2003 р. в соборі св. Родини у Вашінґтоні, опісля на Український цвинтар – Cedar Hill Ukrainian Memorial.

Горем прибиті:

сини – д-р ОЛЕКСАНДЕР
– МАРКО
– АНДРІЙ з дружиною АННОЮ
внуки – ЛУКА
– ЛЕВКО
брат – д-р ЮРІЙ КУЛЬЧИЦЬКИЙ з дружиною ДАРІЄЮ
та ближча і дальша родина в Сполучених Штатах і в Україні.

Вічна Їй пам'ять!

Замість квітів родина буде щиро вдячна за молитви і за дар на Фонд допомоги дітям Чорнобиля (Children of Chornobyl Relief Fund)

Чеки просимо висилати на адресу:
CCRF, 272 Old Short Hills Road, Short Hills, NJ 07078

НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО ім. ШЕВЧЕНКА В АМЕРИЦІ
із сумом повідомляє, що 12 лютого 2003 р.
відійшла з цього світу

бл. п.

ЮЛІЯ ПЕТЕШ

**Фундаторка (разом із чоловіком св. п. ЗЕНОНОМ ПЕТЕШЕМ)
Стипендійного фонду ім. ЗЕНОНА і ЮЛІЇ ПЕТЕШІВ
при Науковому Товаристві ім. Шевченка в Америці**

**Ближчій і дальшій родині Покійної в Україні, Польщі і Америці
висловлюємо глибоке співчуття.**

Вічна Її пам'ять!

УПРАВА НТШ

Ділимося сумною вісткою, що 27 березня 2003 р. відійшла у вічність на 97 році життя наша МАМА

бл. п.

ОЛЕНА ЧОРНА

ПОХОРОН відбувся в понеділок, 31 березня на українському цвинтарі в С. Бавнд-Бруку, Н. Дж.

Залишені у смутку :

донька – ХРИСТИНА ЧОРНА з чоловіком ЮРІЄМ
син – БОГДАН ЛУКАШЕВСЬКИЙ з дружиною ЛИН
та дальша родина в Америці і Україні

Вічна Їй пам'ять!

Ділимося сумною вісткою, що дня 28 квітня 2003 р.
відійшла у вічність наша найдорожча
МАМА і БАБЦЯ

бл. п.

АНАСТАЗІЯ КУТКО

з дому ГАВРИЛЯК

нар. 30 травня 1910 р.
в Бориславі, Україна.

Похоронні відправи відбулися 2 травня 2003 р. в церкві св. Миколая, а відтак на цвинтарі св. Миколая в Чикаго.

В глибокому смутку:

дочка – ЛЮБОМИРА ФЕДОРКІВ
з чоловіком ДЖИМОМ
сини – БОГДАН з дружиною ГАЛИНОЮ
– РОСТИСЛАВ з дружиною ШАРЛІН
внуки – АДРІЯН
– МАРІЯ
– МАРТА
– СТЕФА з чоловіком ВІНЦЕНТОМ
– СТЕФАН
– КЕНДРА

Вічна Їй пам'ять!

В ТРЕТЮ НЕВИМОВНО БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашої найдорожчої і ніколи незабутньої
ДОНІ, ДРУЖИНИ, МАМИ і СЕСТРИ

бл. п.

АННИ ШВАБЮК

з дому КОСИК

яка відійшла у вічність 24 травня 2000 р.,
будуть відправлені

СЛУЖБИ БОЖІ

в церкві св. Миколая у Філядельфії, Па.;
в церкві св. Марії у Вілла Словтсбург, Н.Й.;
в церкві свв. Петра і Павла в Дрогобичі, Україна;
в церкві в Залужанах;
в церкві в Люрді, Франція.

Залишилися у глибокому смутку:

чоловік – ЮРІЙ
син – ДАНИЛО
батьки – МИКОЛА і СОФІЯ КОСИКИ
брат – ПЕТРО з дружиною ЛІДОЮ і дітьми
та ближча і дальша родина.

Вічна Її пам'ять!

В П'ЯТУ БЕЗМЕЖНО, БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашої найдорожчої і незабутньої
ДРУЖИНИ, МАМИ і БАБЦІ

бл. п.

ТЕОДОЗІЇ САВИЦЬКОЇ

буде відправлена

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА

**в п'ятницю, 9 травня 2003 р., о год. 7-ій веч.
в церкві св. Володимира в Стемфорді, Кон.**

Просимо згадати Покійну в своїх молитвах.

муж ЗИНОВІЙ із сином ЮРІЄМ
і донькою ГАНДЗЕЮ та їхніми родинами.

В ДЕСЯТУ СУМНУ РІЧНИЦЮ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ

бл. п.

ІРИНИ ЗАЛУЦЬКОЇ

будуть відправлені

СЛУЖБИ БОЖІ

в Ґленкові, Н.Й., Торонто і Гамілтоні, Канада та в Україні.

Про молитви за спокій душі Покійної просять:

муж – МИРОН
сини – ЯРОСЛАВ
– ІГОР з дружиною ДАРУСЕЮ, донечкою ТАСЕЮ
і синочком ПЕТРУСЕМ
дочка – ЛІДІЯ КУЛЬБІДА з мужем д-ром МИКОЛОЮ та
донечками ІРИНКОЮ і РОМЦЕЮ.

РЕКЛЯМА • ОГОЛОШЕННЯ • ПОВІДОМЛЕННЯ • *Марійка Оцісклавська 973-292-9800 #3040*

ХОЧЕТЕ ПРОДАТИ ЧИ КУПИТИ ХАТУ?

Зверніться до

ВАСИЛЯ КАВАЦЮКА

(908) 790-9240
або
(908) 265-7618
Exit Realty

ОСИП ГАВРИЛЮК
Професійний продавець забезпечення УНС
JOSEPH HAWRYLUK
Licensed Agent
Ukrainian National Ass'n, Inc.
79 Southridge Drive
West Seneca, NY 14224-4442
Tel.: 716 674-5185 • Fax: 716 675-2238

СТЕФАН ВЕЛЬГАШ
Професійний продавець забезпечення УНС
STEPHAN J. WELHASCH
Investment Manager
Licensed Agent
Ukrainian National Ass'n, Inc.
546 Snyder Ave., Berkeley Heights, NJ 07922
Toll Free 1-800-253-9862/3036, Fax 973-292-0900
E-mail swelhasch@unamember.com

ФУНДАЦІЯ УКРАЇНСЬКОГО ВІЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

ЗАСЛУГОВУЄ НА ВАШУ ВСЕБІЧНУ ПІДТРИМКУ!

Ukrainian Free University Foundation, Inc.
P.O. Box 1028, New York, NY 10276

УКРАЇНСЬКА КНИГАРНЯ
Найбільший вибір українських книжок.
Замовляйте каталог:
1-866-422-4255
www.ukrainianbookstore.com

ФІРМА ЄВШАН
пропонує касети, компакт диски, відео, шкільні книжки, комп'ютерні програми, писанки та різні подарунки. Замовляйте новий каталог на 2003 рік!
Тел.: 1-800-265-9858

ОРКЕСТРА „ЛУНА“
Музика на весілля, забави, фестивалі.
Святкування роковин.
ОЛЕСЬ КУЗИШИН
Тел./Факс: (732) 636-5406
e-mail:dumamuse@aol.com

UKRAINIAN SINGLES NEWSLETTER

Serving Ukrainian singles of all ages throughout the United States and Canada.
For information send a self-addressed stamped envelope to:
Single Ukrainians
P.O. Box 24733, Phila., Pa. 19111
TEL.: (215) 722-6282

Fregata TRAVEL SERVICE, INC.

250 West 57th St.#1211 **Phone: (212) 541-5707**
New York, NY 10107 **Fax: (212) 262-3220**

ECONOMY AIRFARES

Львів/Одеса
652 дол.+tax (round trip)
430 дол.+tax (one way)
Київ
547 дол.+tax (round trip)
391 дол.+tax (one way)

Restrictions Apply

ARKA COMPANY

Нитки, тканина до вишивання, писанкові прибори, касети, відео-касети, CD, шкільні книжки, хустки, кераміка, різьба.
26 First Avenue, New York, NY 10003
Tel.: (212) 473-3550

16.9 ¢/min
Call UKRAINE
Great domestic rates. Great rates to the rest of the world - any day, any time, direct dial. We also offer prepaid Calling Cards: calls to Ukraine 10.9 c/min.
1-800-449-0445
LDPOST
WWW.LDPOST.COM

LAW OFFICES OF
ZENON B. MASNYJ, ESQ.
Від 1983

- Серйозні персональні пошкодження
- Купно, продаж нерухомостей (Real Estate and coop closings)
- Репрезентування комерційної діяльности
- Securities arbitration
- Розводи
- Заповіти-офіціяльні завірення

157 SECOND AVENUE
NEW YORK, NY 10003
(212) 477-3002
(Тільки за попереднім домовленням)

Друкарня
COMPUTOPRINT Corp.
Established 1972
Clifton, New Jersey

виконує друкарські роботи:

- книжки (в твердій і м'якій оправах)
- журнали (з експедицією, або без)
- канцелярійні друки
- весільні запрошення (в укр. і анг. мовах)

Ваші замовлення виконуємо сумлінно, скоро і на час та з 30-літнім досвідом!

973-574-8800
Fax: 973-574-8887
e-mail: computopr@aol.com

Рідним в краю помагати, чи по світу подорожувати · тільки з фірмою КАРПАТИ!

KARPATY
FAST GUARANTEED DELIVERY
Export-Import

KARPATY

KARPATY
TRAVEL

ГРОШОВІ ПЕРЕКАЗИ
протягом 2-7 днів

НАЙКРАЩІ ЦІНИ НА КВИТКИ

Добре знана у Канаді
Та в Америці відома
Фірма наша вже віддавна
Служить людям чесно й справно.
Щирий сервіс, низькі ціни!
Хто ще краще про Вас дбає?

Доставляємо до рук адресата в Україну, країни СНД та Східної Європи американські долярі

НА ВСІ АВІАЛІНІЇ СВІТУ!

Запрошення до Канади та США

Візи до України, Польщі та Росії

ПЕРЕСИЛКА ПАЧОК

Достава тракторів, автомобілів, побутової техніки та електроніки

ДОСТАВА ХАРЧОВИХ ПАЧОК
З КАТАЛОГУ

Медичне забезпечення для відвідувачів у Канаді

ВІДПОЧИНОК на відомих курортах

На всі замовлення Ви отримаєте поквітування від Ваших близьких

Телефонуйте до нас, щоб оформити замовлення та за детальнішою інформацією

121 Runnymede Road,
Toronto, Ontario,
Canada M6S 2Y4

Tel. (416) 761-9105 **1-800-265-7189** **Fax (416) 761-1662**

E-mail: nsemczys@aol.com
www.karpaty.on.ca